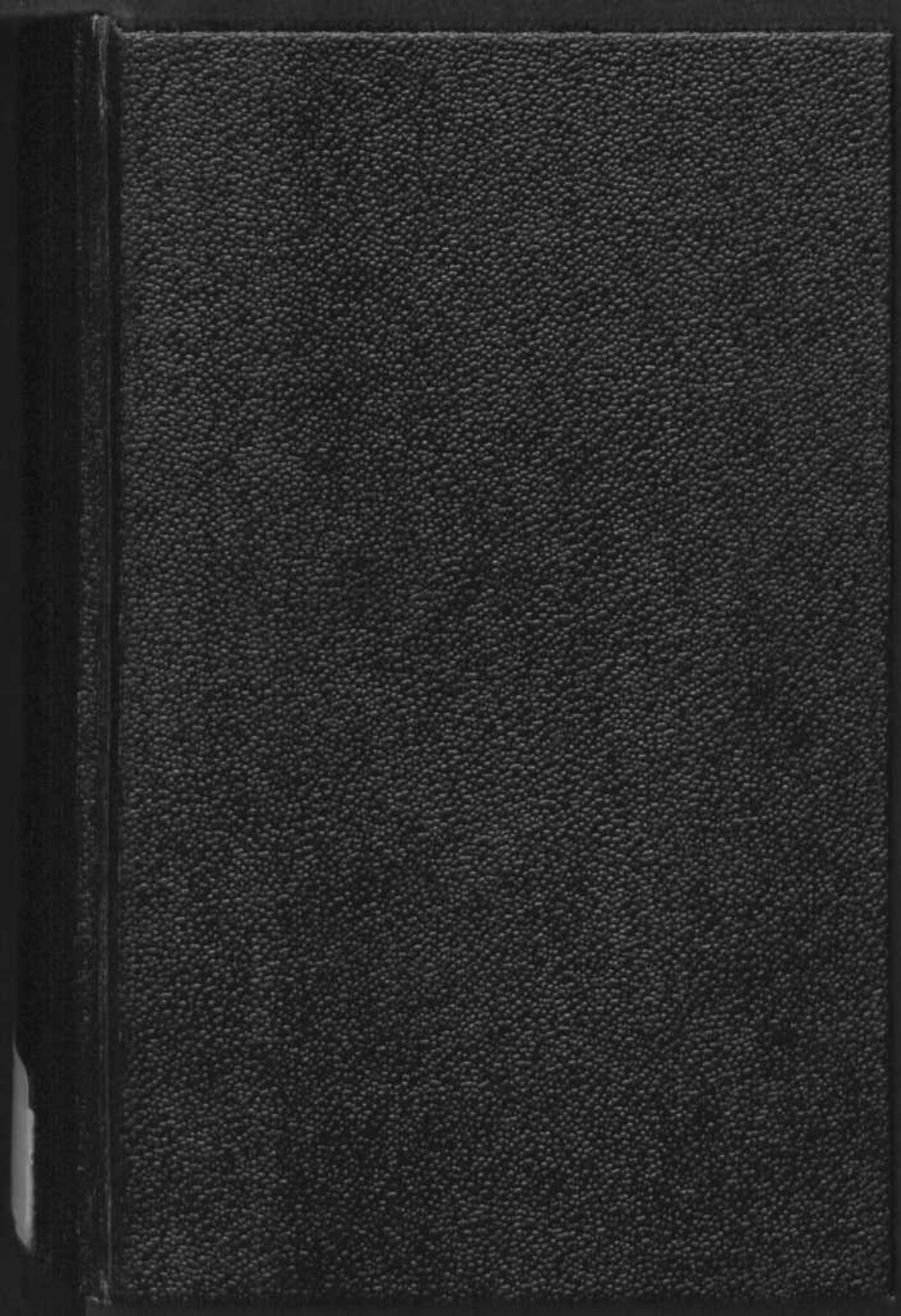
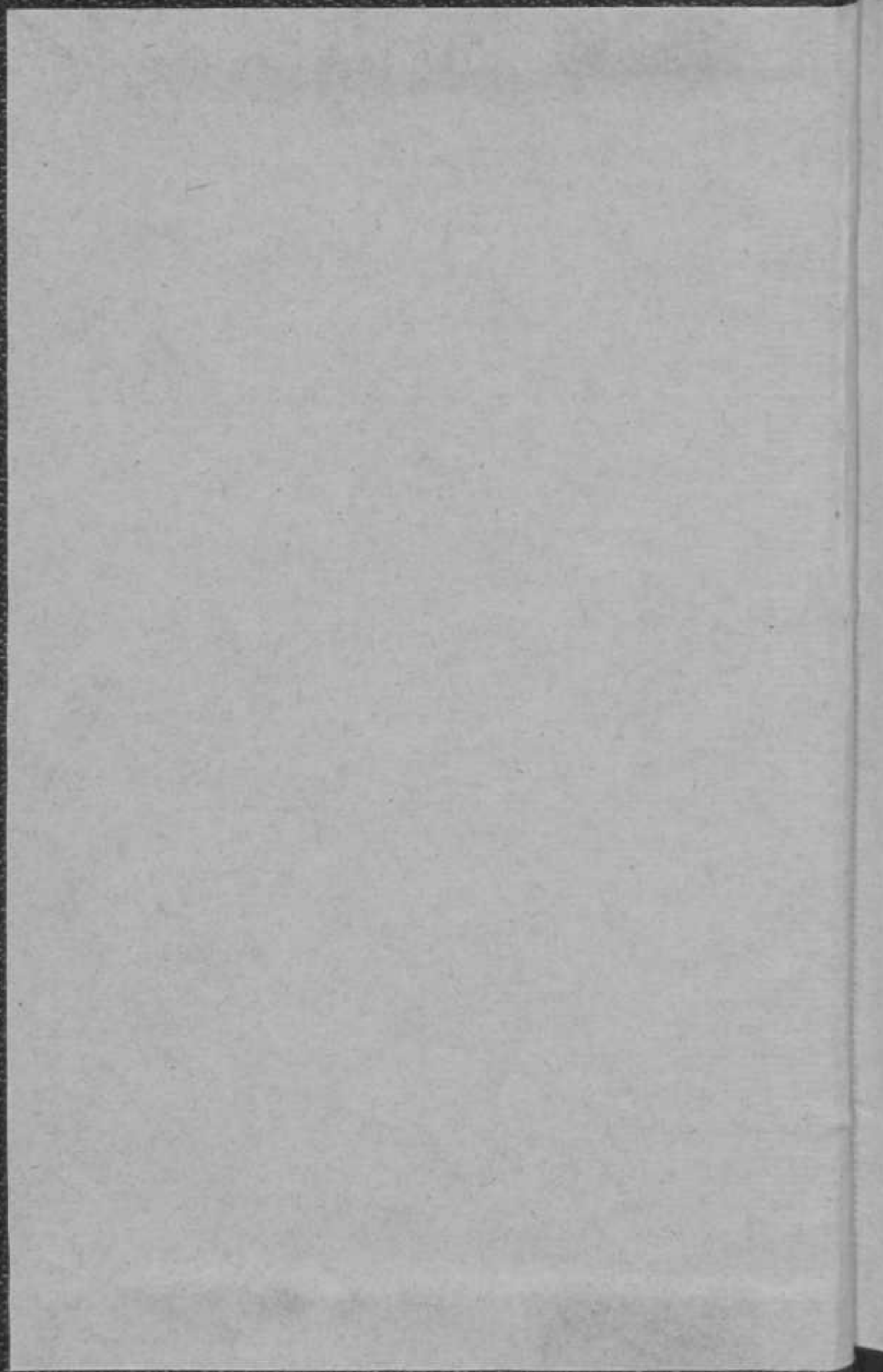
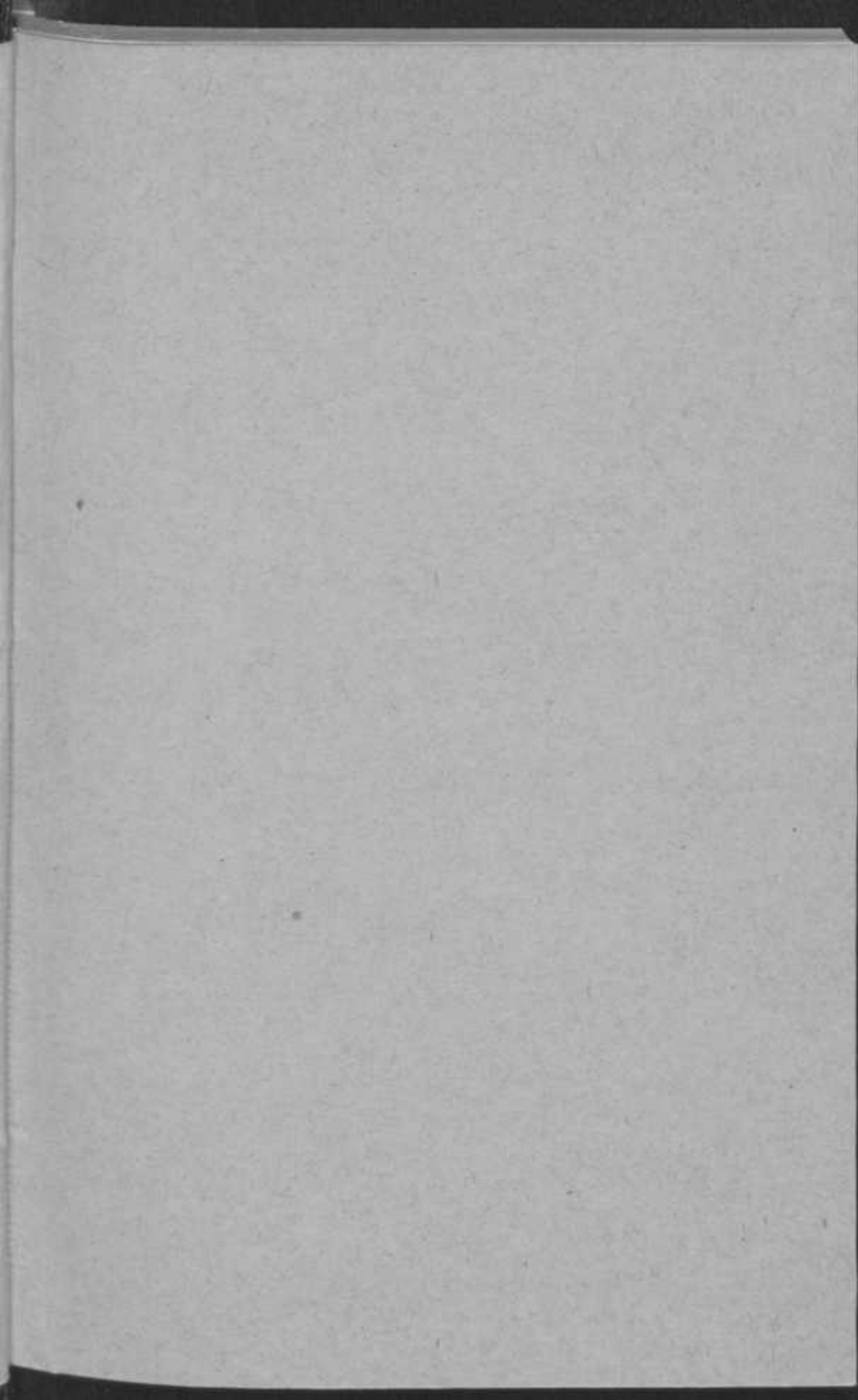
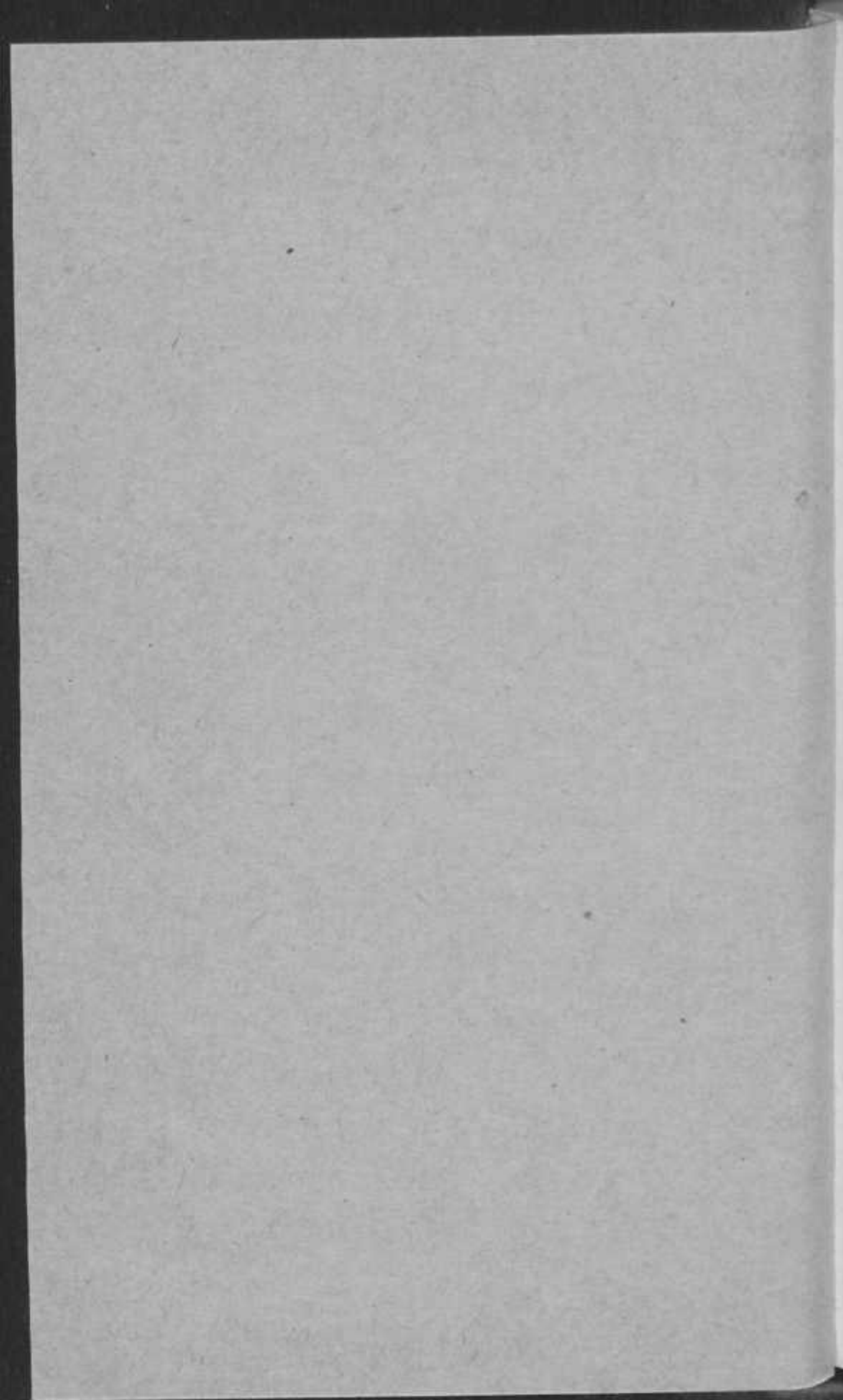

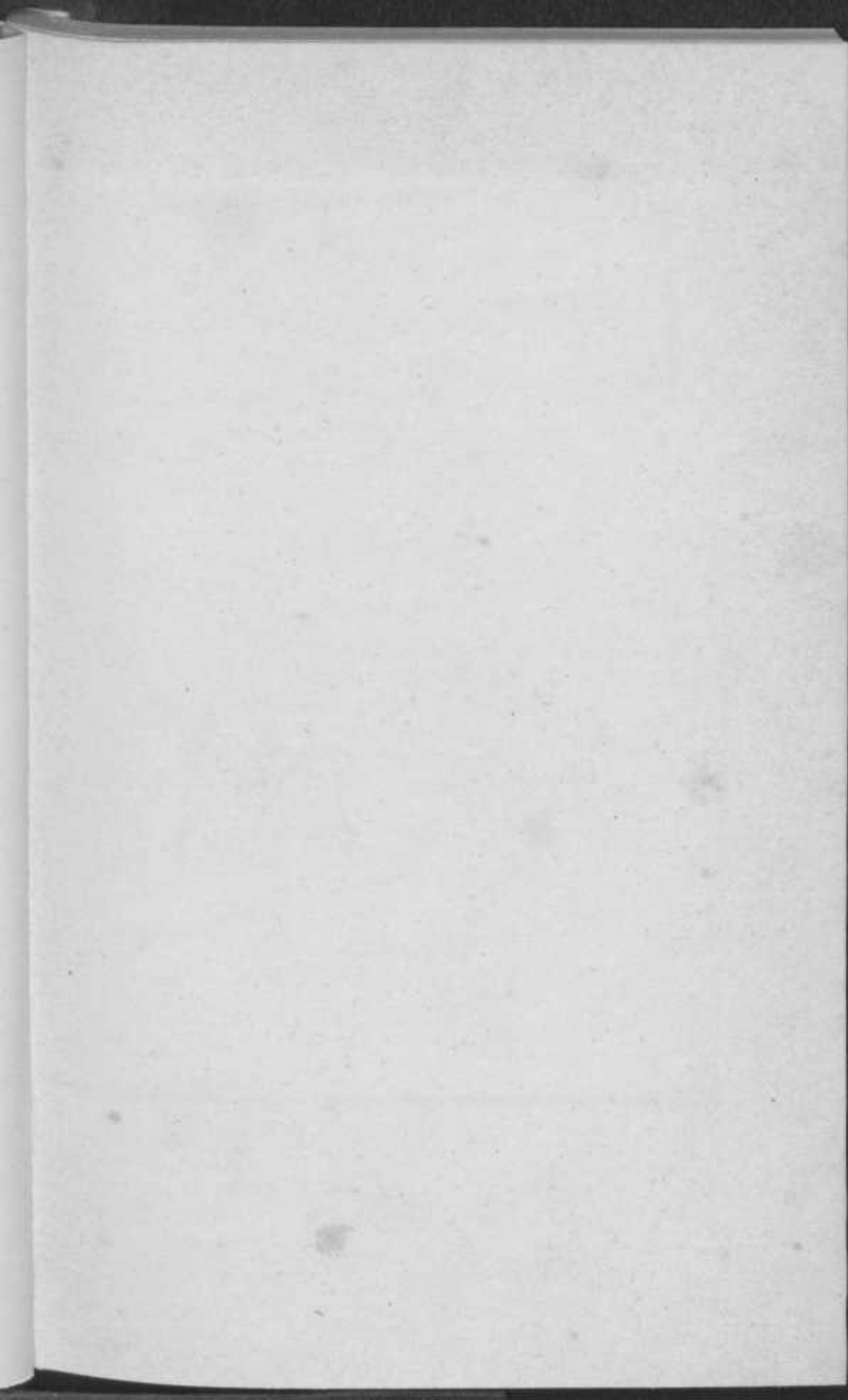
BIBLIOTHEEK
DER
TECHNISCHE HOGESCHOOL
DELFT

DELFTSCHE
STUDENTEN-ALMANAK.

815 F

1871-1872

L. Cohen Stuart.

Delftsche

STUDENTEN ALMANAK

ASPICE ET CAUTUS ERIS.

J. Cohen Stuart

Delftsche

STUDIEN TIEN AL MAATSCHAP

Stecly, van D. Spanier & Hage

INSPICE ET CAUTUS ERIS.

DELFTSCHE
STUDENTEN-ALMANAK.

VOOR

1861.

TE DELFT, BIJ W. BEETS.

—
1861.

INHOUD.

Kalender.

Tijdperken	Bladz.	3.
Guldengetal, Epecta, enz.	"	3.
Zons- en Maansverduisteringen	"	4.
Verjaardagen der leden van het Koninklijke Huis	"	5.
Akademische gedenkdagen	"	7.
Israelitische feesten	"	7.
Paaschtafel voor 1861—1871	"	7.
Kalender	"	8.
Schijngestalten der Maan	"	20.

Vertrek der Posten etc.

Brievenposten	"	22.
Diligences	"	26.
Trek- en Marktschuiten	"	28.
Post- en voetboden	"	32.
Dorpschuiten	"	34.
Spoortreinen	"	36.

Akademie.

Hoogleeraren, enz.	Blz.	47.
Opgave der Collegie-uren	"	52.
Akademische Inrigtingen	"	70.
Reglement op het bezoek der Bibliotheek	"	71.

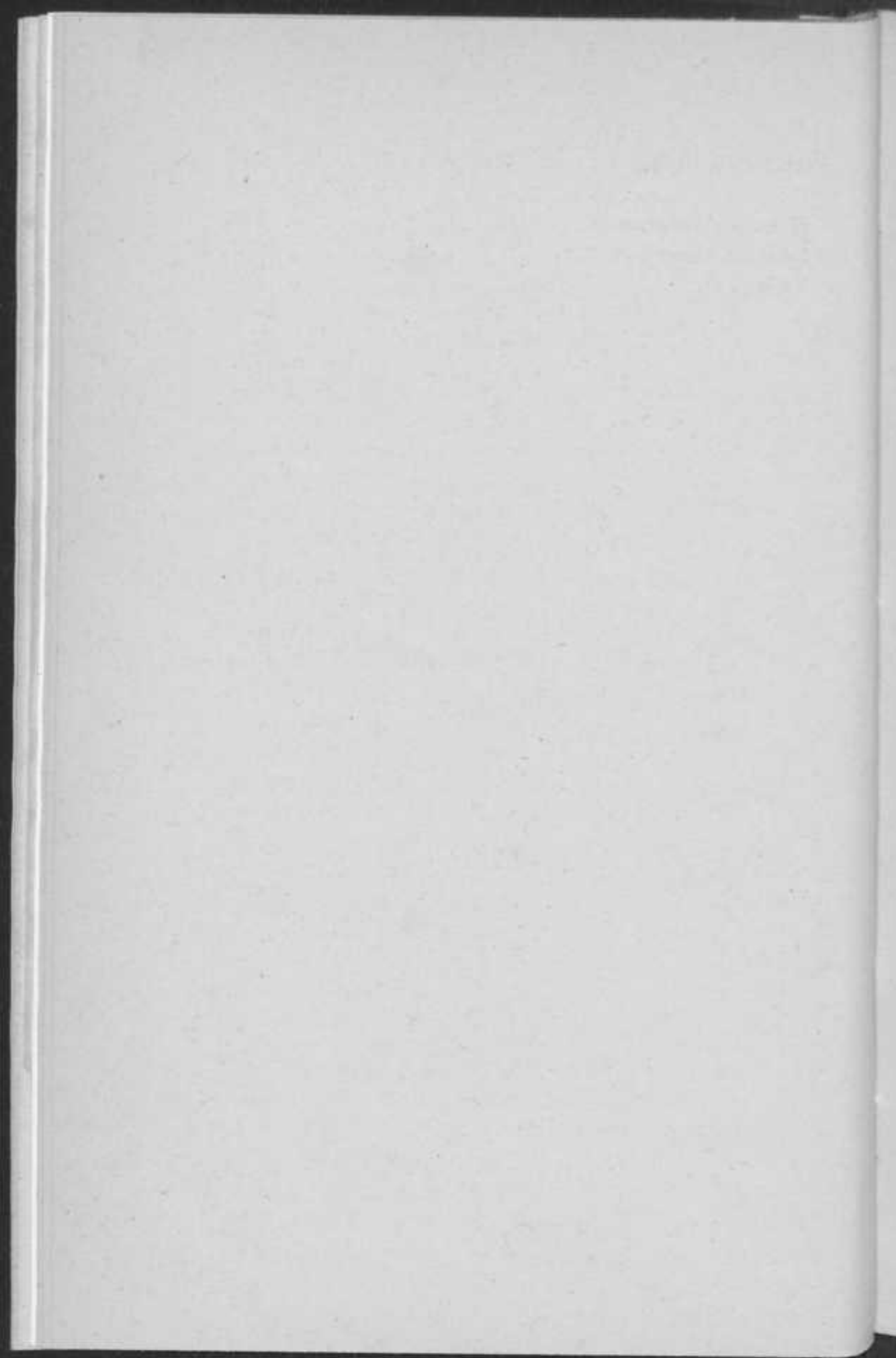
Studentencorps.

Naamlijst der leden van het Corps	"	77.
Geen leden van het Corps	"	88.
Gepromoveerden aan een der Akademiën	"	88.
Ambtenaren 1 ^e klasse	"	89.
Getal der ingeschrevenen op de rollen dezer Akademie	"	90.
Commissiën uit de Studenten	"	91.
Lijst der Gezelschappen	"	94.
Promotiën	"	96.
Vervolg op de Geschiedenis der Delftsche Akademie	"	99.

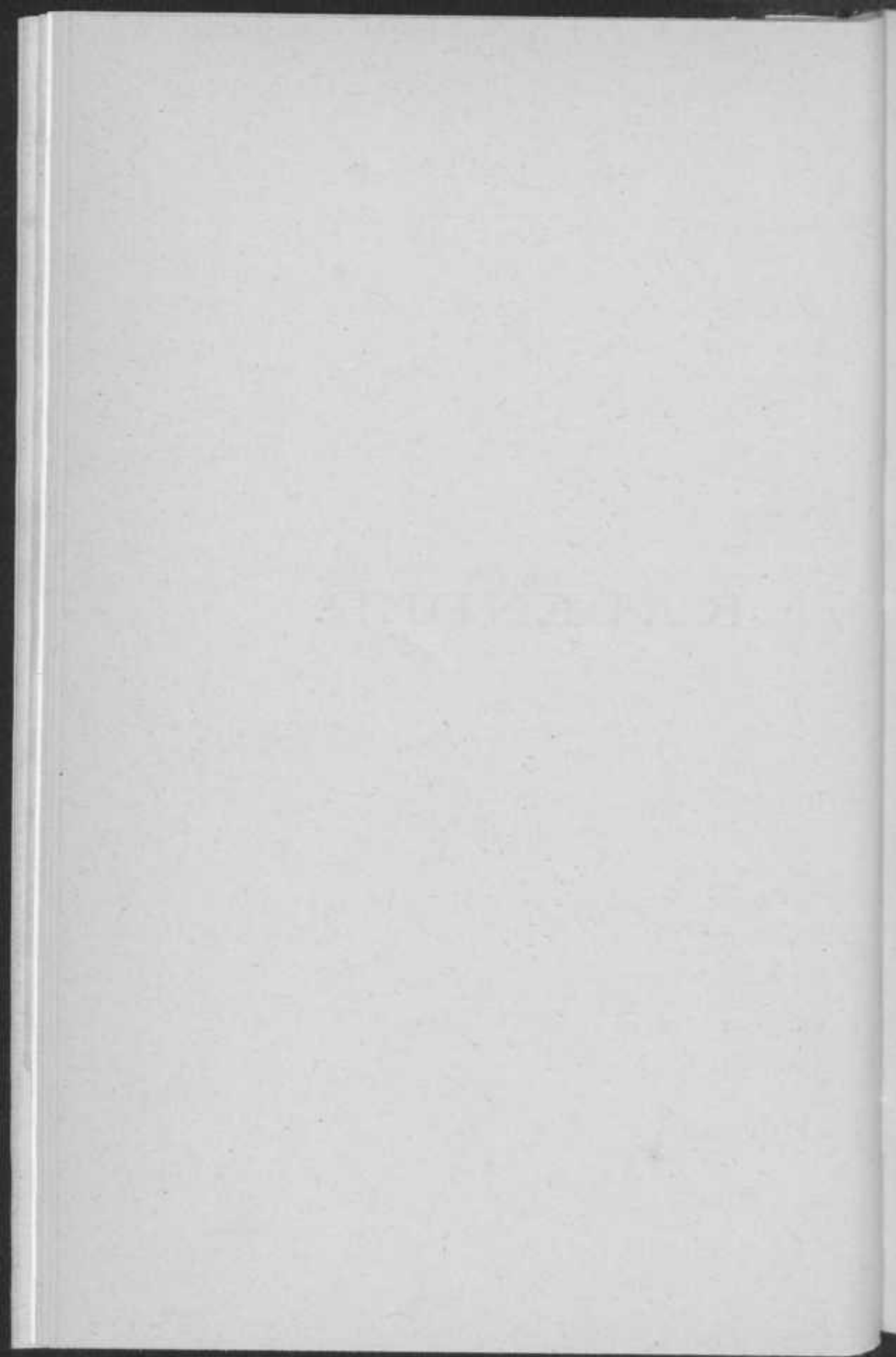
Mengelwerk.

De oude huisklok op den trap	"	119.
Toonkunst Dilettanti in Nederland	"	122.
Een Kerkhof tooneel	"	136.
't Haagje in de zeventiende eeuw	"	143.
De Negerin	"	184.
Wandeling	"	187.
Childe Harold	"	189.
Jagtfortuin	"	191.
Een Jonge-dameskransje	"	192.
Rijmen	"	216.
ဘိက္ခုနီ မိမိ အား မိမိ မိမိ မျှ မိမိ မိမိ အကျွန်ုပ်	"	217.
Bemoediging	"	219.
Verhaal zonder naam	"	220.

Apollo en Daphné	Blz. 250.
<i>f</i>	" 252.
Heuschsig Romancetje	" 256.
Schaakproblema	" 257.
Varia	" 258.

KALENDER.

TIJDPERKEN.

Het jaar 1861 van de Christelijke jaartelling
is het jaar:

- 7369—7370 volgens de hedendaagsche Grieken.
6574 volgens de Juliaansche periode.
5622 sedert de schepping, volgens de Israëlitcn (aanvan-
gende 5 Sept. 1861.)
2637 sedert de eerste Olympiade, of het 1e jaar van de
660^e Olympiade.
2614 sedert de stichting van Rome, volgens Varro.
2608 volgens de jaartelling van Nobonassar.
1789 volg. de jaartelling van Adji Sākā (aanv. 20 Julij 1860).
1277 van de Hegira (aanvangende 20 Julij 1860).
282 sedert de Unie van Utrecht.
48 van de Herstelling van Nederland.

	<i>Gregoriaansche Kalender.</i>	<i>Juliaansche Kalender.</i>
Het Guldengetal	XIX	XIX.
De Epecta	XVIII	XXX.
De Zonnecirkel	XXII	XXII
De Romeinsche Indictie	IV	IV.
De Zondagsletter	F	A.

JAARGETIJDEN.

- De Lente begint den . . . 20 Maart.
De Zomer „ „ . . . 21 Junij.
De Herfst „ „ . . . 22 September.
De Winter „ „ . . . 21 December.

ZONS- EN MAANSVERDUISTERINGEN

VOOR HET JAAR 1861.

Er zullen gedurende dit jaar drie Zonsverduisteringen en een Maansverduistering plaats hebben, van welke alleen de laatste Zonsverduistering in Nederland zichtbaar zal zijn.

ZONSVERDUISTERING, 10 JANUARIJ.

Zichtbaar in Australië en eenige tot Azië en Afrika behoorende eilanden.

ZONSVERDUISTERING, 7 JULIJ.

Zichtbaar in het zuidelijk gedeelte van Azië, in het noordelijk gedeelte van Australië, en de in de nabijheid van beiden gelegen eilanden.

MAANSVERDUISTERING, 16 DECEMBER.

Zichtbaar in Amerika, en het einde der verduistering mede in Azië en Australië.

ZONSVERDUISTERING, 31 DECEMBER.

Zichtbaar in de westelijke helft van Europa, Klein-Azië, het noordelijk gedeelte van Afrika, en Midden-Amerika. Van het oostelijk halfrond zal hoofdzakelijk slechts het eerste gedeelte, van het westelijk halfrond slechts het laatste gedeelte van het verschijnsel zichtbaar zijn.

Voor Delft:

Aanvang: 's namidd. 2 u. 9 min.

Midden: „ 3 u. 10 min.

Grootte 5.9 duim.

De zon gaat onder voor dat de verduistering geheel geëindigd is.

VERJAARDAGEN

DER

LEDEN VAN HET KONINKLIJK HUIS.

- 19 Januarij. H. M. Anna Paulowna, Koningin-Weduwe,
geb. 1795.
- 1 Februarij. Louisa Augusta Wilhelmina Amalia
van Pruissen, Gemalin van Prins Frederik,
geb. 1808.
- 19 „ Z. M. Willem Alexander Paul Frederik
Lodewijk, Koning Willem III,
geb. 1817.
- 28 „ Willem Frederik Karel. Prins der
Nederlanden, geb. 1797.
- 8 April. Wilhelmina Maria Sophia Louisa,
Erf-Groot-Hertogin van Saxon-Weimar-
Eisenach, geb. 1824.
- 3 Mei. Karel Lodewijk Eugenius, Hertog
van Scandinavie, Koning van Zweden en
Noorwegen, Schoonzoon van Prins Frederik,
geb. 1826.
- 9 „ Wilhelmina Frederika Louisa Charlotta
Marianna, Prinses der Nederlanden,
geb. 1810.
- 20 „ Amalia Maria da Gloria Augusta,
Hertogin van Saxon-Weimar-Eisenach, Ge-
malin van Prins Hendrik, geb. 1830.

-
- 13 Junij. Willem Frederik Hendrik, Prins der
Nederlanden, geb. 1820.
- 17 „ H. M. Sophia Frederika Mathilda,
Koningin der Nederlanden, geb. Prinses
van Wurtemberg, geb. 1818.
- 24 „ Karel Alexander Augusta Jan, Erf-
Groothertog van Saxon-Weimar-Eisenach,
Schoonbroeder des Konings, geb. 1818.
- 5 „ Wilhelmina Frederika Anna Elisa-
beth Maria, tweede dochter van Z. K. H.
Prins Frederik, geb. 1841.
- 5 Augustus. Wilhelmina Frederika Alexandrina
Anna Louisa, Koningin van Zweden
en Noorwegen, geb. 1828.
- 25 „ Willem Alexander Karel Frederik
Hendrik, Prins der Nederlanden, geb.
1851.
- 4 September. Z. K. H. Willem Nicolaas Alexander
Frederik Karel Hendrik, Prins van
Oranje, Kroonprins der Nederlanden, geb.
1840.
-

AKADEMISCHE GEDENKDAGEN.

- 4 Jan. 1843. Oprigting van de Akademie te Delft.
8 „ 1632. Stichting van het Athenaeum te Amsterdam.
8 Febr. 1575. Stichting van de Hoogeschool te Leiden.
16 „ 1630. Stichting van het Athenaeum te Deventer.
26 Mrt. 1636. Stichting van de Hoogeschool te Utrecht.
23 Aug. 1614. Stichting van de Hoogeschool te Groningen.
25 Sept. 1816. Stichting van de Hoogeschool te Gent.
-

ISRAELITISCHE FEESTEN.

- Purimfeest 24, 25 Februarij.
Paschen 26, 27 Maart, 1, 2 April.
Pinksteren 15, 16 Mei.
Nieuwjaar 5, 6 September.
Groote Verzoendag 14 September.
Loofhut, feest 19, 20, 26 „
Vreugde der Wet 27 „
-

PAASCHTAFEL VOOR 1861—1871.

1861 31 Maart.	1867 21 April.
1862 20 April.	1868 12 „ Schrikkeljaar.
1863 5 „	1869 28 Maart.
1864 27 Maart. Schrikkeljaar.	1870 17 April.
1865 16 April.	1871 9 „
1866 1 „	

JANUARIJ, 31 dagen.

1 Dingsdag.	Nieuwjaarsdag.
2 Woensdag.	
3 Donderdag.	
4 Vrijdag.	
5 Zaterdag.	
6 Zondag.	Drie Koningen.
7 Maandag.	
8 Dingsdag.	
9 Woensdag.	
10 Donderdag.	
11 Vrijdag.	
12 Zaterdag.	
13 Zondag.	Grieksch Nieuwjaar.
14 Maandag.	
15 Dingsdag.	
16 Woensdag.	
17 Donderdag.	
18 Vrijdag.	
19 Zaterdag.	
20 Zondag.	
21 Maandag.	
22 Dingsdag.	
23 Woensdag.	
24 Donderdag.	
25 Vrijdag.	
26 Zaterdag.	
27 Zondag.	Septuagesima.
28 Maandag.	
29 Dingsdag.	
30 Woensdag.	
31 Donderdag.	

FEBRUARIJ, 28 dagen.

- 1 Vrijdag.
- 2 Zaturdag.
- 3 Zondag.
- 4 Maandag.
- 5 Dingsdag.
- 6 Woensdag.
- 7 Donderdag.
- 8 Vrijdag.
- 9 Zaturdag.
- 10 Zondag.
- 11 Maandagg.
- 12 Dingsdag.
- 13 Woensdag.
- 14 Donderdag.
- 15 Vrijdag.
- 16 Zaturdag.
- 17 Zondag.
- 18 Maandag.
- 19 Dingsdag.
- 20 Woensdag.
- 21 Donderdag.
- 22 Vrijdag.
- 23 Zaturdag.
- 24 Zondag.
- 25 Maandag.
- 26 Dingsdag.
- 27 Woensdag.
- 28 Donderdag.

Vastenavond.

Aschdag.

Quatertemper.

MAART, 31 dagen.

1	Vrijdag.	
2	Zaterdag.	
3	Zondag.	
4	Maandag.	
5	Dingsdag.	
6	Woensdag.	
7	Donderdag.	
8	Vrijdag.	
9	Zaterdag.	
10	Zondag.	
11	Maandag.	
12	Dingsdag.	
13	Woensdag.	Quadragesima.
14	Donderdag.	
15	Vrijdag.	
16	Zaterdag.	
17	Zondag.	
18	Maandag.	
19	Dingsdag.	
20	Woensdag.	Reminiscere.
21	Donderdag.	
22	Vrijdag.	
23	Zaterdag.	
24	Zondag.	Palmzondag.
25	Maandag.	
26	Dingsdag.	
27	Woensdag.	Oculi
28	Donderdag.	
29	Vrijdag.	Goede Vrijdag.
30	Zaterdag.	
31	Zondag.	1 ^e Paaschdag.

APRIL, 30 dagen.

1 Maandag.	2 ^e Paaschdag.
2 Dingsdag.	
3 Woensdag.	Laetare.
4 Donderdag.	
5 Vrijdag.	
6 Zaturdag.	Quasimodo
7 Zondag.	
8 Maandag.	
9 Dingsdag.	
10 Woensdag.	Judica.
11 Donderdag.	
12 Vrijdag.	
13 Zaturdag.	
14 Zondag.	Misericorda.
15 Maandag.	
16 Dingsdag.	
17 Woensdag.	
18 Donderdag.	
19 Vrijdag.	
20 Zaturdag.	Jubilate.
21 Zondag.	
22 Maandag.	
23 Dingsdag.	
24 Woensdag.	
25 Donderdag.	
26 Vrijdag.	
27 Zaturdag.	
28 Zondag.	Cantate.
29 Maandag.	
30 Dingsdag.	

MEI, 31 dagen.

1	Woensdag.	
2	Donderdag.	
3	Vrijdag.	
4	Zaterdag.	
5	Zondag.	
6	Maandag.	
7	Dingsdag.	
8	Woensdag.	
9	Donderdag	Hemelvaartdag.
10	Vrijdag.	
11	Zaterdag.	
12	Zondag.	
13	Maandag.	
14	Dingsdag.	
15	Woensdag.	
16	Donderdag.	
17	Vrijdag.	
18	Zaterdag.	
19	Zondag.	1 ^e Pinksterdag.
20	Maandag.	2 ^e Pinksterdag.
21	Dingsdag.	
22	Woensdag.	
23	Donderdag.	Quatertemper.
24	Vrijdag.	
25	Zaterdag.	
26	Zondag.	H. Drievuldigheid.
27	Maandag.	
28	Dingsdag.	
29	Woensdag.	
30	Donderdag.	H. Sacramentsdag.
31	Vrijdag.	

JUNI, 30 dagen.

1 Zaterdag.	Delftsehe Paardenmarkt,
2 Zondag.	
3 Maandag.	
4 Dingsdag.	
5 Woensdag.	
6 Donderdag.	
7 Vrijdag.	
8 Zaterdag.	
9 Zondag.	
10 Maandag.	
11 Dingsdag.	
12 Woensdag.	
13 Donderdag.	
14 Vrijdag.	
15 Zaterdag.	
16 Zondag.	
17 Maandag.	
18 Dingsdag.	
19 Woensdag.	
20 Donderdag.	
21 Vrijdag.	
22 Zaterdag.	
23 Zondag.	
24 Maandag.	
25 Dingsdag.	
26 Woensdag.	
27 Donderdag.	
28 Vrijdag.	
29 Zaterdag.	Petrus en Paulus.
30 Zondag.	

JULIJ , 31 dagen.

- 1 Maandag.
- 2 Dingsdag.
- 3 Woensdag.
- 4 Donderdag.
- 5 Vrijdag.
- 6 Zaturdag.
- 7 Zondag.
- 8 Maandag.
- 9 Dingsdag.
- 10 Woensdag.
- 11 Donderdag.
- 12 Vrijdag.
- 13 Zaturdag.
- 14 Zondag.
- 15 Maandag.
- 16 Dingsdag.
- 17 Woensdag.
- 18 Donderdag.
- 19 Vrijdag.
- 20 Zaturdag.
- 21 Zondag.
- 22 Maandag.
- 23 Dingsdag.
- 24 Woensdag.
- 25 Donderdag.
- 26 Vrijdag.
- 27 Zaturdag.
- 28 Zondag.
- 29 Maandag.
- 30 Dingsdag.
- 31 Woensdag.

Begin der Hondsdagen.

AUGUSTUS, 31 dagen.

- 1 Donderdag.
- 2 Vrijdag.
- 3 Zaterdag.
- 4 Zondag.
- 5 Maandag.
- 6 Dingsdag.
- 7 Woensdag.
- 8 Donderdag.
- 9 Vrijdag.
- 10 Zaterdag.
- 11 Zondag.
- 12 Maandag.
- 13 Dingsdag.
- 14 Woensdag.
- 15 Donderdag.
- 16 Vrijdag.
- 17 Zaterdag.
- 18 Zondag.
- 19 Maandag.
- 20 Dingsdag.
- 21 Woensdag.
- 22 Donderdag.
- 23 Vrijdag.
- 24 Zaterdag.
- 25 Zondag.
- 26 Maandag.
- 27 Dingsdag.
- 28 Woensdag.
- 29 Donderdag.
- 30 Vrijdag.
- 31 Zaterdag.

Rotterd. Kermis.

Einde der Hondsdagen.

SEPTEMBER, 30 dagen.

- 1 Zondag.
- 2 Maandag.
- 3 Dingsdag.
- 4 Woensdag.
- 5 Donderdag.
- 6 Vrijdag.
- 7 Zaterdag.
- 8 Zondag.
- 9 Maandag.
- 10 Dingsdag.
- 11 Woensdag.
- 12 Donderdag.
- 13 Vrijdag.
- 14 Zaterdag.
- 15 Zondag.
- 16 Maandag.
- 17 Dingsdag.
- 18 Woensdag.
- 19 Donderdag.
- 20 Vrijdag.
- 21 Zaterdag.
- 22 Zondag.
- 23 Maandag.
- 24 Dingsdag.
- 25 Woensdag.
- 26 Donderdag.
- 27 Vrijdag.
- 28 Zaterdag.
- 29 Zondag.
- 30 Maandag.

Quatertemper.

OCTOBER , 31 dagen.

- 1 Dingsdag.
- 2 Woensdag.
- 3 Donderdag.
- 4 Vrijdag.
- 5 Zaturdag.
- 6 Zondag.
- 7 Maandag.
- 8 Dingsdag.
- 9 Woensdag.
- 10 Donderdag.
- 11 Vrijdag.
- 12 Zaturdag.
- 13 Zondag.
- 14 Maandag.
- 15 Dingsdag.
- 16 Woensdag.
- 17 Donderdag.
- 18 Vrijdag.
- 19 Zaturdag.
- 20 Zondag.
- 21 Maandag.
- 22 Dingsdag.
- 23 Woensdag.
- 24 Donderdag.
- 25 Vrijdag.
- 26 Zaturdag.
- 27 Zondag.
- 28 Maandag.
- 29 Dingsdag.
- 30 Woensdag.
- 31 Donderdag.

Hervorming.

NOVEMBER, 30 dagen.

1 Vrijdag.	Allerheiligen.
2 Zaterdag.	Allerzielen.
3 Zondag.	
4 Maandag.	
5 Dingsdag.	
6 Woensdag.	
7 Donderdag.	
8 Vrijdag.	
9 Zaterdag.	
10 Zondag.	
11 Maandag.	
12 Dingsdag.	
13 Woensdag.	
14 Donderdag.	
15 Vrijdag.	
16 Zaterdag.	
17 Zondag.	
18 Maandag.	
19 Dingsdag.	
20 Woensdag.	
21 Donderdag.	
22 Vrijdag.	
23 Zaterdag.	
24 Zondag.	
25 Maandag.	
26 Dingsdag.	
27 Woensdag.	
28 Donderdag.	
29 Vrijdag.	
30 Zaterdag.	

DECEMBER, 31 dagen.

1 Zondag.	1 ^e Advent.
2 Maandag.	
3 Dingsdag.	
4 Woensdag.	
5 Donderdag.	
6 Vrijdag.	St. Nicolaas.
7 Zaterdag.	
8 Zondag.	
9 Maandag.	
10 Dingsdag.	
11 Woensdag.	
12 Donderdag.	
13 Vrijdag.	
14 Zaterdag.	
15 Zondag.	
16 Maandag.	
17 Dingsdag.	
18 Woensdag.	Quatertemper.
19 Donderdag.	
20 Vrijdag.	
21 Zaterdag.	
22 Zondag.	
23 Maandag.	
24 Dingsdag.	
25 Woensdag.	1 ^e Kersdag.
26 Donderdag.	2 ^e Kersdag.
27 Vrijdag.	
28 Zaterdag.	
29 Zondag.	
30 Maandag.	
31 Dingsdag.	H. Sylvester.

SCHIJNGESTALTEN DER MAAN,

GEDURENDE HET JAAR 1861.

Januarij	4	's Voormiddags	2 u. 11 min.	L. K.
"	11	's Voormiddags	3 u. 44 min.	N. M.
"	19	's Voormiddags	4 u. 17 min.	E. K.
"	26	's Namiddags	5 u. 24 min.	V. M.
Februarij	2	's Voormiddags	10 u. 16 min.	L. K.
"	9	's Namiddags	8 u. 22 min.	N. M.
"	18	's Voormiddags	0 u. 37 min.	E. K.
"	25	's Voormiddags	5 u. 1 min.	V. M.
Maart	3	's Namiddags	7 u. 33 min.	L. K.
"	11	's Namiddags	1 u. 55 min.	N. M.
"	19	's Namiddags	5 u. 49 min.	E. K.
"	26	's Namiddags	2 u. 32 min.	V. M.
April	2	's Voormiddags	6 u. 41 min.	L. K.
"	10	's Voormiddags	7 u. 14 min.	N. M.
"	18	's Voormiddags	7 u. 3 min.	E. K.
"	24	's Namiddags	10 u. 40 min.	V. M.
Mei	1	's Namiddags	7 u. 49 min.	L. K.
"	9	's Namiddags	11 u. 25 min.	N. M.
"	17	's Namiddags	4 u. 20 min.	E. K.
"	24	's Voormiddags	6 u. 23 min.	V. M.
"	31	's Voormiddags	10 u. 42 min.	L. K.
Junij	8	's Namiddags	1 u. 55 min.	N. M.
"	15	's Namiddags	10 u. 33 min.	E. K.
"	22	's Namiddags	2 u. 40 min.	V. M.
"	30	's Voormiddags	2 u. 58 min.	L. K.
Julij	8	's Voormiddags	2 u. 30 min.	N. M.
"	15	's Voormiddags	3 u. 4 min.	E. K.
"	22	's Voormiddags	0 u. 23 min.	V. M.

Julij	29	's Namiddags	8 u. 9 min.	L. K.
Augustus	6	's Namiddags	1 u. 11 min.	N. M.
"	13	's Voormiddags	7 u. 33 min.	E. K.
"	20	's Voormiddags	0 u. 8 min.	V. M.
"	28	's Namiddags	1 u. 40 min.	L. K.
September	4	's Namiddags	10 u. 30 min.	N. M.
"	11	's Namiddags	1 u. 33 min.	E. K.
"	19	's Voormiddags	2 u. 19 min.	V. M.
"	27	's Voormiddags	6 u. 42 min.	L. K.
October	4	's Voormiddags	7 u. 14 min.	N. M.
"	10	's Namiddags	10 u. 26 min.	E. K.
"	18	's Namiddags	6 u. 55 min.	V. M.
"	26	's Namiddags	10 u. 12 min.	L. K.
November	2	's Namiddags	4 u. 21 min.	N. M.
"	9	's Voormiddags	11 u. 2 min.	E. K.
"	17	's Namiddags	1 u. 24 min.	V. M.
"	25	's Voormiddags	11 u. 24 min.	L. K.
December	2	's Voormiddags	2 u. 34 min.	N. M.
"	9	's Voormiddags	3 u. 27 min.	E. K.
"	17	's Voormiddags	8 u. 25 min.	V. M.
"	24	's Namiddags	10 u. 9 min.	L. K.
"	31	's Namiddags	1 u. 12 min.	N. M.

BRIEVENPOSTEN.

De brieven naar de onderscheidene provinciën, zoo ook buitenslands, worden met alle doorlopende spoortreinen geëxpediëerd.

De brieven voor een gedeelte van Zuid-Holland, alsmede van Noord-Holland, Utrecht, Gelderland, Overijssel, Friesland, Groningen, Drenthe, Duitschland, Zwitserland, Italië, Turkije en de Levant, worden ook nog met de nachtpost verzonden.

De brieven voor Engeland worden dagelijks verzonden over den Moerdijk via Ostende.

Tweemaal in iedere maand kunnen de brieven voor Oost-Indië met de Landmail verzonden worden, en wel: over Marseille den 8sten en 24sten;

„ Southampton den 16den en den laatsten dag der maand;

„ Triëst den 5den en 22sten

allen ongedwongene frankering.

De brieven voor de Nederl. bezittingen Banka, Palembang en Riouw behooren gefrankeerd te worden tot Singapoore via Marseille.

De brieven voor de West-Indische brievenmailen via Southampton worden den 13den en den voorlaatsten dag van de maand verzonden. Ongedwongene frankering.

GEDWONGENE FRANKERINGEN.

Aan een gedwongene frankering zijn onderhevig de brieven naar Napels en Sicilië, in zoo verre daarvan de verzending over Duitschland geschiedt; naar Spanje en Portugal; naar een gedeelte van Turkije en de Levant; naar alle

vreemde koloniën, landen of bezittingen in andere werelddeelen; en eindelijk naar de Nederlandsche bezittingen Banka, Palembang en Riouw in de Oost-Indiën, St. Eustatius en St. Martin in de West-Indiën, en naar de bezittingen op de kust van Guinea.

Het enkel port van 5 cents voor een afstand van 30 mijlen (ruim 6 uur gaans) of daar beneden, en van 10 cents voor grooteren afstand, is men verschuldigd voor een brief, die niet zwaarder is dan 15 wigtjes; maar wanneer een brief weegt:

boven de	15	tot en met	50	wigtjes	2	malen
"	"	50	"	"	100	" 3 "
"	"	100	"	"	250	" 4 "
"	"	250	"	"	500	" 5 "

en zoo vervolgens over elke 250 wigtjes of breuk van 250 wigtjes daarboven, éénmaal het port meer.

In ieder geval kan met 5 cents aan het kantoor van afzending worden voldaan het port van brieven, mits geen ingeslotene brieven bevattende, gerigt aan manschappen beneden den rang van officier bij de Zee- of Landmagt van den Staat, in werkelijke dienst en op hun schepen of bij hun corpsen tegenwoordig zijnde.

Het port van nieuwspapieren, eens of meermalen in de week uitkomende, bedraagt 1 cent voor ieder afzonderlijk blad, onverschillig hoe groot de oppervlakte is, onder welk port de bijvoegsels mede begrepen zijn, die tegelijk met het blad, waarbij zij behooren, verzonden worden.

Van alle andere gedrukte stukken bedraagt het port 2 cents van ieder vel (boven de 15 tot 30 vierk. palmen),

1 cent van ieder half vel (van 8 tot en met 15 vierk. palmen) en $\frac{1}{2}$ cent voor ieder kwart vel druks (van minder dan 8 vierk. palmen).

Het minste port onder een afzonderlijken omslag bedraagt echter 1 cent.

De gedrukte stukken mogen, met uitzondering van drukproeven, geen schrift bevatten; aan het kantoor van afzending moet daarvoor het port betaald zijn.

Het aantekengeld bedraagt voor een brief (zonder aan-gifte van waarde) 10 cents; bij vermissing van zoodanigen brief wordt een tegemoetkoming van f 25.— betaald.

Voor een brief voor het binnenland, waarvan de volle geldswaarde, die aangegeven is, bij vermissing wordt vergoed, bedraagt het aantekengeld van f 25 tot f 160.—, 25 cents, en voor iedere f 10.— daarenboven $1\frac{1}{2}$ cent.

Bij verzuim om brieven, waarin geld, edele metalen of kostbaarheden besloten zijn, te doen aantekenen, geschiedt het ambtshalve, en dan is men behalve dubbeld port van den brief, 5 ten honderd van de ingeslotene waarde verschuldigd.

Van postwissels wordt voor provisie 1 ten honderd (doch ten minste 1 cent) ingevorderd.

Het ledigen van de brievenbussen, aan het gebouw van de Modelzaal bij de Koninklijke Akademie, aan het Rotterdamsche Veer, aan het Stationsgebouw en aan het Stadhuis geplaatst, geschiedt zes maal per dag, en wel:

's morgens ten 7 ure 25 min., 's voormiddags ten 10 ure 25 min., ten 11 ure 30 min., 's namiddags ten 3 ure 30 min., 's avonds ten 6 ure 20 min., en ten 9 ure, geregeld volgens het uurwerk van Amsterdam. (Winterdienst).

Deze bussen worden des Zondags slechts 3 malen geligt, als: 's morgens ten 7 ure 25 min., 's voormiddags ten 11 ure 30 min., en 's avonds ten 6 ure 20 min.

De bus, geplaatst aan het Stationsgebouw, wordt ook nog geligt 5 min. vóór het vertrek van de spoortreinen.

De aanteekeningen van de brieven geschiedt van 's voormiddags 10 tot 's namiddags $3\frac{1}{4}$ ure, en 's avonds 6 tot $8\frac{3}{4}$ ure. De kosten van aanteekening bedragen 10 cents voor iederen brief. De aangeteekende brieven kan men naar verkiezing al of niet frankeren.

Brieven, welke worden aangegeven als geldswaarde in te houden, moeten 's namiddags vóór 3 ure worden bezorgd.

Het kantoor is dagelijks geopend; 's morgens van 7 tot $8\frac{1}{2}$ en 's voormiddags van 10 tot 's namiddags $3\frac{1}{2}$ ure, 's avonds van 6 tot 9 ure. Alleen des Zondags, 's morgens van 7 tot $8\frac{1}{2}$ ure, 's voormiddags van 10 tot 's namiddags 2 ure, en 's avonds van 6 tot 9 ure.

DILIGENCES.

(Bij de Erve ROODENBURG, in het Huis ter Lucht, nabij de Nieuwe Brug, te Delft, kan men alle informaties bekomen betreffende de aankomst en het vertrek van de Diligences. Aldaar worden aangenomen alle goederen, die men per spoor verlangt te verzenden, en belast men zich met het incasseren van wissels.)

DIENST VAN VAN GEND EN LOOS.

Van Amsterdam over Haarlem en 's Hage door Delft naar Rotterdam, over Breda, in correspondentie met Tilburg 's Bosch en Bergen-op-Zoom op Antwerpen, dagelijks 's morgens ten 3½ ure van Delft. Van Antwerpen, enz. op Rotterdam door Delft naar 's Hage, Haarlem en Amsterdam, 's avonds ten 11½ van Delft. Rijden af van het logement *de Gouden Molen*, bij P. A. HESSE, nabij de Haagpoort.

NB Van Amsterdam tot 's Gravenhage worden wel goederen maar geen reizigers vervoerd.

ALGEMEENE EXPEDITIE, GEVESTIGD TE AMSTERDAM

Directeuren: *Timmermans & Comp.* vroeger *C. van der Horst*.

Deze belast zich met de expeditie van alle goederen, alsmede met alle incasseringen door het geheele Rijk,

zoowel over de spoorwegen met alle treinen, als van de punten, waar die eindigen, met alle stoombooten, schepen en diligences, die van Arnhem en Rotterdam na aankomst dagelijks vertrekken, enz.

Dagelijks een Diligence-dienst van Amsterdam naar Maarsbergen, Amerongen, Leersum, Woudenberg, Eck en Wiel, Elst, Rhenen, Tiel en Scherpenzeel.

De diligences corresponderen dagelijks op geheel Duitschland, langs den Rhijn, Pruissen, Wurtemberg, Beijeren, Saksen, geheel Oostenrijk, Denemarken, Zweden en geheel Rusland.

Tweemaal in de week, en wel Maandag en Vrijdag op Oldenzaal, Lingen, Northorn, Oldenburg, Bremen, Hamburg, Lubeck, Osnabrug en Hannover, staande te Hamburg en Hannover in dagelijksche verbinding met de spoor-treinen die op Berlijn vertrekken.

De vrachten zijn zeer gering gesteld.

Het kantoor van deze onderneming is voor Delft gevestigd bij den Agent G. A. DE HAAK, Binnenwatersloot, bij de Koornbeurs, wijk 3, N° 18.

VAN MONSTER NAAR DELFT EN TERUG.

Elken Donderdag 's morgens ten 5½ ure naar Delft, en terug 's namiddags ten 1 ure.

Kantoor te Delft bij de Gezusters VAN HEIJNINGEN, Heeren-Logement, nabij de Haagpoort.

ORDE OP HET VERTREK DER TREK- EN MARKTSCHUITEN.

van Delft op 's Gravenhage.

Van 1 April tot 30 September 's morgens ten 7, half 8, half 9 en 9 ure, en van half 10 tot 's avonds half 9, alle uren op het half uur. Van 1 October tot 31 Maart, 's morgens ten 7, 8 en 9 ure, en van half 10 tot 's avonds half 8 ure, op het half uur. De pakschuit Maandag en Vrijdag 's morgens ten 6 ure. Maandag namiddag ten 2 ure en Vrijdag namiddags ten 4 ure terug.

van 's Gravenhage op Delft.

Van 1 April tot 30 September, van 's morgens half 6 tot 's avonds half 9 ure, alle uren op het half uur. Van 1 October tot 31 Maart, van 's morgens half 7 tot 's avonds half 8, op elk half uur.

De pakschuit, Maandag, Dingsdag, Woensdag en Zaterdag 's morgens ten 9 ure, en Donderdags in den zomer 's morgens ten 5, en 's winters ten 6 ure.

van Delft op Rotterdam.

Van 1 Mei tot 31 October alle uren, van 's morgens 7 tot 's namiddags 12 ure; van 1 Mei tot 31 Augustus ten 3, 5, 7 en 8 ure; van 1 Sept. tot 30 April ten 3, 5 en 7 ure. Van 1 November tot 30 April, 's morgens ten 8, 10 en 12 uur.

De pakschuit dagelijks, uitgezonderd des zondags, van 1 Januarij tot 1° Februarij en van 1 October tot 31 December 's morgens ten 5 ure.

Informatiën te bekomen bij de Marktschippers G. M. Wilkens en N. van Vliet.

Van Rotterdam op Delft.

's Morgens, van 1 Mei tot 31 Augustus, ten 7, 9, 10 en 12 ure; van 1 September tot 30 April, ten 8, 10 en 12 ure. 's Namiddags, van 1 Mei tot September, ten 1, 2, 4, 5, 6 en 7 ure; in October vaart de schuit van 2 ten 3 ure; van 1 November tot 30 April ten 1, 4 en 6 ure.

Van 1 April tot 31 October, 's morgens ten 4½ ure en van 1 November tot 31 Maart ten 6 ure een pakschuit.

De Delftsche pakschuiten elken dag, uitgezonderd Zondag, 's namiddags, van 1 April tot 30 September, ten 3 ure; des Dingsdags in April en October ten 2 en 2½ ure; van 10 October tot 31 Maart ten 2 ure.

Informatien te bekomen bij den Commissaris van gemeld veer, W. Wigmans.

van Delft op Leijden en terug.

Geen geregelde dienst. Informatiën te bekomen bij den heer G. Boet, in de Haagpoort, commissaris van genoemd Veer.

Pakschuit. Dingsdag, Donderdag en Vrijdag naar Leijden. Van Leijden Woensdag, Vrijdag en Zaterdag.

van Delft op Schiedam.

Pakschuit. Vrijdags 's morgens ten 7 ure, en terug des namiddags ten 3 ure. Afvaart voor de Stads-herberg in het Zuideinde.

van Schiedam op Delft.

Donderdag 's morgens ten 6 ure, en terug 's namiddags ten 3 ure.

van Delft op Maassluis.

Van 1 Maart tot 30 April, 's morgens ten 7 ure, en 's namiddags ten 2 en 5 ure. Van 1 Mei tot 1 October, 's morgens ten 7 ure, en 's namiddag ten 2 en 7 ure. Van 1 October tot 1 Maart, 's morgens ten 8 ure, en 's namiddags ten 4 ure.

van Maassluis op Delft.

Van 1 April tot 30 September, 's morgens ten 5 ure, 's voormiddags 10 ure en 's namiddags ten 5½ ure. Van 1 October tot 31 Maart, 's morgens ten 5½ ure en 's namiddags ten 5 ure.

Bestellingen worden aangenomen bij de Commissarissen P. G. Croes, Buitenwatersloot.

van Delft op Vlaardingen.

Van 1 Maart—1 October, ten 4 ure, en ten 3 ure, van 1 October—1 Maart. Een marktschuit Donderdags 's middags ten 12 ure en 's namiddags ten 3 ure.

van Vlaardingen op Delft.

's Morgens ten 6 ure en Donderdags nog een des morgens ten 4 ure.

van Delft op Amsterdam.

Op Dingsdag, Donderdag en Zaterdag, des namiddags ten 3 ure.

van Amsterdam op Delft.

Op dezelfde dagen en uren.

van Haarlem naar Delft en Schiedam en terug naar Haarlem.

Alle Woensdagen van Haarlem, 's namiddags ten 4 ure; aankomst te Delft Donderdags 's morgens. Vertrek van Delft naar Schiedam, Donderdag 's namiddags ten 1 uur; van Schiedam terug Zaterdag 's voormiddags. Van Delft naar Haarlem 's namiddags ten 3 ure.

Woensdag 's namiddags ten 2 ure vertrekt een pakschuit van Delft naar Haarlem.

van Schiedam door Delft op Utrecht en terug.

Naar Utrecht Woensdag 's morgen ten 10 ure en van Delft 's morgens ten 11 ure; aankomst te Delft, van Utrecht Zondag 's morgens.

van Vlaardingen door Delft op Utrecht.

Woensdag 's namiddag van Vlaardingen en Donderdag des morgens ten 10 ure van Delft; terug van Utrecht Zondag 's morgens te Delft en vertrekt denzelfden dag naar Vlaardingen. Deze schuit neemt ook goederen mede voor Amersfoort en omliggende plaatsen in de provincie Utrecht.

NB. Voor bovengenoemde plaatsen worden bestellingen aangenomen bij den Commissaris J. P. Tasseron, Voorstraat, Wijk VI No. 296, alsmede aan het veer van de Leijdsche marktschuit naast de Lutherse Kerk.

De schuiten naar Alphen, Oudshoorn, Waddingsveen. Boskoop, Hazerswoude enz. varen des Dingsdags voormiddags af.

Die van Noordwijk, Zwammerdam, Bodegraven, Noordwijkerhout en Voorschoten vertrekken Dingsdags namiddags. Bestellingen bij P. A. Hesse, nabij de Haagpoort.

POST- EN VOETBODEN.

- Vrouw v. d. Hut. Bodin van Nootdorp. Komt alle dagen in de stad, uitgezonderd des Zondags; vertrekt 's namiddags ten 12 ure. Adres bij Wolterbeek, Voldersgracht.
- J. van den Berg. Bode op Wateringen, Poeldijk, Monster en 's Gravesande. Komt Maandag, Dingsdag, Donderdag, Vrijdag en Zaturdag in de stad; vertrekt tegen 1 ure. Adres bij Pijpers, Vischmarkt.
- A. Bokhoove. Bode op 's Hage, gaat Maandag, Woensdag, Vrijdag en Zaturdag naar den Haag, 's morgens 10½ ure. Burgwal, W. III, No. 305.
- C. van den Bas. Postbode van Delft op Zoetermeer en Zegwaard. Vertrekt Maandag, Woensdag en Vrijdag, 's namiddags ten 3 ure. Adres bij H. v. Kan, Lange Breedstraat.
- K. Bijzen. Postbode van Delft naar Pijnacker. Vertrekt alle dagen 's morgens ten 8 ure. Adres Oosteinde Wijk I, No. 197.
- M. Breederveld. Postbode van Schipluiden op Delft. Komt alle dagen in de stad; vertrekt des namiddags ten 1 ure. Adres bij G. Vielaars achter de Oude-Kerk.
- J. Dijkshoorn. Postbode van de Lier. Dagelijks, uitgezonderd Donderdag en Zondag. Vertrekt 's namiddags ten 1 ure. Bestellingen worden aangenomen bij de Wed. Blander groen, Oude Delft.

- W. P. v. d. Hoeven, Bode op Wateringen, Poeldijk, Monster en Ter Heide. Komt elken dag, behalve Donderdag, in Delft; vertrekt 's morgens ten 7 ure van Monster, en keert 's namiddags ten 1½ ure van Delft. Adres bij van Leeuwen, in het Scheepje, Turfmarkt.
- W. van Keulen. Postbode van Nootdorp. Komt elken dag in Delft, en vertrekt 's namiddags ten 1 ure. Adres G. Vielaars, achter de Oude Kerk.
- G. A. van Kranendonk, Bode van Delft op 's Hage, vertrekt elken dag, neemt tweemaal in de week commissies voor Voorburg en Rijswijk mede. Adres Kerkstraat, Wijk 4 no. 384.
- A. Lock, Bode op Wateringen, Kwintshoek, Hondshoekredijk en Naaldwijk, komt Maandag, Donderdag en Zaterdag in Delft, en vertrekt 's namiddags ten 2 ure. Adres bij L. J. Koster, op de Vischmarkt.
- J. Redeker, Postbode van Naaldwijk, Hondshoekredijk, Kwintshoek en Wateringen, komt Maandag, Woensdag, Vrijdag en Zaterdag, 's morgens ten 6 ure uit Naaldwijk vertrekkende, in Delft, en keert 's namiddags ten 2 ure terug.
Adres bij G. de Smette, bij den Stompen Toren op de Groote Markt.
- H. Scholten, Bode van Pijnacker, vertrekt Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.
Adres bij Pijpers, Vischmarkt.
- P. A. van Swieten, Bode op 's Hage en Rijswijk, vertrekt Dingsdag, Donderdag en Zaterdag van Delft.
Bestellingen worden aangenomen bij de Wed. Bladergroen, op het Oude Delft, naast de Akademie.

VERTREK DER DORPSCHUITEN.

Berkel. Donderdags 's middags ten 12 ure. Ligplaats voor de Wed. Bante op de Koornmarkt.

's Gravesande. Donderdags voormiddags ten half 12 ure. Ligplaats voor het Oude Westlandsche Veerhuis, nabij de Haagpoort.

Kwintsheul, Poeldijk, Monster, Naaldwijk, Hondsholredijk en Loosduinen, Donderdags ten 11 ure. Ligplaats voor de Wed. van der Kraaij aan de Voorstraat.

Leydschendam, Donderdags. Ligplaats des morgens ten 10 ure, aan de Voorstraat, voor de Brouwerij de P.

De Lier en de Lee. Donderdags ten half 12 ure. Ligplaats voor het Westlandsche Veerhuis op de Binnenwatersloot.

Maasland. Donderdags ten 11 ure. Ligplaats voor de Herberg de Zwarte Raaf, op de Binnenwatersloot.

Maassluis. Donderdag en Zaterdag 11 uur. Binnenwatersloot Zwarte Raaf.

Nootdorp. Dingsdag, Donderdag en Zaterdag ten 1 ure. Ligplaats in het Vrouwjattenland, voor de Grutterij de Blaauwe Star.

Overschie. Dingsdag ten 3 ure, en Donderdag ten 1 ure. Ligplaats voor J. van der Gaag, Zuideinde.

Pijnacker. Donderdag en Zaterdag ten half 12 ure. Ligplaats voor P. A. Engelbrecht, Oosteinde.

Rijswijk. Donderdag. Ligplaats des morgens ten 10 ure aan de Pepersteeg.

Schipluiden en 't Woud. Donderdag ten 11 ure. Ligplaats op de Binnenwatersloot voor de Herberg de Zwarte Raaf. Voorburg. Donderdag ten 1 ure van de Haagpoort. Er komt ook een schuit alle Dingsdagen ten 5 ure van Rotterdam door Delft. Ligplaats voor P. D. Hesse, in het logement de Gouden Leeuw nabij de Haagpoort.

Wateringen. Dingsdag, Donderdag en Zaterdag in de Zomermaanden, ten 11 ure; Donderdag en Zaterdag in de Wintermaanden, ten 12 ure. Ligplaats aan het Nieuwe Schippers Veerhuis op de Voorstraat.

Zoetermeer en Zegwaard, Donderdag ten 12 ure. Ligplaats als boven, op de Voorstraat.

Zuidbuurt. Donderdag ten 11 ure. Ligplaats op de Binnenwatersloot.

HOLLANDSCHE IJZEREN SPOORWEG.

Winterdienst.

Van Amsterdam over 's Gravenhage naar Rotterdam

Van Rotterdam over 's Gravenhage naar Amsterdam.

<i>vertrek van</i>	1 *)	5	7	9	11	13	<i>vertrek van</i>	2 *)	4	6	8	10	12	14
Amsterdam	8.—	8.30	11.25		4.25	7.35	Rotterdam.		7.20	9.45	11.40	3.20	6.30	9.40
*Halfweg.	8.16	door	11.40		4.42	7.51	Schiedam.		7.31	9.56	11.51	3.31	6.41	9.51
Haarlem.	8.29	9. 3	11.58		5.—	8. 9	Delft.		7.51	10.15	12.10	3.51	7. 1	10.10
*Vogelenz.	(Aank.)	9.18	12.12		5.15	8.24	*Rijswijk.		8. 1	10.24	door	4. 1	7.11	10.19
*Hilleg.b.		door	door		door	8.32	's Gravenh.		8.13	10.30	12.30	4.13	7.23	10.25
*Veenenb.		9.32	12.24		5.28	8.39	*N.O.Einde		8.19	(Aank)	door	4.19	7.29	(Aank.)
*P.Gijzenb.		9.43	12.35		5.40	8.50	*Voorschot.		8.33		12.48	4.33	7.43	
*Warmond.		9.54	12.46		5.51	9. 1	Leiden.		8.47		1. 3	4.47	7.57	
Leijden.		10. 6	12.58		6. 3	9.13	*Warmond.		8.55		1.11	4.55	8. 5	
*Voorschot.		10.17	1. 8		6.14	9.24	*P.Gijzenb.		9. 6		1.22	5. 6	8.16	
*N.O.Einde	3	10.31	door		6.28	9.38	*Veenenb.		9.19		1.36	5.20	8.30	
's Gravenh.	8.30	10.41	1.30	4.10	6.39	9.47	*Hilleg.b.		9.24		door	door	door	
*Rijswijk.	8.37	10.49	door	4.17	6.46	9.55	*Vogelenz.		9.32		1.47	5.31	8.41	
Delft.	8.48	11. 1	1.48	4.28	6.58	10. 7	Haarlem.	8.56	9.51		2. 6	5.50	9.—	
Schiedam.	9. 7	11.21	2. 7	4.47	7.17	10.27	*Halfweg.	9.11	10. 5		2.20	6. 4	9.14	
Rott. Aank.	9.15	11.30	2.15	4.55	7.25	10.35	Amsterdam	9.25	10.20		2.35	6.20	9.30	

*) Van 15 December tot 15 April loopen geen Haarlemsche locaaltreinen en stoppen te Halfweg de eerste doorlopende treinen.

Op de Halten, die met een * zijn aangeduid, worden reizigers opgenomen, voor zoo verre er plaats in de rijtuigen is.

NEDERLANDSCHE RIJNSPOORWEG.

Winterdienst.

Van Amsterdam naar Utrecht, Rotterdam, Arnhem en Emmerik.

STATIONS.	1 Goed. Pers. tr. 's morg.	2 's morg.	3 's morg.	4 Express. 1 en 2 kl. 's midd.	6* Goed. Pers. tr. 's nam.	7 's nam.	8 Goed. Pers. tr. 's av.	STATIONS.	2 's morg.	3 's morg.	4 Express. 1 en 2 kl. 's mid.	5* Goed. Pers. tr. 's mid.	6* Goed. Pers. tr. 's nam.	7 's av.
Amsterd. V.		7.25	10.25	12.35	2.30	6.15	9.15	Utrecht. V.	8.35	11.35	1.20		4.15	7.25
Abcoude.		7.43	10.43	door	3.—	6.33	door	Driebergen.	8.58	11.58	1.35		4.50	7.48
Vreeland.		7.54	10.54	door	3.14	6.44	door	Maarsberg.	9.15	12.15	1.45		5.20	8. 5
Nieuwersl.		8.—	11.—	12.55	3.22	6.50	10.—	Veenendaal.	9.40	12.40	door		6.—	8.30
Breukelen.		8. 8	11. 8	door	3.32	6.58	door	Ede.	9.51	12.51	2. 5		6.20	8.41
Maarssen.		8.18	11.18	door	3.44	7. 8	door	Wolfhezen.	10. 4	1. 4	door		6.47	8.54
Utrecht. A.		8.30	11.30	1.15	4.—	7.20	11.—	Arnhem. A.	10.19	1.20	2.30		7.15	9. 9
Utrecht. V.	6.30	8.40	11.40	1.25	4.30	7.30		Arnhem. V.	10.24		2.35	3.30		9.15
Harmelen.	6.50	8.55	11.55	door	4.50	7.46		Westervoort.	10.32		door	3.40		9.24
Woerden.	7.—	9. 5	12. 5	1.45	5. 3	7.57		Duiven.	10.38		door	3.46		9.32
Oudewater.	7.10	9.15	12.15	door	5.15	8. 8		Zevenaar A.	10.45		2.55	3.56		9.40
Gouda.	7.36	9.34	12.34	2. 8	5.40	8.28		Zevenaar. V.	10.55		3.—	4. 9		9.50
Moordrecht	7.44	9.39	12.39	door	5.48	8.34		Elten. { A. { Amst. tijd.	11.07			4.22		10. 2
Nieuwerk.	7.53	9.44	12.44	door	6. 6	8.40		{ Emm. „	11.13			4.28		10. 8
Capelle.	8.—	9.50	12.50	door	6.16	8.47		{ A. { Amst. „	11.17			4.34		10.12
Rotterd. A.	8.15	10.—	1.—	2.25	6.30	9.—		{ V { Emm. „	11.23			4.40		10.18
								Emmerik A. { Amst. „	11.29			4.54		10.24
								{ Emm. „	11.35		3.25	5.—		10.30

*) Deze treinen loopen niet des Zondags.

NEDERLANDSCHE RIJNSPOORWEG.

Winterdienst.

Van Rotterdam naar Amsterdam, Utrecht, Arnhem en Emmerik.

STATIONS.	1 Goed. Pers. tr. 3 kl.	2	3	4 Expr. tr. 1 en 2 kl.	6*	7	8	STATIONS.	2	3	4 Expr. tr. 1 en 2 kl.	5*	6* Goed. Pers. tr.	7
	's morg.	's morg.	's morg.	's midd.	's nam.	's nam.	's avonds.		's morg.	's morg.	's morg.	's midd.	's midd.	's avonds.
Rotterd. V.		7.—	10.—	12.15	1.30	5.50	9.—	Utrecht V.	8.35	11.35	1.20		4.15	7.25
Capelle.		7.10	10.10	door	1.42	6.—	door	Driebergen.	8.58	11.58	1.35		4.50	7.48
Nieuwerk.		7.18	10.18	door	1.51	6. 8	door	Maarsbergen.	9.15	12.15	1.45		5.20	8. 5
Moordrecht		7.24	10.24	door	1.58	6.14	door	Veenendaal.	9.40	12.40	door		6.—	8.30
Gouda.		7.32	10.32	12.36	2.1 ⁶	6.22	9.45	Ede.	9.51	12.51	2. 5		6.20	8.41
Oudewater.		7.49	10.49	door	2.42	6.39	door	Wolfhezen.	10. 4	1. 4	door		6.47	8.54
Woerden.		7.56	10.56	12.53	2.56	6.46	10.15	Arnhem. A.	10.19	1.20	2.30		7.15	9. 9
Harmelen.		8. 2	11. 2	door	3. 5	6.52	door	Arnhem. V.	10.24		2.35	3.30		9.15
Utrecht. A.		8.25	11.25	1.10	3.30	7.15	11.—	Westerveort.	10.32		door	3.40		9.24
Utrecht. V.	6.45	8.30	11.30	1.15	4.—	7.20		Duiven.	10.38		door	3.46		9.32
Maarssen.	6.58	8.42	11.42	door	4.12	7.32		Zevenaar. A.	10.45		2.55	3.56		9.40
Breukelen.	7. 9	8.52	11.52	door	4.25	7.42		Zevenaar. V.	10.55		3.—	4. 9		9.50
Nieuwersl.	7.16	9.—	12.—	1.35	4.36	7.50		Elten. A. Amst. tijd	11. 7		} door }	4.22		10. 2
Vreeland.	7.24	9. 5	12. 5	door	4.46	7.57		Elten. A. Emm. „	11.13			4.28		10. 8
Abcoude.	7.41	9.15	12.15	door	5.—	8. 8		Elten. V. Amst. „	11.17			4.34		10.12
Amsterd. A.	8.—	9.35	12.35	2.—	5.30	8.30		Elten. V. Emm. „	11.23			4.40		10.18
								Emmerik A. Amst. „	11.29			4.54		10.24
								Emmerik A. Emm. „	11.35		3.25	5.—		10.30

*) Deze treinen loopen niet des Zondags.

NEDERLANDSCHE RIJNSPOORWEG.

Winterdienst.

Van Emmerik naar Arnhem, Utrecht, Amsterdam en Rotterdam.

STATIONS.	2	3	4	5*	6*	7	STATIONS.	1	2	3	4	6*	7
	's morg.	's morg.	Express. 1 en 2 kl.	Goed. Pers. tr. 's mor.	Goed. Pers. tr. 's mid.	's nach.		Goeder. Pers. tr. 3 Kl. 's morg.	's morg.	's morg.	Express. 1 en 2 klas. 's morg.	's midd.	's avond.
Emmerik. { Amst. tijd		8.20	10.54	11.29		4.10	Utrecht. V.	6.45	8.30	11.30	1.15	4.—	7.20
Emmerik. { Emm. "		8.26	11.—	11.35		4.16	Maarssen.	6.58	8.42	11.42	door	4.12	7.32
Elten. { Amst. tijd.		8.32	door	11.51		4.22	Beukelen.	7. 9	8.52	11.52	door	4.25	7.42
Elten. { Emm. "		8.38	door	11.57		4.28	Nieuwersluis.	7.16	9.—	12.—	1.35	4.36	7.50
Zevenaar. { Aank.		8.44	11.15	12. 3		4.34	Loen.-Vreeland.	7.24	9. 5	12. 5	door	4.46	7.57
Zevenaar. { Vertr.		9. 4	11.30	12.23		4.54	Abcoude.	7.41	9.15	12.15	door	5.—	8. 8
Duiven.		9.12	door	12.32		5. 2	Amsterdam. A.	8.—	9.35	12.35	2.—	5.30	8.30
Westervoort.		9.18	door	12.40		5. 8	Utrecht. V.	6.30	8.40	11.40	1.25	4.30	7.30
		9.24	11.50	12.50		5.15	Harmelen.	6.50	8.55	11.55	door	4.50	7.46
Arnhem. { Aank.	6.30	9.30	11.55	1.10		5.20	Woerden.	7.—	9. 5	12. 5	1.45	5. 3	7.57
Wolfhezen.	6.47	9.47	door	1.30		5.37	Oudewater.	7.10	9.15	12.15	door	5.15	8. 8
Ede.	7. 4	10. 4	12.20	1.50		5.54	Gouda.	7.36	9.34	12.34	2. 8	5.40	8.28
Veenendaal.	7.19	10.19	door	2. 8		6. 9	Moordrecht.	7.44	9.39	12.39	door	5.48	8.34
Maarsbergen.	7.43	10.43	12.40	2.40		6.33	Nieuwerkerk.	7.53	9.44	12.44	door	6. 6	8.40
Zeist-Driebergen.	8. 2	11. 2	12.50	3. 4		6.52	Capelle.	8.—	9.50	12.50	door	6.16	8.47
Utrecht. Aank.	8.25	11.25	1. 5	3.30		7.15	Rotterdam. A.	8.15	10.—	1.—	2.25	6.30	9.—

*) Deze Treinen loopen niet des Zondags.

HOLLANDSCH-BELGISCHE SPOORWEG.

Winterdienst.

Van Antwerpen naar Breda en Rotterdam.

	1	3	5
Antwerpen Vertrek	7.50	12.20	5.35
Eeckeren "	8.—	12.30	5.50
Cappelle "	8. 5	12.35	6.—
Calmpthout "	8.20	12.50	6.20
Esschen Aankomst.	8.30	1.—	6.35
Esschen Vertrek.	8.35	1. 5	6.55
Roosendaal Aankomst.	8.45	1.15	7.10
Roosendaal Vertrek.	9. 5	1.40	7.30
Etten "	9.30	2. 5	7.55
Breda Aankomst.	9.45	2.20	8.10
Roosendaal Vertrek	9. 5	1.40	7.55
Oudenbosch "	9.15	1.50	8.10
Zevenbergen "	9.25	2.—	8.25
Moerdijk Aankomst.	9.35	2.10	8.40
Moerdijk Vertrek.	9.55	2.30	
Rordrecht	10.55	3.30	
Rotterdam Aankomst Rijnsp.	12.10	4.45	

Van Rotterdam naar Breda en Antwerpen.

	2	4	6
Rotterdam Vertrek Rijnsp.		10.15	3.—
Dordrecht "		11.30	4.15
Moerdijk Aankomst.		12.30	5.15
Moerdijk Vertrek.	6.15	12.45	5.35
Zevenbergen "	6.30	12.55	5.45
Oudenbosch "	6.45	1. 5	5.55
Roosendaal Aankomst.	7.—	1.15	6. 5
Breda Vertrek.	6.30	12.35	5.25
Etten "	6.45	12.50	5.40
Roosendaal Aankomst.	7.10	1.15	6. 5
Roosendaal Vertrek.	7.35	1.25	6.15
Esschen Aankomst.	7.50	1.35	6.25
Esschen Vertrek.	8.40	1.55	6.45
Calmpthout "	9.—	2. 5	6.55
Cappelle "	9.20	2.20	7.10
Eeckeren "	9.30	2.25	7.15
Antwerpen Aankomst.	9.45	2.35	7.25

AKEN-LANDENSCH E SPOORWEG.

Winterdienst.

Van Aken naar Landen.				Van Landen naar Aken.			
STATIONS.	Voorm.	Voorm- Expr.	Nam.	STATIONS.	Voorm.	Voorm.	Nam.
Aken (Vertr.)	7.50	11.15	7.20	Ostende (Vertr.)	6.15	9.15	12.15
Maastricht (Aank.)	9.15	11.48	8.30	Antwerpen (Aank.)	11.30	2.40	5.27
Maastricht (Vertr.)	6.—	11.51	2.46	Brussel	10.15	2.15	5.05
Hasselt	7.27	12.40	4.40	Luik	4.30	3. 5	12.55
St. Truiden "	8.11	1.—	5.40	Landen (Vert.)	3.27	9.—	7.10
Landen (Aank.)	8.33	1.12	6. 2	St. Truiden (Aank.)	3.45	9.20	7.47
Luik (Aank.)	10.10		8. 5	Hasselt.	4.25	10. 2	8.49
Brussel "	11.—	3.30	9.10	Maastricht	5.22	11. 3	10. 6
Antwerpen "	11.30	3.35	9.30	Maastricht (Vertr.)	5.27	11. 7	
Ostende "	3.15	6.—		Aken (Aank.)	6.55	1.—	

De visitatie der bagaadje geschiedt in Nederland, komende uit Pruissen, te Simpelveld, en uit België, te Maastricht (Boschpoort); — in België, komende uit Nederland, te Laneaken, en in Pruissen te Aken (Templerbend.)

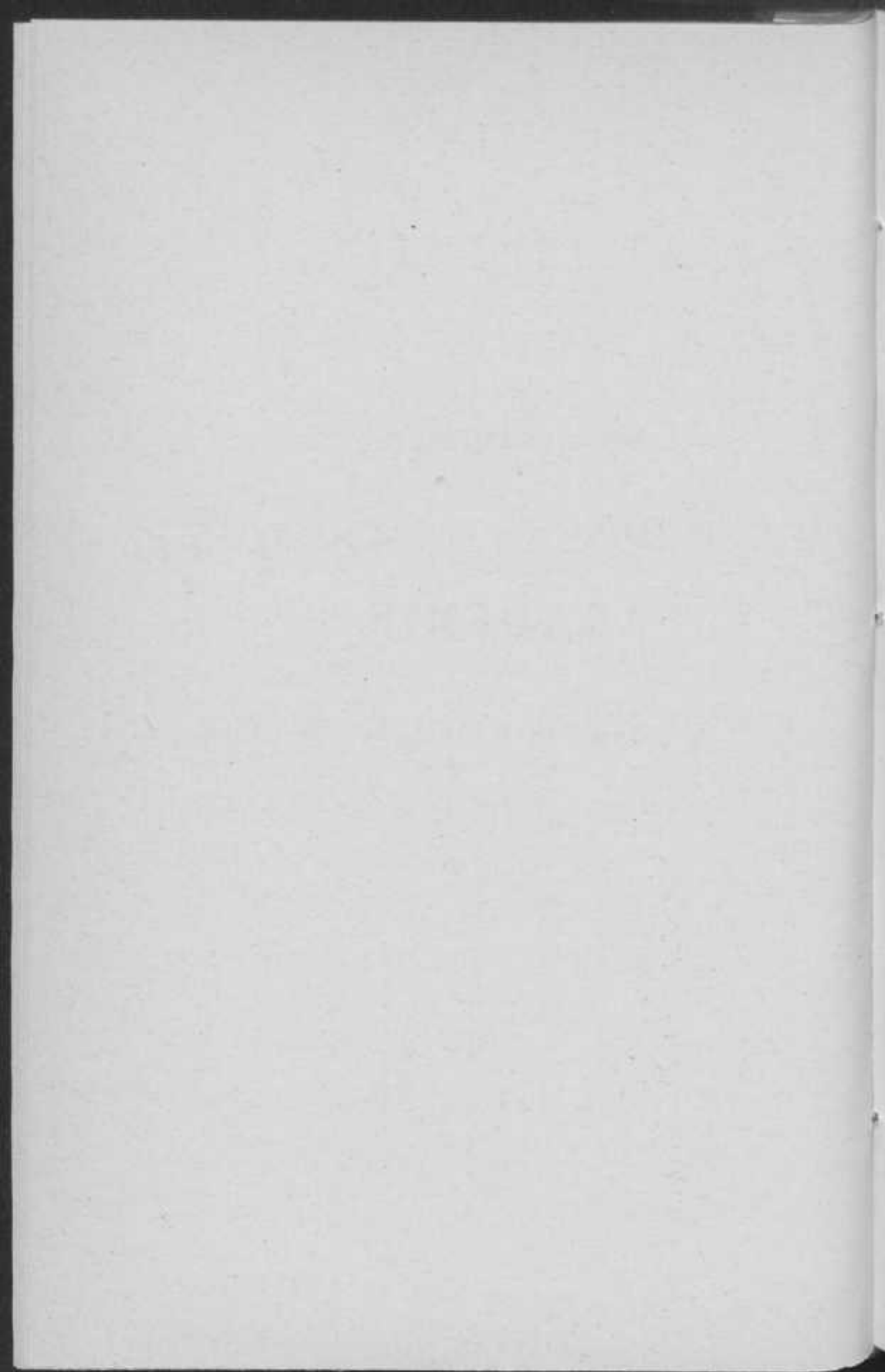
ANTWERPEN-BRUSSELSCH E SPOORWEG (*Winterdienst*).

Van Antwerpen naar Brussel.									Van Brussel naar Antwerpen.								
VERTREK VAN	1	2 Expr. 1 kl.	3	4	5 Expr. 1 kl.	6	7	8	VERTREK VAN	1	2 Expr. 1 kl.	3	4	5 Expr. 1 kl.	6	7	
Antwerpen.	6.15	9.—	10.15	1.—	2.50	4.30	7.30	9.—	Brussel.	6.20	8.45	10.45	1.30	2.45	4.15	8.15	
Mechelen.	6.55	9.25	10.55	1.40	3.15	5.10	8.10	9.35	Mechelen.	6.45	9. 5	11.15	1.55	3. 5	4.50	8.45	
Brussel Aank.	7.30	9.50	11.30	2.15	3.40	5.45	8.45	10. 5	Antwerpen. Aank.	7.32	9.35	12.—	2.40	3.35	5.27	9.30	

BRUSSEL-PARIJSCH E SPOORWEG (*Winterdienst*.)

Van Brussel naar Parijs.				Van Parijs naar Brussel.			
VERTREK VAN	1, 2 en 3 kl.	1, 2 en 3 kl.	1, 2 en 3 kl.	VERTREK VAN	1, 2 en 3 kl.	Expr. 1 en 2 kl.	1, 2 en 3 kl.
					's morg.	's av.	s av.
Brussel	6.15	12.45	7.15	Parijs	11.—	8.15	11.15
Mons	8.—	2.40	8.50	Amiens	1.55	11.15	3.10
Valenciennes. Aankomst	9.15		9.45	Arras	3.56	1. 6	5.35
Valenciennes. Vertrek	9.45	4.15	10.10	Douai	4.45	1.49	6.40
Douai	10.35	5.15	10.55	Valenciennes. Aank.	5.42	2.36	7.45
Arras	12.—	6.15	12. 5	Valenciennes. Vertrek	5.50	2.46	8.25
Amiens	2.—	8.—	1.56	Mons	7.15	4.—	10. 5
Parijs. Aankomst . .	5. 5	11.—	5.10	Brussel	8.55	5.30	11.50

AKADEMIE.

AKADEMIE.

BESCHERMHEER

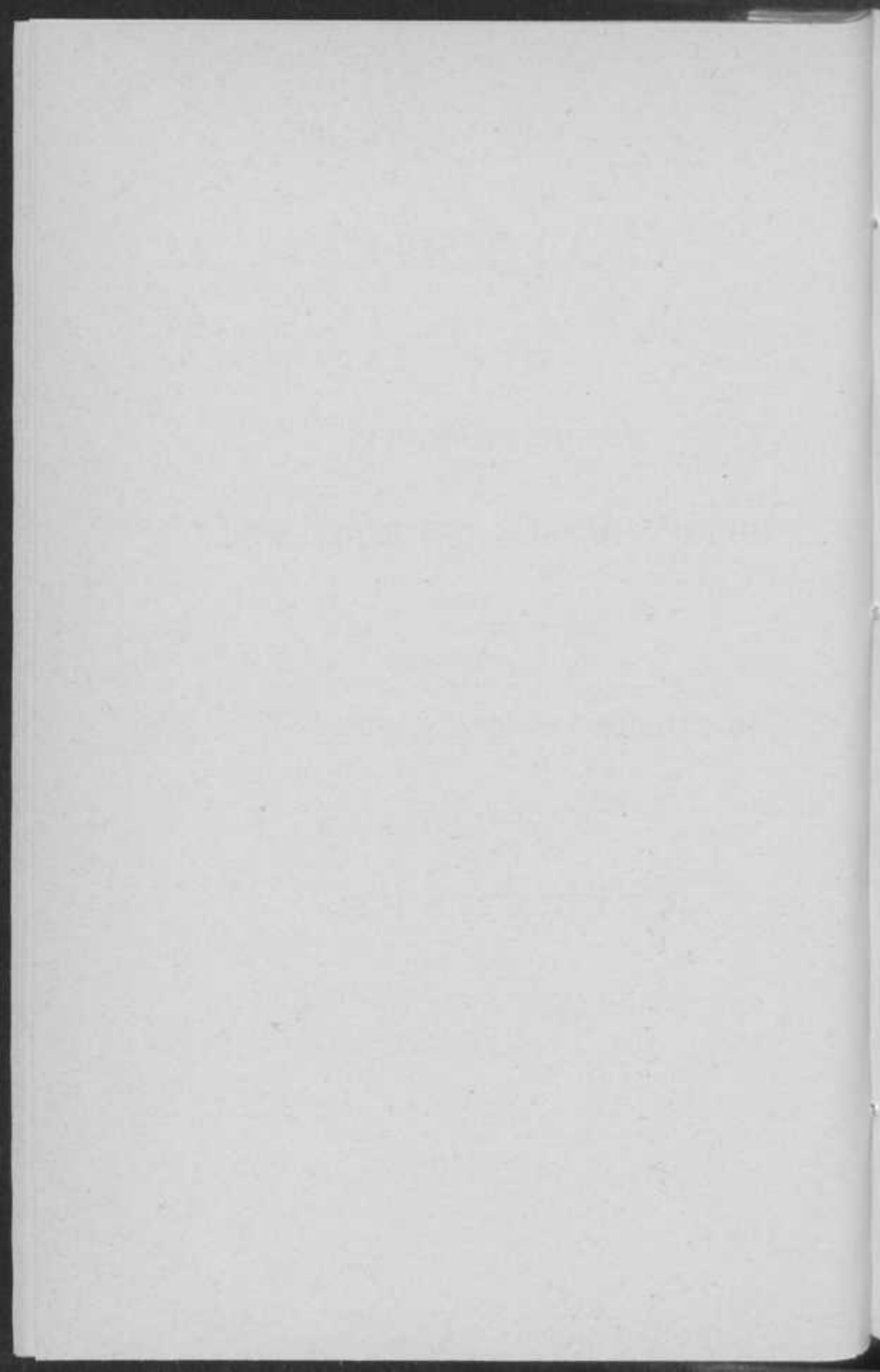
Z. K. H. PRINS HENDRIK DER NEDERLANDEN.

BEHEERDER

Z. E. DE MINISTER VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

DIRECTEUR

KEURENAER.

 HOOGLEERAREN.

- T. ROORDA. — In de Taal-, Land- en Volkenkunde van Nederlandsch Indië. — *'s Hage*.
- R. LOBATTO. — In de Wiskunde. — *Koornmarkt*.
- S. BLEEKRODE. — In de Wis- en Natuurkunde. — *Koornmarkt*.
- W. L. OVERDUYN. — In de Wis- en Natuurkunde. — *Oude Delft*.
- J. PIJNAPPEL. Gz. In de Taal-, Land- en Volkenkunde van Nederlandsch-Indië. — *Voorstraat*.
- S. KELZER. — In de Taal-, Land- en Volkenkunde van Nederlandsch Indië, het Mohammedaansch Regt en de Indische Instellingen. — *Oude Delft*.

BUITENGEWOON HOOGLEERAAR.

- D. J. STORM BUYSING. — Hoofd-Ingenieur, gedetacheerd bij de Koninklijke Akademie. — In de Waterbouwkunde. — *Koornmarkt*.

 LEERAREN.

- J. E. TERWINKEL. — In de Bouwkunde. — *'s Hage*.
- LEBRET. — In de Waterbouwkunde. — *De Meij, Groote Markt*.
- L. COHEN STUART. — In de Wiskunde, Geodesie en Werktuigkunde. — *Wijnhaven*.

- Dr. R. W. VAN GOENS. — In de Wiskunde en Stereotomie. — *Buiten de Rotterdammer poort.*
- Dr. C. P. BURGER. — In de Wiskunde. — *Voorstraat.*
- W. J. KEMPERS. — In de Wiskunde. — *Nieuwe Lange Dijk.*
- Dr. E. MULDER. — In de Scheikunde. — *Koornmarkt.*
- Mr. M. A. M. VAN 'S GRAVESANDE GUICHERIT. — In de geschiedenis en de Staathuishoudkunde. — *Oude Delft.*
- Dr. G. VAN WIERINGEN BORSKI. — In de Nederlandsche Taal- en Letterkunde. — *Choorstraat.*
- Mr. R. H. ARNTZENIUS. — In de Engelsche Taal- en Letterkunde. — *Oude Delft.*
- Dr. BUDDING. — In de Hoogduitsche Taal- en Aardrijkskunde. — *Oude Delft.*
- A. VAN DER TOORN. — In de Roei-, Peil-, Meet- en Weegkunde. — *Oude Delft.*

BUITENGEWONE LEERAREN.

- A. VAN LAKERVELD. — Architect 1ste klasse. In de Indische materialen en Bouwconstructie. — *Gasthuislaan.*
- J. KROESSEN. — In de Scheikunde. — *Oude Delft.*
- C. M. F. STOCKHAUSEN. — In de laag Maleische taal. — *Oude Delft.*

ONDERWIJZERS.

- G. J. F. GUFFROY. — In de Fransche Taal. — *Oude Delft.*
- PAUL TETAR VAN ELVEN. — In het Handteekenen. — *Wijnhaven.*

AMBTENAAR VAN ADMINISTRATIE.

- F. J. KROESSEN. — *Oude Delft.*

AKADEMISCHE INSTRUMENTMAKER.

G. REUVEKAMP. — *Binnenwatersloot.*

CONCIERGE.

B. EVERAERT. — *Akademie.*

OPGAVE DER COLLEGIE-UREN.

Wis- en Natuurkundige Wetenschappen.

R. LOBATTO.

Integraalrekening en Statica: 3de Studiejaar. Beurtelings *Maandag, Dingsdag, Woensdag, Donderdag en Vrijdag*, van 11 tot 12 uur.

Integraalrekening, Statica en Dynamica: 4de Studiejaar. Beurtelings op dezelfde dagen, van 1 tot 2 uur.

S. BLEEKRODE.

Botanie: *Maandag en Vrijdag*, van 9 tot 10 uur.

Natuurlijke historie: *Maandag en Donderdag* van 11 tot 12 uur.

Geologie: *Dingsdag* van 2 tot 4 uur voor het 4de Studiejaar, en ook *Vrijdag* van 10 tot 12 uur toegepaste Geologie.

Mineralogie: 4de Studiejaar, *Maandag* van 10—11 uur, *Donderdag* van 2—3 uur.

Metallurgie: *Woensdag* van 9 tot 12 uur.

Oefeningen in het Mineralogisch kabinet: *Dingsdag* van 9 tot 12 uur en *Woensdag* van 2 tot 3 uur.

W. L. OVERDUIJN.

Natuurkunde: 1ste Studiejaar, *Dingsdag* en *Donderdag* van 11 tot 12 uur.

2de Studiejaar, *Maandag* en *Woensdag* van 11 tot 12 uur.

3de en 4de Studiejaar, *Maandag*, *Vrijdag* en *Zaterdag* van 2 tot 3 uur.

Toegepaste werktuigkunde: 4de Studiejaar, *Zaterdag* van 9 tot 12 uur.

E. MULDER.

Toegepaste Scheikunde: 3de en 4de Studiejaar *Maandag* en *Vrijdag* van 9 tot 10 uur.

Scheikunde, toegepast op den landbouw: 4de Studiejaar *Woensdag* van 9 tot 11 uur.

Oefeningen in het Laboratorium: 3de en 4de Studiejaar, *Dingsdag*, *Donderdag* en *Zaterdag* van 9 tot 11 uur.

Scheikunde: 3de Studiejaar, Civ. Ing. *Maandag* en *Zaterdag* van 3 tot 4 uur.

L. COHEN STUART.

Hoogere Algebra: 2de Studiejaar, *Maandag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Vrijdag* van 1 tot 2 uur.

Differentiaal rekening: 2de Studiejaar, na de Kers-vacantie, op dezelfde uren.

Geodesie: 3de Studiejaar, *Woensdag* van 2 tot 3 en *Zaterdag* van 3 tot 4 uur.

4de Studiejaar: *Maandag* en *Woensdag* van 3 tot 4 uur.
 Werktuigkunde: 4de Studiejaar, *Donderdag* en *Vrijdag*
 van 3 tot 4 uur.

R. W. v. GOENS.

Analytische Meetkunst: *Maandag*, *Woensdag* en *Vrijdag*
 van 9 tot 10 uur.

Beschrijvende Meetkunst: *Dinsdag*, *Donderdag* en *Za-
 turdag* van 9 tot 10 uur.

Teekenen van Epures, alle dagen van 10 tot 11 uur,
 en bovendien *Donderdag* en *Zaterdag* van 11 tot 12 uur.

Dit alles voor het 2de Studiejaar.

Stereotomie: 3de Studiejaar, *Dinsdag* en *Donderdag*
 van 1 tot 3 uur.

C. H. BURGER.

Algebra: 1ste Studiejaar Alg. Studie alle dagen van 9 tot
 10 uur. Voor O. I. Ambt. van 11 tot 12 uur, 's Maandags
Woensdag en *Vrijdag*.

Cosmographie: 1ste Studiejaar, *Zaterdag* van 11 tot 12
 uur. 2de Studiejaar, *Zaterdag* van 1 tot 2 uur.

W. I. KEMPERS.

Meetkunst: van *September* tot *December*, alle dagen be-
 halve *Zaterdag*, van 10 tot 11 uur. Voor het eerste Studiejaar

Driehoeksmeting, van Januarij tot de Paaschvakantie,
Maandag, *Vrijdag* en *Zaterdag* van 2 tot 3 uur.

Oefeningen in het lijntekenen: *Maandag*, *Woensdag*
 en *Vrijdag* van 1 tot 3 uur, *Dinsdag* en *Zaterdag* van 2
 tot 4 uur.

Beschrijvende Meetkunst: na Januarij op de uren van de Meetkunst.

Analytische Meetkunst: na de Paaschvakantie, op de uren van de Driehoeksmeting.

Landmeetkunde: voor de O. I. Ambtenaren 3de Studiejaar, *Dingsdag* van 1 tot 2 uur; voor de O. I. Ambtenaren 4de Studiejaar, *Zaturdag* van 2 tot 3 uur.

Bovendien na de Paaschvakantie op geschikte dagen toepassingen der Landmeetkunde op het terrein, met de ambtenaren 2de klasse, 4de Studiejaar.

NB. Van die toepassingen en van de lessen in de Landmeetkunde kunen ook gebruik maken de Ambtenaren 1ste klasse.

J. KROESEN.

Scheikunde. 2de Studiejaar. *Dingsdag* 1—2, *Woensdag* en *Vrijdag*, van 3—4 uur.

YK EN ACCIJNSEN.

A. VAN DER TOORN.

Yk en Accijnsen: 2de Studiejaar, *Maandag* en *Donderdag* van 2 tot 4 uur.

BOUWKUNDE.

D. J. STORM BUIJSING.

Waterbouwkunde: 4de Studiejaar. *Dingsdag* en *Donderdag* van 10½ tot 12 uur, *Woensdag* van 10 tot 11 uur.

Waterbouwkundig teekenen: 4de Studiejaar. *Dingsdag* en

Donderdag van 8½ tot 10½ uur, *Maandag* en *Woensdag* van 8½ tot 10 uur.

J. E. TERWINKEL.

Bouwkunde: 2de Studiejaar voor de afdeeling A.S. *Dingsdag* van 11 tot 12 uur; voor de O. I. Ambtenaren, *Vrijdag* van 2 tot 3 uur.

3de Studiejaar. *Dingsdag*, *Donderdag* en *Vrijdag* van 3 tot 4 uur.

4de Studiejaar. *Dingsdag* en *Donderdag* van 2 tot 3 uur.
Bouwkundig Teekenen: 2de Studiejaar. *Vrijdag* van 2 tot 4 uur.

4de Studiejaar. *Maandag* en *Donderdag* van 10 tot 12 u.

LEBRET.

Lijntekenen: 1ste Studiejaar. *Maandag* *Woensdag* en *Vrijdag* van 1 tot 3 uur, en *Dingsdag* en *Zaterdag* van 2 tot 4 u.

Bouweconstructie: 2de Studiejaar O. I. A. *Donderdag*, *Vrijdag* en *Zaterdag* van 9 tot 11 uur.

Waterbouwkunde: 3de Studiejaar. *Maandag*, *Woensdag* en *Vrijdag* van 10 tot 11 uur.

Waterbouwkundig teekenen: 3de Studiejaar. *Dingsdag*, *Donderdag* en *Zaterdag* van 9 tot 11 uur.

TAAL- LAND- EN VOLKENKUNDE.

VAN

NEERLANDSCH-INDIE.

T. ROORDA.

Javaansche taal: 3de Studiejaar. Alle dagen behalve *Zaterdag*, van 2 tot 3 uur.

4de Studiejaar. Alle dagen behalve *Zaterdag* van 3 tot 4 uur.

J. PIJNAPPEL, Gz.

Maleische taal: 2de Studiejaar. *Maandag* van 3 tot 4 uur, *Dingsdag* van 2 tot 3 uur, en *Vrijdag* van 1 tot 2 uur.

3de Studiejaar. *Dingsdag* en *Vrijdag* van 11 tot 12 uur.

4de Studiejaar. *Maandag* en *Vrijdag* van 2 tot 3 uur.

Land- en Volkenkunde: 2de Studiejaar. *Maandag* en *Woensdag* van 1 tot 2 uur. 4de Studiejaar. *Dingsdag* van 1 tot 2 uur.

3de Studiejaar *Woensdag* van 11 tot 12 uur.

S. KEIJZER.

Javaansche taal: 1ste Studiejaar. *Maandag*, *Woensdag* en *Vrijdag*, van 3 tot 4 uur.

2de Studiejaar. *Maandag* en *Donderdag* van 2 tot 3 uur.

Mohamedaansch Regt, Wetten en Instellingen van Neêrlandsch-Indië: 3de Studiejaar, *Maandag*, *Woensdag* en *Donderdag* van 1 tot 2 uur, en voor het 4de Studiejaar *Maandag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Vrijdag* van 1 tot 2 uur.

M. A. M. VAN 'S GRAVESANDE GUICHERIT.

Geschiedenis van den Handel: 3de Studiejaar, *Vrijdag* van 1 tot 2 uur, en *Zaterdag* van 11 tot 12 uur.

Staathuishoudkunde: 4de Studiejaar, *Woensdag* van 11 tot 12 uur en *Zaterdag* van 3 tot 4 uur.

C. M. F. STOCKHAUSEN.

Laag Maleisch. 4de Studiejaar. *Dingsdag* van 12 tot 1 uur.

NIEUWE LETTERKUNDE.

G. VAN WIERINGHEN BORSKI.

Nederlandsche stijl: 1ste Studiejaar. *Dingsdag* en *Donderdag*, van 1 tot 2 uur.

2de Studiejaar. *Zaterdag*, van 2 tot 3 uur.

3de Studiejaar. *Woensdag* van 3 tot 4 uur, en *Zaterdag* van 1 tot 2 uur.

4de Studiejaar. *Woensdag* van 2 tot 3 uur en *Zaterdag* van 1 tot 2 uur.

R. H. ARNTZENIUS.

Engelsche Taal- en Letterkunde: 1ste Studiejaar. Algem. Stud. *Donderdag* en *Zaterdag* van 1 tot 2 uur. *Woensdag* van 11 tot 12 uur.

O. I. Ambtenaren 1ste Studiejaar. *Woensdag* en *Donderdag* van 9 tot 10 uur en *Zaterdag* van 1 tot 2 uur.

D. BUDDINGH.

Hoogduitsche Taal- en Letterkunde: voor Alg. Studie. *Maandag* en *Vrijdag*, van 3 tot 4 uur. *Dingsdag* en *Zaterdag* van 9 tot 10 uur, voor O. I. Ambtenaren.

Aardrijkskunde. 1ste Studiejaar. *Zaterdag* van 10 tot 11 uur.

G. J. F. GUFFROY.

Fransche Taal- en Letterkunde: *Maandag* en *Vrijdag*, voor O. I. A. van 9 tot 10 uur, voor A. S. van 11 tot 12 uur.

TEEKENKUNDE.

PAUL TETAR VAN ELVEN.

Handteekenen: 1ste Studiejaar. Alg. Studie. *Donderdag* van 2 tot 4 uur, en *Vrijdag*, van 1 tot 3 uur voor O. I. Ambtenaren.

2de Studiejaar. Alg. Studie. *Maandag* van 2 tot 4 uur
en *Dingsdag* van 9 tot 11 uur, voor O. I. Ambtenaren.

3de Studiejaar. *Woensdag* van 9 tot 10 uur.

G. REUVEKAMP.

Bouwkundig teekenen: 2de Studiejaar Alg. Studie *Dinsdag*
en *Donderdag* van 2 tot 4 uur; en *Donderdag* van 9 tot
11 uur, voor O. I. Ambtenaren.

MODELMAKERIJ.

Oefeningen in het Modelmaken: 2de Studiejaar. *Maandag*
en *Woensdag* van 9 tot 11 uur.

8½—10

10—11

11—12

12—1

1—2

2—3

3—4

Maandag	Waterbouwkundig teekenen. Zaal No. 8.	Bouwkundig teekenen. Zaal No. 8.		Integraalrekening of Mechanica. Zaal No. 22.	Natuurkunde. Zaal No. 23.	Geodesie. Zaal No. 9.
Dingsdag	Waterbouwkunde en teekenen. Zaal No. 8.			Idem.	Bouwkunde. Zaal No. 8.	
Woensdag	Teekenen en hydrographie. Zaal No. 8.	Staathuishoudkunde. Zaal No. 5.		Idem.	Ned. Stijl. Zaal No. 7.	Geodesie. Zaal No. 9.
Donderdag	Waterbouwkunde en teekenen. Zaal No. 8.			Idem.	Bouwkunde. Zaal No. 8.	Werktuigkunde. Zaal No. 9.
Vrijdag	Bouwkundig teekenen. Zaal No. 8.			Idem.	Natuurkunde. Zaal No. 23.	Werktuigkunde. Zaal No. 9.
Zaterdag	Toegepaste beschrijvende meetkunst. Zaal No. 8.			Ned. Stijl. Zaal No. 4.	Natuurkunde. Zaal No. 23.	Staathuishoudkunde. Zaal No. 5.

8½—10

10—11

11—12

12—1

1—2

2—3

3—4

Maandag	Waterbouw- kundig teekenen. Zaal No. 8.				Mahome- daansch regt. Zaal No. 4.	Maleisch Zaal No. 5.	Javaansch Zaal No. 1.
Dingsdag	Waterbouwkunde en teekenen. Zaal No. 8.				Land- en Vol- kenkunde. Zaal No. 5.		Idem.
Woensdag	Waterbouwkunde. Zaal No. 8.	Staathuis- houdkunde. Zaal No. 5.			Mahome- daansch regt. Zaal No. 4.	Ned. Stijl. Zaal No. 7.	Javaansch. Zaal No. 1.
Donderdag.	Waterbouwkunde en teekenen. Zaal No. 8.				Idem.		Idem.
Vrijdag.					Idem.	Maleisch. Zaal No. 5.	Idem.
Zaterdag.					Ned. Stijl. Zaal No. 4.	Landmeten. Zaal No. 26.	Staathuis- houdkunde. Zaal No. 5.

9—10

10—11

11—12

12—1

1—2

2—3

3—4

Maandag	Toegepaste scheikunde. Zaal No. 13.				Mahome- daansch regt. Zaal No. 4.	Maleisch. Zaal No. 5.	Javaansch. Zaal No. 1.
Dingsdag	Scheikundig laboratorium. Zaal No. 13.				Land- en Volkenkunde. Zaal No. 5.		Idem.
Woensdag	Landbouwkunde. Zaal No. 13.	Staathuis- houdkunde. Zaal No. 5.			Mahome- daansch regt. Zaal No. 4.	Ned. Stijl. Zaal No. 5.	Idem.
Donderdag	Scheikundig laboratorium. Zaal No. 13.				Idem.		Idem.
Vrijdag	Toegepaste scheikunde. Zaal No. 13.				Idem.	Maleisch. Zaal No. 5.	Idem.
Zaterdag	Scheikundig laboratorium. Zaal No. 13.				Ned. Stijl. Zaal No. 4.	Landmeten. Zaal No. 26.	Staathuis- houdkunde. Zaal No. 5.

CIVIEL-INGENIEURS 3de STUDIEJAAR.

	9—10	10—11	11—12	12—1	1—2	2—3	3—4
Maandag	Waterbouwkunde. Zaal no. 7.	Geodesie. Zaal no. 8.	Differentiaal of Statica. Zaal no. 22.			Natuurkunde. Zaal no. 23.	Scheikunde. Zaal no. 13.
Dingsdag.	Teekenen.	Waterbouwkunde. Zaal no. 7.	Idem.		Toegepaste beschrijvende meetkunst. Zaal no. 7.		Bouwkunde. Zaal no. 7.
Woensdag.	Hand- teekenen. Zaal no. 26.	Waterbouwkunde. Zaal no. 7.	Idem.		Geodesie. Zaal no. 8.		Ned. Stijl. Zaal no. 7.
Donderdag.	Teekenen Waterbouwkunde. Zaal no. 7.		Idem.		Toegepaste beschrijvende Meetkunst. Zaal no. 7.		Bouwkunde. Zaal no. 7.
Vrijdag.		Waterbouwkunde. Zaal no. 7.	Idem.		Geschiedenis. Zaal no. 7.	Natuurkunde. Zaal no. 23.	Idem.
Zaterdag.	Teekenen Waterbouwkunde. Zaal no. 7.		Geschiedenis. Zaal no. 7.		Ned. Stijl. Zaal no. 4.	Natuurkunde. Zaal no. 23.	Idem.

9—10

10—11

11—12

12—1

1—2

2—3

3—4

Maandag.	Waterbouw- kunde. Zaal n ^o . 7.		Natuurlijke historie. Zaal n ^o . 5.		Mahomed. regt. Zaal n ^o . 4.	Javaansch. Zaal n ^o . 5.	
Dingsdag.	Teekenen Waterbouwkunde. Zaal n ^o . 7.		Maleisch. Zaal n ^o . 5.		Landmeten. Zaal n ^o . 26.	Javaansch. Zaal n ^o . 1.	
Woensdag.	Handteekenen, Zaal n ^o . 6.	Waterbouw- kunde. Zaal n ^o . 7.	Land- en Vol- kenkunde. Zaal n ^o . 5.			Javaansch. Zaal n ^o . 1.	Ned. Stijl. Zaal n ^o . 7.
Donderdag.	Teekenen Waterbouwkunde. Zaal n ^o . 7.		Natuurlijke historie. Zaal n ^o . 5.		Mahomed. regt. Zaal n ^o . 4.	Javaansch. Zaal n ^o . 1.	
Vrijdag.		Waterbouw- kunde. Zaal n ^o . 7.	Maleisch. Zaal n ^o . 5.		Geschiedenis. Zaal n ^o . 7.	Javaansch. Zaal n ^o . 1.	
Zaterdag.	Teeken- en Waterbouwkunde. Zaal n ^o . 7.		Geschiedenis. Zaal n ^o . 7.		Ned. stijl Zaal n ^o . 4.		

9—10

10—11

11—12

12—1

1—2

2—3

3—4

Maandag	Toegepaste scheikunde. Zaal n ^o . 13.		Natuurlijke historie. Zaal n ^o . 5.		Mahome- daansch regt. Zaal n ^o . 4.	Javaansch. Zaal n ^o . 5.	
Dingsdag	Scheikundig laboratorium. Zaal n ^o . 13.		Maleisch. Zaal n ^o . 5.		Landmeten. Zaal n ^o . 26.	Javaansch. Zaal n ^o . 1.	
Woensdag	Handteekenen. Zaal n ^o . 26.		Land- en Volkenkunde. Zaal n ^o . 5.			Idem.	Ned. Stijl. Zaal n ^o . 7.
Donderdag	Scheikundig laboratorium Zaal n ^o . 13.		Natuurlijke historie. Zaal n ^o . 5.		Mahome- daansch regt. Zaal n ^o . 4.	Idem.	
Vrijdag	Toegepaste scheikunde. Zaal n ^o . 13.		Maleisch. Zaal n ^o . 5.		Geschiedenis. Zaal n ^o . 7.	Idem.	
Zaterdag	Scheikundig laboratorium. Zaal n ^o . 13.		Geschiedenis. Zaal n ^o . 7.		Ned. Stijl. Zaal n ^o . 4.		

	9—10	10—11	11—12	12—1	1—2	2—3	3—4
Maandag	Anal. Meetkunst. Zaal n ^o . 31.	Epures. Zaal n ^o . 31.	Natuurkunde. Zaal n ^o . 23.		Differentiaal rekening. Zaal n ^o . 31.	Handteekenen. Zaal n ^o . 26.	
Dingsdag	Beschrijvende meetkunst. Zaal n ^o . 31.	Idem.	Bouwkunde. Zaal n ^o . 31.		Idem.	Modelteekenen. Zaal n ^o . 31.	
Woensdag	Anal. Meetkunst. Zaal n ^o . 31.	Idem.	Natuurkunde. Zaal n ^o . 23.		Idem.	Engelsch.	Scheikunde.
Donderdag	Beschr. Meetkunst. Zaal n ^o . 31.	Idem.	Epures.		Idem.	Modelteekenen. Zaal n ^o . 31.	
Vrijdag	Anal. Meetkunst. Zaal n ^o . 31.	Idem.			Idem.	Bouwkunde. Zaal n ^o . 31.	
Zaterdag	Beschr. Meetkunst. Zaal n ^o . 31.	Idem.			Cosmographie. Zaal n ^o . 31.	Ned. Stijl. Zaal n ^o . 31.	

O. I. AMBTENAARS. 2de STUDIEJAAR.

9—10

10—11

11—12

12—1

1—2

2—3

3—4

Maandag.	Modelmakerij. Zaal no. 8.	Natuurkunde. Zaal no. 23.		Land- en Vol- kenkunde. Zaal no. 5.	Javaansch. Zaal no. 4.	Maleisch. Zaal no. 4.
Dingsdag.	Handteekenen. Zaal no. 26.			Scheikunde. Zaal no. 13.	Maleisch. Zaal no. 5.	Scheikunde. Zaal no. 13.
Woensdag.	Modelmakerij. Zaal no. 8.	Natuurkunde. Zaal no. 23.		Land- en Vol- kenkunde. Zaal no. 5.	Engelsch. Zaal no. 31.	Idem.
Donderdag.	Bouwkundig teekenen. Zaal no. 8.				Javaansch. Zaal no. 4.	Idem.
Vrijdag.	Idem.			Maleisch. Zaal no. 5.	Bouwkunde. Zaal no. 31.	Javaansch. Zaal no. 4.
Zaterdag.	Idem.	Engelsch. Zaal no. 31.			Ned. Stijl. Zaal no. 31.	

9—10

10—11

11—12

12—1

1—2

2—3

3—4

Maandag	Algebra. Zaal n ^o . 30.	Meetkunde. Zaal n ^o . 23.	Fransch. Zaal n ^o . 4.		Lijnteekenen. Zaal n ^o . 30.	Hoogduitsch. Zaal n ^o . 30.
Dingsdag	Idem.	Idem.	Natuurkunde. Zaal n ^o . 23.		Ned. Stijl. Zaal n ^o . 30.	Lijnteekenen. Zaal n ^o . 30.
Woensdag	Idem.	Idem.	Engelsch. Zaal n ^o . 4.		Lijnteekenen. Zaal n ^o . 30.	
Donderdag	Idem.	Idem.	Natuurkunde. Zaal n ^o . 23.		Ned. Stijl. Zaal n ^o . 30.	Handteekenen. Zaal n ^o . 26.
Vrijdag	Idem.	Idem.	Fransch. Zaal n ^o . 30.		Lijnteekenen. Zaal n ^o . 30.	Hoogduitsch. Zaal n ^o . 30.
Zaterdag	Idem.	Aard- rijkskunde. Zaal n ^o . 30.	Cosmographie. Zaal n ^o . 30.		Engelsch. Zaal n ^o . 30.	Lijnteekenen. Zaal n ^o . 30.

O. I. AMBTENAARS. I. STUDIEJAAR.

9—10

10—11

11—12

12—1

1—2

2—3

3—4

Maandag	Fransch. Zaal No. 4.	Meetkunde. Zaal No. 30.	Algebra. Zaal No. 30.		Lijnteekenen. Zaal No. 30.	Javaansch. Zaal No. 4.
Dingsdag	Hoogduitsch. Zaal no. 4.	Idem.	Natuurkunde. Zaal No. 23.		Ned. Stijl. Zaal No. 30.	Lijnteekenen. Zaal No. 30.
Woensdag	Engelsch. Zaal No. 4.	Idem.	Algebra. Zaal No. 30.		Lijnteekenen Zaal No. 30.	Javaansch. Zaal No. 4.
Donderdag	Idem.	Idem.	Natuurkunde. Zaal No. 23.		Ned. Stijl. Zaal No. 30.	Lijnteekenen. Zaal No. 30.
Vrijdag	Fransch. Zaal No. 4.	Idem.	Algebra. Zaal No. 30.		Handteekenen. Zaal No. 26.	Javaansch. Zaal No. 4.
Zaterdag	Hoogduitsch. Zaal No. 4.	Aard- rijkskunde. Zaal No. 30.	Cosmographie. Zaal No. 30.		Engelsch.	Lijnteekenen. Zaal No. 30.

	9—10	10—11	11—12	12—1	1—2	2—3	3—4
Maandag	Analitische Meetkunst. Zaal No. 31.	Epures. Zaal No. 31.	Natuurkunde. Zaal No. 23.		Differentiaal- rekening. Zaal No. 31.	IJkursus. Zaal No. 2.	
Dingsdag	Beschrijvende Meetkunst. Zaal No. 31.	Idem.			Idem.		Scheikunde. Zaal No. 13.
Woensdag	Analitische Meetkunst. Zaal No. 31.	Idem.	Natuurkunde. Zaal No. 23.		Idem.	Engelsch.	Idem.
Donderdag.	Beschrijvende Meetkunst. Zaal No. 31.	Idem.			Idem.	IJkursus. Zaal No. 2.	
Vrijdag.	Analitische Meetkunst. Zaal No. 31.	Idem.			Idem.	Idem.	
Zaterdag.	Beschrijvende Meetkunst. Zaal No. 31.	Idem.			Cosmographie.	Ned. Stijl.	

MIJN-INGENIEURS. 4de STUDIEJAAR.

(De Mijn-Ingenieurs volgens de twee eerste studiejaren de colleges van de Civiel-Ingenieurs.)

9—10 10—11 11—12 12—1 1—2 2—3 3—4

Maandag	Toegepaste scheikunde.	Mineralogie.	Natuurlijke historie.		Integraal- rekening of Meechanica. Zaal n ^o . 22.	Natuurkunde. Zaal n ^o . 23.	Geodesie. Zaal n ^o . 9.
Dingsdag	Mineralogisch laboratorium.				Idem.	Geologie.	
Woensdag	Metallurgie. Zaal n ^o . 13.				Idem.	Mineralogisch Kabinet.	Geodesie. Zaal n ^o . 9.
Donderdag	Scheikundig laboratorium Zaal n ^o . 13.		Natuurlijke historie.		Idem.	Mineralogie.	Werktuig- kunde. Zaal n ^o . 9.
Vrijdag	Toegepaste scheikunde. Zaal n ^o . 13.	Toegepaste Geologie.			Idem.	Natuurkunde. Zaal n ^o . 23.	Werktuig- kunde. Zaal n ^o . 9.
Zaterdag	Scheikundig laboratorium.				Mineralogisch kabinet.	Natuurkunde. Zaal n ^o . 23.	Staat- huis- houdkunde. Zaal n ^o . 5.

AKADEMISCHE INRICHTINGEN.

BIBLIOTHEEK.

De Bibliotheek is *Maandag*, *Dingsdag*, *Donderdag* en *Vrijdag* geopend, des morgens van 10 tot 1; *Zaterdag* van 11 tot 1; en *Maandag* en *Vrijdag* 's avonds van 7 tot 10.

Gedurende den Vakantietijd, alleen *Donderdag* van 2 tot 4 uur.

D. BUDDINGH. — Bibliothecaris.

H. L. VERSCHOOR. — Adjunct Bibliothecaris.

De MODELZAAL, het KABINET VAN NATUURKUNDIGE WERKTUIGEN, het MINERALOGISCH KABINET, enz. zijn te bezigtigen op aanvraag bij den heer G. REUVEKAMP; het KABINET VAN OOSTERSCHE VOORWERPEN, op aanvraag bij den heer J. PIJNAPPEL, GZ.

REGLEMENT

OP HET

BEZOEK VAN DE BIBLIOTHEEK

EN HET

UITLEENEN VAN WERKEN.

Art. 1. Gedurende den loop der lessen zal de Bibliotheek geopend zijn Maandag, Dingsdag, Donderdag en Vrijdag des morgens van 10—1 uur; Zaterdag van 11—1 en Maandag en Vrijdag 's avonds van 7—10 uur.

Art. 2. In de vacantiетijden zal de Bibliotheek geopend zijn des Donderdags van 2 tot 4 uur.

Art. 3. De bezoekers der Bibliotheek worden verzocht, hunne overjassen, hoeden en rottingen aan den ingang te laten.

Art. 4. Op de Bibliotheek mag niet gerookt worden.

Art. 5. Docenten en Studenten der Akademie kunnen uit de Bibliotheek boeken ter lezing ontvangen, tegen behoorlijk reën, waarbij zij zich verbinden het geleende werk binnen den bepaalden tijd terug te bezorgen, en veroorzaakte schade te vergoeden.

Art. 6. Niemand zal meer dan vijf banden te gelijk ter leen mogen hebben, zonder magtiging van den Directeur.

Art. 7. Er zal van de uitgeleende werken een register worden gehouden.

Art. 8. Op de bibliotheek zal voorhanden liggen een register, waarin ieder, die een werk verlangt, dat uitgeleend is, van zijn verlangen kan doen blijken.

Art. 9. Tijdschriften zullen niet langer dan voor acht, andere werken niet langer dan voor veertien dagen uitgeleend worden.

Art. 10. Indien na verloop van den gestelden tijd, het werk voor langer begeerd wordt zal de vergunning 8 dagen kunnen verlengd worden, zoo door anderen niet naar het afwezige werk gevraagd is. Van de verlenging zal op het eerste reçu melding worden gemaakt, door den Bibliothecaris en den belanghebbende onderteekeend.

Art. 11. Geen tijdschrift zal voor langer dan 2, geen ander werk voor langer dan 3 weken achtereen, aan denzelfden persoon, uitgeleend worden, dan op magtiging van den Directeur.

Art. 12. Geen tijdschrift zal voor langer dan 4, geen ander werk voor langer dan 6 weken achtereen, aan verschillende personen, uitgeleend worden, dan op magtiging van den Directeur.

Art. 13. Aan personen die niet tot de Akademie behooren, kunnen werken ter leen gegeven worden, tegen behoorlijk reçu en op magtiging van den Directeur.

Art. 14. Teekeningen, kaarten, platen, plaatwerken, woordenboeken en handschriften worden niet ter leen gegeven, dan op magtiging van den Directeur.

Art. 15. Van de magtiging tot afgifte, en tot verlenging van den toegestanen tijd zal moeten blijken op het register van uitgeleende werken, door handteekening van den Directeur.

Art. 16. Ongebonden Nos van tijdschriften worden niet ter leen gegeven.

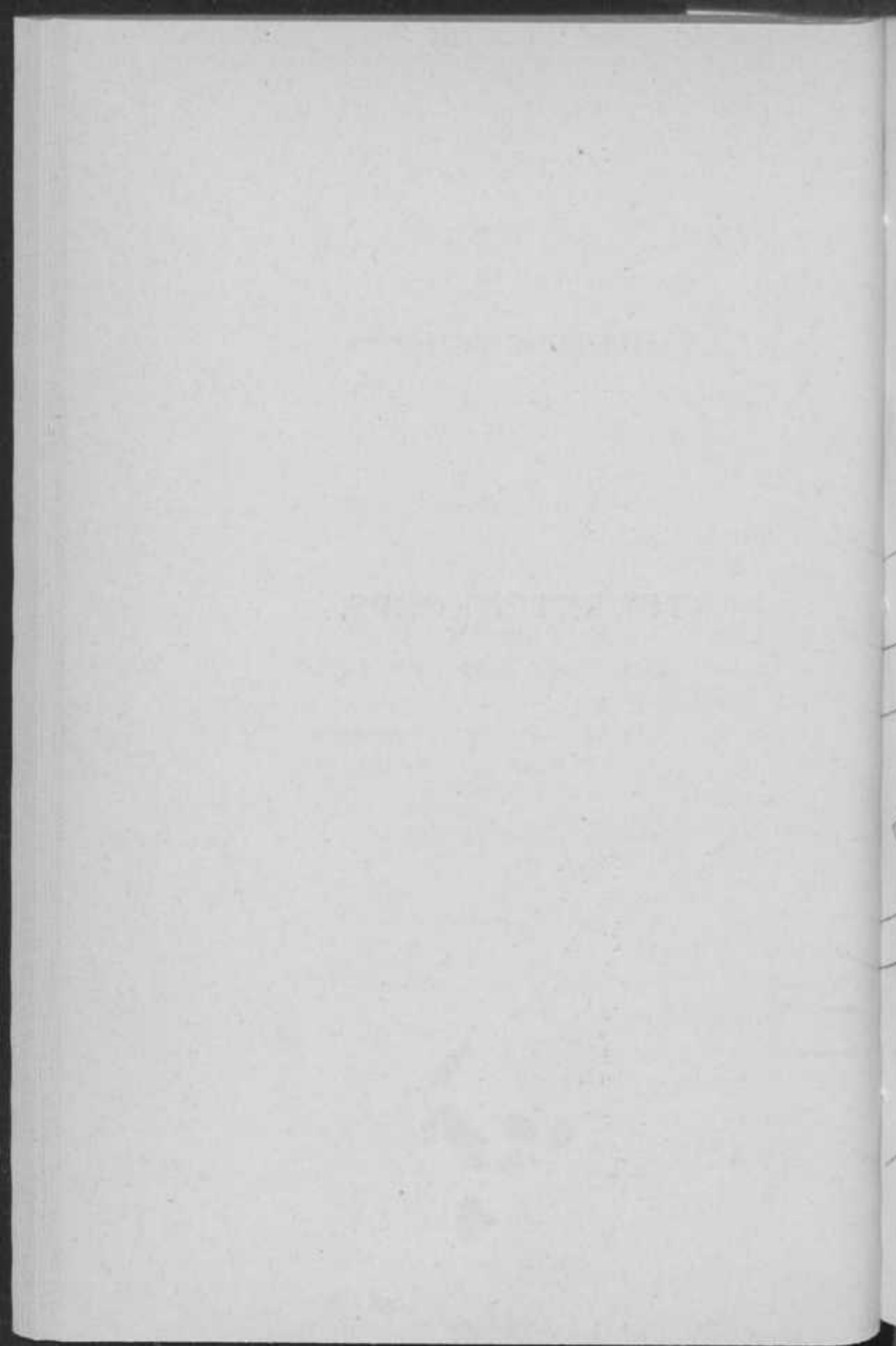
Art. 17. Op schriftelijke aanvraag van den Directeur moeten, ook binnen tijds, geleende werken terug bezorgd worden.

Art. 18. De afgifte van werken, die ter leen verstrekt worden, zal alleen geschieden des Maandags en Donderdags avonds.

NB. Dit Reglement, vroeger door den Directeur SIMONS vastgesteld, is bij voortduring van kracht.

STUDENTENKORPS.

NAAMLIJST DER LEDEN

VAN HET

STUDENTENCORPS.

A.

J. H. van Aart, O.I.A. Wed. Toe Water, *Voldersgracht.*

J. D. C. W. d'A-

blaing van Gies-

senburg,

M.I. Brouwer,

Wijnhaven.

61

R. E. d'Abo,

C.A. Hoogstraat,

's Hage.

J. A. Ament,

O.I.A. Wed. v. Baerle, *Oude Delft.*

J. André de la

Porte,

C.I. Wed. Breetvelt, *Choorstraat.*

C. A. v. Asperen,

A.S. van Dorsten,

Verwersdijk.

F. J. H. L. d'Aul-

nis de Bourouill, C.A. Wed. Lankhorst, *Markt*

61

B.

C. G. van Baerle, O.I.A. zijn Moeder,

Oude Delft.

H. E. Senn van

Basel,

O.I.A. zijn Ouders,

Hypolitusbuurt.

W. H. Senn van

Basel,

O.I.A. zijn Ouders,

Idem.

W. Bedier de

Prairie,

O.I.A. Spui No. 178,

's Hage.

H.J.H. Bleekveld, C.A. Duffels,

Markt.

F. J. Belinfante, A.S.	's Hage.
H. van Berckel, A.S.	Rotterdam.
P. J. van Berckel, C.A. zijn Ouders,	Oude Delft. 61
C. P. J. v. d. Berg, Y. zijn Ouders,	Rotterdam. 61
J. W. R. Borger-	
hoff v. d. Berg, O.I.A. zijn Ouders,	Broêrhuislaan.
J. A. van Bergen, O.I.A. Harloff,	Voorstraat.
W. G. A. v. Berkum, A.S. Smit,	Korenmarkt.
Fr. J. Th. N.	
Beukman, A.S. zijn Moeder,	Noordeinde.
H. J. Boomkamp, A.S. Wed. Canne,	Oude Delft.
J. H. W. van den	
Bosch, O.I.A. Mevr. Beukman,	Noordeinde.
M. J. van Bosse, A.S. Noble,	Pepersteeg.
C. H. D. Boudriot, O.I.A. Altena,	Noordeinde.
J. W. F. v. Brakell A.S. v. 's Gravesande,	
v. Doornwerth, Guicherit,	Oude Delft.
P. Brillenburg, A.S. Haverkorn van	
Rijswijk,	Oude Delft.
B. Cost Budde, C.I. Dikhoff,	Binnenwatersloot.
Th. W. Buijs, O.I.A. Giessen,	Markt.
C. Storm Buijsing, A.S. zijn Ouders,	Korenmarkt.

C.

T. G. A. Canter	
Visscher, C. A. zijn Ouders,	Binnenwatersloot.
C. A. Carpreau, A.S. Weber,	Achterom.
W. C. J. Castens, O.I.A. Kempers,	Oude Langendijk.
E. van Citters, A.S. Ahsman,	Voorstraat.
J. L. Cluysenaer, A.S. Mev. Cluysenaer.	Voorstraat.
J. H. Cordes, A.S. Peters,	Jacob Gerritsenstraat.

J. de Crane, O.I.A. Penders, *Nieuwstraat.*
 A. J. Crommelin, C. I. Brouwer, *Binnenwatersloot.*

D.

J. C. H. M. Denie, A. S. zijn Ouders, *Hypolitusbuurt.*
 B. A. A. Deenik, C. I. zijn Ouders, *Oude Delft.* 61
 C. F. Deibert, C. A. Duffels, *Markt.*

A. H. v. d. Does
 de Bijde, A. S. van der Gaag, *Zuideinde.* 61

B. D. Donker
 Curtius, O.I.A. } hun Moeder, *Oude Delft.*
 H. H. Donker

Curtius, O.I.A. }
 P. J. C. Dumoulin, O.I.A. Stillebroer, *Markt.* 61

E.

E. L. Elias, C. A. Jufvr. Harz, *Oude Delft.* 61

E. A. Engelbrecht, C. A. zijn Ouders, *Oude Delft.* 61

G. A. Escher, A. S. Mevr. Logger, *Oude Delft.*

J. C. Estor, C. I. de Vries, *Binnenwatersloot.*

P. Evekink, C. I. Wed. Reichert, *Markt.*

F.

L. F. Fisscher, A. S. van Essen, *Korenmarkt.*

G.

H. A. de Geer, C. A. Wolterbeek, *Voldersgracht.*

G. v. Gelder, A. S. Meijer, *Oude Delft.*

H. J. H. Grone-
 man, A. S. Meijer, *Oude Delft.*

W. J. C. Groos, C. A. Sar, *Markt.*

F. H. C. Mac Gil-
 lavry, O.I.A. Ahsman, *Voorstraat.*

H.

- J. H. Huygens, A.S. zijn Ouders, 's Hage. 61
 J. E. Haase, O.I.A. Kramer, Jacob Gerritsenstraat.
 G. C. A. Halewijn, O.I.A. Kroesen, Oude Delft.
 W. L. H. A. Harloff, C.A. Harloff, Voorstraat. 61
 A. K. P. F. R. van
 Hasselt, C.I. Olifiers, Turfmarkt. 61
 J. Havelaar Jr, A.S. zijn Moeder, Voorstraat.
 J. P. Havelaar, C.I. Penders, Nieuwstraat.
 L. van Hengel, A.S. zijn Ouders, Oude Delft.
 P. H. van Hengst, O.I.A. Nortier, Oude Delft.
 F. Herckenrath, A.S. Wed. v. d. Berg.
 J. C. v. Heukelom, C.I. Berenbak, Oude Delft. 61
 L. Hijink, A.S. l'Onzieme, Pepersteeg. 61
 M. B. G. Hoger-
 waard, A.S. van Bueren, Voorstraat.
 B. Hoogenboom, A.S. }
 M. Hocke Hoo- } Wed. Canne, Oude Delft.
 genboom, A.S. }
 G. van Houten, A.S. Mev. Cluysenaer, Voorstraat.
 H. J. Hora Sic-
 cama, C.I. Kempers, Vlamingstraat. 61
 W. H. Hubrecht, C.I. de Koning, Geer. 61

J.

- J. C. Jansen, A.S. 's Hage.
 J. L. Jarman, O.I.A. Pijnappel, Voorstraat.
 G. J. W. de Jongh, A.S. Wed. Breedvelt, Oude Delft.

K.

- W. van Andringa
 de Kempenaer, A.S. Hoop, Choorstraat.

C. C. v. d. Kemp, c. i.	Duffels,	Binnenwatersloot. 61
C. J. v. Kerkwijk, a. s.	van Veen,	Korenmarkt.
D. N. F. Kiehl, o. i. a.	zijn Vader,	's Hage.
J. J. Kips, a. s.	Duffels,	Markt.
J. D. M. de Klerk, a. s.	zijn Moeder,	Houttuinen
J. Kluit, a. s.	Mev Graswinckel	Choorstraat.
F. Knottenbelt, c. i.	Vermeulen.	Kolk. 61
A. W. T. Kock, c. i.	Wed. de Groot,	Oude Delft.
R. L. Kroesen, o. i. a.	zijn Ouders,	Oude Delft.
L. Krom, c. i.	zijn Moeder,	Voorstraat 61
J. R. de Kruijff, a. s.	zijn Moeder,	Oude Delft.
H. van der Kun, a. s.	Duffels,	Markt.

L.

D. N. Labrijn, c. i.	Vogelenzang,	Oude Delft. 61
J. T. van Laker- veld, c. i.	Olifiers,	Broërhuislaan 61
A. v. Lakerveld Jr, a. s.	zijn Ouders,	Gasthuislaan.
J. Lange, a. s.		's Hage.
P. Langerhuizen , c. i.	van Alphen,	Binnenwatersloot.
O. A. Burnaby Lantier, c. a.	Roest,	Noordeinde.
H. F. Ledeboer, c. a.	Wed. Stennekes,	Korenmarkt.
W. T. Leemans, c. i.	Foppe,	Voldersgracht. 61
A. Ligtfoot, o. i. a.	{ hun Ouders,	Oude Delft.
K. W. H. Ligtfoot, c. a.		
W. Linn, o. i. a.	Buddingh,	Oude Delft.
C. L. Loder, a. s.	Fauël,	Papenstraat.
L. J. van Loenen, a. s.	van Riel,	Oude Delft.
E. J. de Savornin Lohman, c. i.	Villars,	Choorstraat. 61

M.

H. A. v. d. Maaten, A. S.	wed. Graswinckel	<i>Choorstraat.</i>
W. K. Mackay , A. S.	Kempers,	<i>Vlamingstraat.</i>
R. O. van Manen, A. S.	Cramer,	<i>Jacob Gerritsestraat.</i>
R. W. Maidman, O. I. A.	Nortier,	<i>Oude Delft.</i>
W. F. P. Martens, O. I. A.	Wed. v. Diesen,	<i>Burgwal</i>
Fred. Mayor, C. A.	Marinus,	<i>Kolk.</i>
J. W. P. te Me- chelen, O. I. A.	} v. d. Seyp,	<i>Oude Delft.</i>
H. L. C. te Me- chelen, O. I. A.		
E. P. J. v. Meen- wen, C. I.	van Esseling,	<i>Oude Delft.</i>
J. W. F. J. Meins- ma, C. A.	Beck,	<i>de Geer.</i>
W. B. Mensing, A. S.	Wed. Canne,	<i>Oude Delft.</i>
H. T. F. Mensinga, O. I. A.		<i>'s Hage.</i>
D. V. Mentel, O. I. A.	Nortier,	<i>Oude Delft.</i>
P. Merkus, C. I.	Deenik,	<i>Oude Delft.</i>
D. W. v. d. Meulen, A. S.	Koster,	<i>Oude Delft.</i>
A. J. Middelhoven, O. I. A.	Meuwissen,	<i>Oude Delft.</i> <i>61</i>
G. Middelkoop , A. S.	Deenink,	<i>Oude Delft.</i>
C. W. P. Mieling, C. I.	zijn Ouders,	<i>'s Hage.</i>
P. Schenkenberg v. Mierop, C. I.	zijn Ouders,	<i>Korenmarkt.</i> <i>61</i>
J. B. L. Molen- broek, A. S.	zijn Ouders,	<i>'s Hage.</i>
B. Moors, A. S.	zijn Ouders,	<i>Oosteinde.</i>
J. C. v. Muelen, A. S.	zijn Moeder,	<i>Voorstraat.</i>
J. A. Muller, O. I. A.	zijn Ouders,	<i>Oude Delft.</i>
C. Muntendam, O. I. A.	Papet,	<i>Oosteinde.</i>

N.

J. R. Naeff,	A. S.	Wed. Graswinckel Choorstraat.	61
A. van den Gon	}	hun Ouders,	Oude Delft.
Netscher,			
C. van den Gon			
Netscher,	O.I.A.		
C. van Nievelt,	A. S.	de Haas,	Oude Delft.
P. Nijhoff,	O.I.A.	van Mierlo,	Wijnhaven. 61

O.

J. W. Obdam,	C. A.	Harmsen,	Oude Delft. 61
C. M. Ketting			
Olivier,	C. A.	Schaap,	Korenmarkt.
A. van Oosterzee,	A. S.	Kempers,	Langendijk. 61
J. A. J. Opmeer,	A. S.		's Hage.
N. A. V. Oppermann,	O.I.A.	Roelofs,	Practizijnshoek 's H.
H. J. Oosting,	A. S.	zijn Moeder,	Oude Delft.

P.

J. W. M. v. d. Palm,	A. S.	van Eersel,	Oude Delft.
A. J. Papet,	O.I.A.	zijn Moeder,	Oosteinde.
J. P. Peereboom			
Voller,	O.I.A.		's Hage.
R. Piekema,	C. I.	Wed. v. d. Pluim,	Vlamingstraat. 61
E. Pino.	O.I.A.	Borkski,	Choorstraat.
B. H. C. v. d. Plas,	O.I.A.	zijn Ouders,	's Hage. 61
C. L. F. Post,	C. I.	zijn Ouders,	's Hage.
J. E. Slingervoet			
Ramondi	A. S.	Houtman,	Vlamingstraat.

R.

- G. P. A. Renaud, A.S. zijn Ouders, 's Hage.
 M. F. Reijnst, C.A. Reijnders, Korenmarkt.
 A. C. H. Roëll, A.S. 's Hage.
 H. W. de Roos, C.I. Lourang, Turfmarkt.
 J. H. L. A. von
 Rosenthal, C.I. den Hengst, Markt.
 J. A. van Rossem, A.S. Stillebroer, Markt.
 J. Rouppe van
 der Voort, C.I. van Leeuwen, Markt.
 F. J. G. Rutten, C.A. Wed. v. Noorden. Markt. 61
~~L. J. H. Ruys van~~
~~Beerenbroek,~~ A.S. Wennemer, Markt.

S.

- J. Schaly, C.I. Wed. van Driel, Oude Delft.
 F. R. Scherius, C.I. van Hennige Tel-Oude Delft.
 ders,
 F. P. Schlosser, C.I. Bosman, Binnenwatersloot.
 C.F.M.H. Schneb-
 belie, C.I. Vellekoop, Voorstraat.
 J. Schmelzer, A.S. Kroesen, Oude Delft.
 G.F.W.v. Schmidt
 auf Altenstadt, O.I.A. zijn Moeder, Oude Delft.
 J. G. O. S. v.
 Schmidt auf Al-
 tenstadt, O.I.A. Wed. Logger, Noordeinde. 61
 Th. J. Scholten, A.S. Wed. Visser, Kulk.
 J. C. Schönstedt, A.S. zijn Ouders, 's Hage.
 J. H. Schorer v. d.
 Souburgen, C.I. Frankamp, Oude Delft. 61

J. Menalda van	Haverkorn van	
Schonwenburg, A.S.	Rijswijk,	<i>Oude Delft.</i>
G. L. Schultz, C.A.	Willschut,	<i>Korenmarkt.</i>
G. F. A. Thoe		
Schwartzenberg		
en Hohenlands-		
berg,	A.S. Ahsman,	<i>Voorstraat.</i>
W.G. v. Sillevold, A.S.		<i>'s Hage.</i>
M. Simon Jzn, C.I.	Ashman,	<i>Voorstraat. 61</i>
Ph. W. v. d. Sleijden A.S.	Lammers,	<i>Voldersgracht.</i>
L. E. W. S. Sloet, A.S.	Blisting,	<i>Korenmarkt.</i>
C. A. W. Sloot, A.S.	Harrewijn,	<i>Noordeinde.</i>
N. F. H. v. Slype, C.A.	van der Laan,	<i>Hypolitusbuurt. 61</i>
H. Smissaert, C.A.	Wigmans,	<i>Oude Delft.</i>
J. W. H. Smissaert, C.A.	Wed. Duffels,	<i>Markt.</i>
J. W. A. v. Soest, C.A.	zijn Moeder.	<i>Korenmarkt.</i>
L. J. de Sonnaville, A.S.	Gussenhoven,	<i>Wijnhaven.</i>
C. M. Sprenger, A.S.	Wed. Logger,	<i>Noordeinde.</i>
M. C. E. Stakman, O.I.A.	Swenck,	<i>Oude Delft.</i>
W. Steinmetz, C.A.	van den Berg,	<i>Oude Delft.</i>
J. W. G. Stieneker, C.I.	Munnik,	<i>Nieuwstraat 61</i>
C. F. M. Stock-		
hausen,	C.A. mej. Blommestein	<i>Oude Delft.</i>
W. T. G. L. Su-		
ringer,	A.S. Meeuwissen,	<i>Kerkstraat.</i>
P. J. Swaving, A.S.	Wed. v. Baerle,	<i>Oude Delft.</i>
P. C. Swemer, A.S.	Vellekoop,	<i>Choorstraat.</i>

T.

J. A. Roetert Tak, A.S.	Budding,	<i>Ketelstraat. 61</i>
J. A. Tange, O.I.A.	zijn Ouders,	<i>Oude Delft.</i>

- J. J. Tavenraat, A.S. Viruly, *Pepersteeg.*
 J. M. Telders, C.I. v. Hennige Tel-Oude Delft.
 ders,
 A. Thesing, C.A. zijn Ouders, *Vlamingstraat. 61*
 J. Thooft, A.S. Kempers, *Vlamingstraat.*
 B. W. Tideman, A.S. Vogelzang, *Oude Delft.*
 J. C. F. Timmer-
 hans v. Abcoude, C.I. zijn Ouders, *Choorstraat. 4*
 H. J. Tydeman, C.A. J.A.v.d.Boogerd, *Vrouwenregt. 4*

V.

- K. J. P. Saaijmans
 Vader, A.S. *Turfmarkt.*
 P. H. J. Varke-
 visser, O.I.A. Kempers, *Vlamingstraat.*
 J. van Velzen, A.S. Wed. Breetvelt, *Oude Delft.*
 E. A. van Vloten, O.I.A. Borski, *Choorstraat.*
 W. G. Mulock v.
 d. Vlies, A.S. Roest, *Nieuwstraat.*
 T.L.F.C.d.Vogel, C.A. Verdussen, *Turfmarkt.*
 W. H. Vorstman, C.I. Renken, *Langendijk.*
 C. Vos, A.S. van Osselen, *Wijnhaven 41*
 W. Voûte Jr, C.A. Post, *Hypolitusbuurt.*
 H. G. J. G. Vries-
 man, O.I.A. Wed. Buijs, *Oude Delft.*
 W. K. M. Vrolik, C.I. van Mierlo, *Wijnhaven.*

W.

- J. H. J. van Wa-
 geningen, A.S. Paerels, *Camaretten.*
 F. v. Wageningen, A.S. Deenik, *Oude Delft.*
 P. J. Waller, C.I. Wigmans, *Zuidwal.*

J. M. Wap,	A.S. zijn Ouders,	<i>Markt.</i>
P. M. toe Water,	O.I.A. zijn Moeder,	<i>Voldersgracht.</i>
B. H. W. F.		
Werndly,	C.I. Vermeulen,	<i>Oude Delft.</i> 61
A. Westendorp,	A.S. van Heumen,	<i>Oude Delft.</i>
R. Wichers,	C.A. Brons,	<i>Voorstraat.</i> 61
J. A. L. Wiegel,	A.S. }	<i>Noordeinde.</i>
J. R. M. Wiegel,	A.S. } Hesse,	
J. A. B. Wise-		
lius Jr,	O.I.A. van Essen,	<i>Korenmarkt.</i>
D. de Wit,	O.I.A. Kroesen,	<i>Oude Delft.</i>
F. L. Wittenrood,	C.A. Ahsman,	<i>Voorstraat,</i>
C. H. A. van der	C.A. { Schaap,	<i>Korenmarkt.</i>
Wijck,		
C. J. v. d. Wijck,	A.S.	
F. C. A. Wij-		
naendts,	O.I.A. dames v. Mooock,	<i>Oude Delft.</i>

GEEN LEDEN VAN HET CORPS ZIJN:

D. Boeke,	A.S. <i>Oude Delft,</i>	Wed. Breetvelt.
A. M. S. Hoger-		
waard,	C.I. <i>Voorstraat,</i>	v. Bueren.
S. de Vries,	Y. <i>'s Hage,</i>	zijn Ouders.

GEPROMOVEERDEN AAN EEN DER AKADEMIEN.

G H. Blanken	<i>bezyden de oude kerk,</i>	Meeuwssen.
Dr. J. D. Homan,	<i>Voorstraat.</i>	van der Weilen.
K. J. van der Meer		
Mohr,	<i>Oude Delft.</i>	Wed. Breetvelt.

N A A M L I J S T

van hen, die voor Ambtenaren 1e klasse aan deze
Akademie studeren.

J. H. Bergsma,	<i>Binnenwatersloot,</i>	v. Alphen.
J. R. Brants,	<i>Voorstraat.</i>	van Ruijven.
A. H. R. E. Bousquet,	<i>Korenmarkt,</i>	van Tol.
J. Bousquet,	<i>Turfmarkt,</i>	Brab
A. A. Buijskes,	<i>Voorstraat.</i>	Karis.
H. J. Canter Visscher,	<i>Wijnhaven,</i>	Gussenhoven.
W. R. van Dedem,	<i>Nieuwstraat,</i>	Grevius.
P. Deketh,	<i>'s Hage,</i>	Deketh.
J. P. F. Filz,	<i>Vischmarkt,</i>	Peypers.
P. F. Fontein,	<i>Oude Delft,</i>	Hesse.
C.A. Grandpré Molière,	<i>Voorstraat,</i>	Karis.
M. Haantjes,	<i>Korenmarkt.</i>	Koster van Groos.
J. Hulshof Pol,	<i>Turfmarkt,</i>	Lourang.
J. v. Kaathoven,	<i>Zuideinde,</i>	van der Gaag.
D. Koorders,	<i>Oude Delft,</i>	Wed. Breetvelt.
T. van Krieken,	<i>Voorstraat,</i>	Karis.
W. C. v. d. Moore,	<i>Oude Delft,</i>	mevr. v. d. Moore.
H. G. B. Nahuijs,	<i>Markt,</i>	Tole.
J. J. Pfister.	<i>Vischmarkt,</i>	Pijpers.
M. C. Piepers,	<i>Voorstraat,</i>	van Zee.
J. J. Scheither,	<i>Voorstraat,</i>	Vellekoop.
H. Semler,	<i>Binnenwatersloot,</i>	van den Ende.
W. C. Star Busman,	<i>Rijswijk.</i>	
F. C. Valck,	<i>Huize Hoonaart bij Voorburg.</i>	
W. F. de Vogel,	<i>Oude Delft,</i>	van Eersel.
D. J. Wolterbeek,	<i>Vischmarkt,</i>	Peijpers.

GETAL DER INGESCHREVENEN
OP DE ROLLEN
DEZER
AKADEMIE

Voor Oost-Indisch Ambtenaren 1 ^e classe,	29.
Voor Oost-Indisch Ambtenaren 2 ^e classe.	87.
Voor Algemeene Studie	91.
Voor Civiel Ingenieurs	44.
Voor Yk en Accijnsen	2.
Voor het Mijnwezen	1.
Totaal .	254.

Commissiën uit de Studenten.

BESTUUR EN VERTEGENWOORDIGING

VAN HET

STUDENTENCORPS

Senaat.

W. K. M. Vrolik, *Pres.*

J. C. van Heukelom, *Secr. v. h. J. B.*

J. W. H. Smissaert, *Secr. v. d. O.*

P. Merkus, *Pres. A. S.*

C. H. A. van der Wijck, *Pres. O. I. A.*

C. Vos,

C. M. Ketting Olivier

} *Leden.*

Vaandeldrager.

O. A. Burnaby Lautier.

Commissie voor den Schouwburg.

P. Merkus.

C. H. A. v. d. Wijck.

Commissie tot Redaktie van den Almanak voor 1861.

W. K. M. Vrolik, *Pres.*
 J. W. T. J. Meinsma, *Secret.*
 A. K. P. T. R. van Hasselt.
 J. P. Havelaar.
 J. W. A. van Soest.

BIJZONDERE COMMISSIËN

Commissarissen van de Societeit

PHOENIX.

C. Vos, *Pres.*
 C. H. A. v. d. Wijck, *Secret.*
 W. K. M. Vrolik.
 C. M. Ketting Olivier.
 P. Merkus.
 J. Rouppe van der Voort.

Commissarissen van het Gymnastie-Gezelschap

ODIN.

F. L. F. E. de Vogel, *Pres.*
 J. W. Obdam, *Secr.*
 R. Piekeema.
 J. Rouppe v. d. Voort.
 Fred. Maijor.

Schermmeeester.

Oosterhoff.

Muzijkgezelschap

A P O L L O.

C. A. Engelbrecht, *Pres.*

J. W. A. van Soest, *Secr.*

J. Rouppe van der Voort.

W. F. Leemans.

M. Simon.

Vaandeldrager.

G. L. Schultz.

Afdeeling Werkende Leden.

C. A. Engelbrecht, *Pres.*

J. Rouppe van der Voort, *Secr.*

M. Simon.

Orchest-Directeur.

J. Boers, (*Eere-lid*).

Buks- en Pistoolgezelschap

DILETTO ED ARME,

BESCHERMHEER

Z. M. W I L L E M I I I.

I I e A F D E E L I N G

Buitengewoon Eerelid:

Z. K. H. DE PRINS VAN ORANJE.

BESTUUR.

F. L. F. E. de Vogel, *Pres.*

E. P. J. van Meeuwen, *Secr.*

P. Merkus, *Comm.*

LIJST DER GEZELSCHAPPEN.

Nieuwere Letterkunde.

O. K. W.

P. Merkus, *Pres.*

C. Vos, *Secr.*

Oostersche Talen, Land- en Volkenkunde.

၂၅ ဘီ မိ က ဘီ \

H. F. Ledeboer, *Pres.*

N. F. H. van Slijpe, *Secr.*

Bintang Malayoe.

H. L. C. te Mechelen, *Pres.*

J. W. P. te Mechelen, *Secr.*

Gemengde Wetenschappen.

EXERCENDO.

R. Piekema, *Pres.*

J. W. H. Smissaert, *Secr.*

F. C. Q. D.

O. A. Burnaby Lantier, *Pres.*

C. H. A. v. d. Wijek, *Secr.*

J. Schaly, *Com.*

Toonkunst.**HAYDN.**

W. F. Leemans, *Secr.*

Omgang tusschen Stadgenooten.**DAVENTRIA.**

M. C. E. Stakman, *Veurzitter.*

J. Menalda von Schouwenburg, *Schrievers.*

ARNHEMIA.

P. Merkus, *Voorzitter.*

C. H. A. van der Wijck, *Geheimschrijver.*

M. T. Reijnt, *Schatbewaarder.*

Leesgezelschap.**MINERVA.**

J. P. Schorer v. d. Souburgen, *Pres.*

H. J. Hora Siccama, *Secr.*

J. C. van Heukelom.

Wis- en Natuurkunde.**SNELLIUS.**

F. Knottenbelt, *Pres.*

J. M. Telders, *Secr.*

UTILITAS ET AMICITIA.

G. van Gelder, *Pres.*

J. H. Cordes, *Secr.*

PROMOTIEN

In het jaar 1860

zijn aan deze Akademie gepromoveerd: tot O. I. Ambtenaren 1^e klasse.

J. Deketh.
R. van Eibergen Santhagens.
H. A. de Groot.
W. van Lennep.
T. Plate.
L. J. Selliger.
W. Stortenbeker.
C. Visser.

tot O. I. Ambtenaren 2^e klasse:

A. C. Andreas.
J. H. L. d'Aulnis de Bourouill.
J. de Blaauw.
F. G. A. van Delden.
J. H. F. Sollewijn Gelpke.
J. W. G. Harloff.
L. C. E. Kniphorst.
J. C. Th. Kroesen.
E. D. Levysohn Norman
D. T. W. Lucassen.
J. W. Mensing.
J. Müllemeister.
B. Smissaert.
A. J. Spaan.

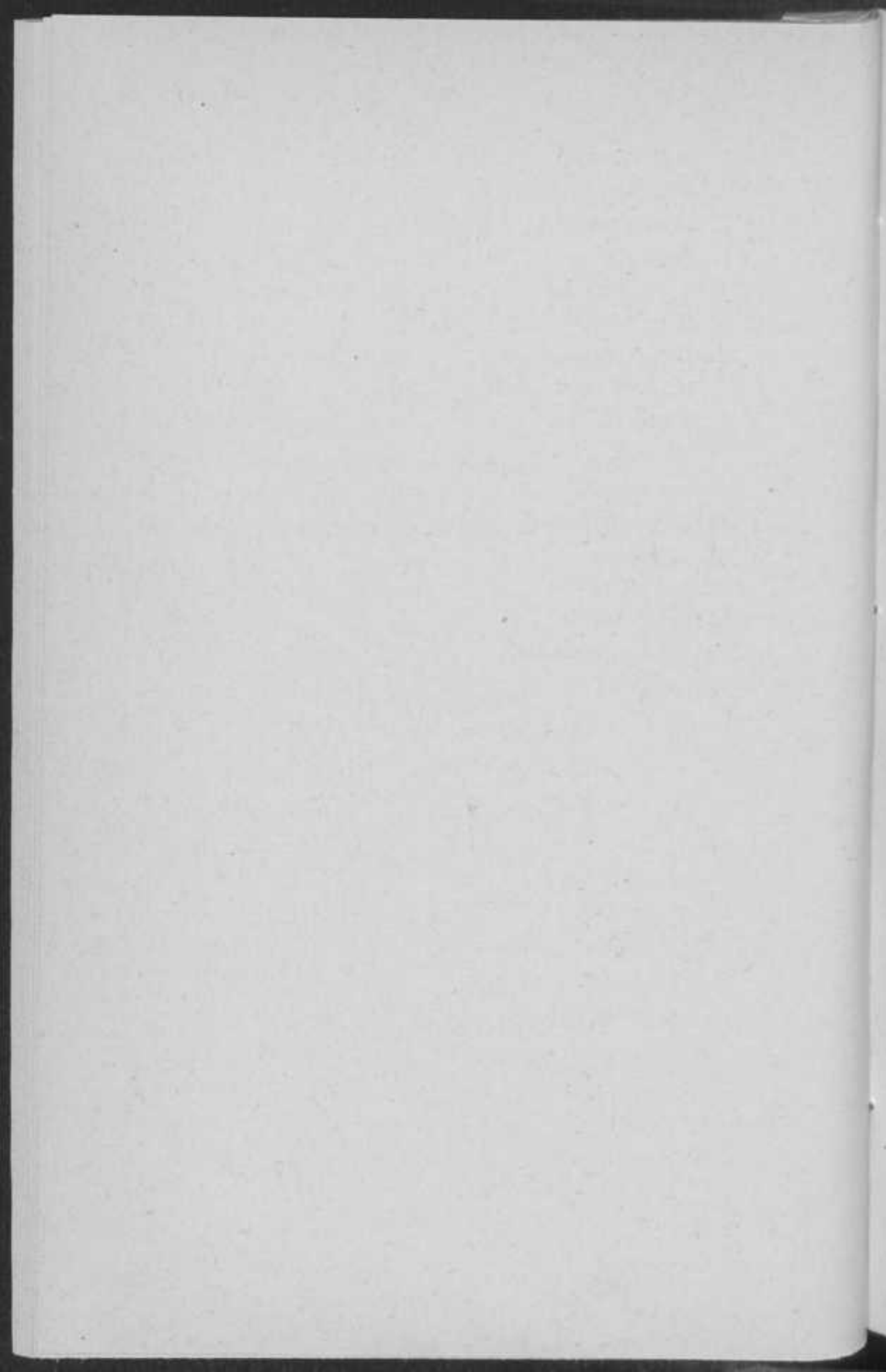
P. J. A. Spaan.
A. J. Voet.
F. L. Wattendorff.
D. Wessels.
J. F. W. Wessels.

tot Civiel Ingenieurs:

H. L. de Bruijn.
P. H. A. Martini Buys.
C. J. van Doorn.
W. Hoeufft.
A. van Hooff.
L. J. van Kesper.
P. J. Troost.
S. J. Vermaes.

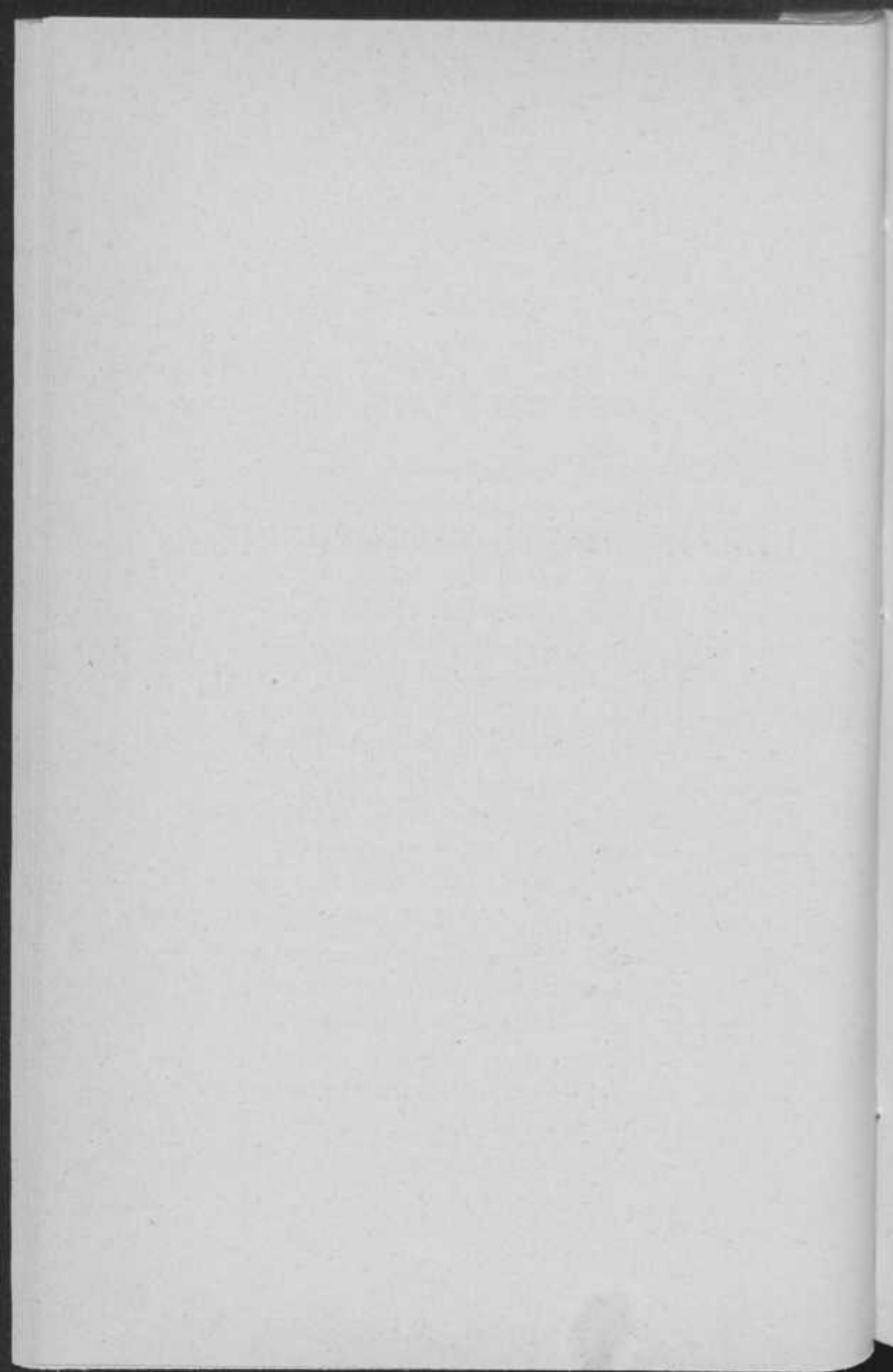
tot Mijn-Ingenieurs:

W. O. P. Arntzenius.
H. Menten.

GESCHIEDENIS
VAN HET
DELFTSCHE STUDENTENCORPS
EN DE
DELFTSCHE AKADEMIE.

(Vervolg van Sept. 1859 tot Sept 1860).

Een jaar, waarde Lezers! met zijn lief en zijn leed is weer voor ons voorbijgegaan, en te midden van de beslommeringen van het dagelijksche leven, zonderen wij weer eenige oogenblikken af, om te herdenken wat daar belangrijks om ons is gebeurd. Want wij hechten veel aan die herinneringen, al betreffen zij zaken, die zich reeds dikwijls, en altijd hetzelfde herhaald hebben. Al hebben wij, de een meer, de ander minder malen bij 't begin van het akademie-jaar onze vrienden verwelkomd, toch blijft het steeds een eigenaardig genoegen van elkander weer te zien na een tijd van uitspanning en genot. En al missen we het welkom en den handdruk van menigen vriend, het bewustzijn, dat zij het doel van hun verblijf onder ons bereikt hebben, verzacht de smart van het scheiden, en al zijn er eenigen, die ons verlaten hebben zonder tot dat doel te komen, wij hopen, dat zij in andere betrekkingen en omgevingen datgene mogen vinden waarvoor zij hier te vergeefs arbeidden. Het ga hun allen wel!

Het corps mogt zich verheugen in de aanwinst

van een groot aantal leden, die op den Doele door den Senaat welkom werden geheeten. Het gebruikelijke feest op de Societeit na de installatie, had echter dit jaar niet plaats, omdat de toen heerschende cholera het minder geschikt maakte met den gewonen optogt de plegtigheid op den Doele begonnen, op de Societeit te gaan eindigen. Later echter, toen de sombere ziekte verdwenen was, werd in een vrolijk feest den nieuwen akademie-broeders bewezen, hoe welgemeend het welkom was, dat de Senaat op den 21sten October had toegeroepen.

Al spoedig naderde de tijd, waarop we gewoon zijn den diës van ons corps te herdenken. Het door den Senaat voorgestelde plan tot het houden van een collation op Reineveld werd aangenomen en spoedig waren de voorloopige schikkingen gemaakt.

Tot commissarissen werden benoemd de HH. v. d. Mortel, C. H. A. van der Wijck, Vrolik, André de la Porte, Troost, Reijnst, P. Spaan, Schultz, Krom, Menalda van Schouwenburg en Nijhoff, terwijl de Hr. Kroeff zich welwillend belastte als Hoofd-Commissaris het oppertoezicht op zich te nemen. Op den bepaalden dag had het feest plaats, en begon ten 10½ ure 's avonds. Boven verwachting goed was de uitslag; geen van de zwarigheden, die men zich aan zoodanig feest verbonden had gedacht, deden zich op; een vreugd, zooals misschien alleen in den gelukkigen studententijd gekend en genoten wordt, vervulde alle harten, en eindigde niet voor dat de eerste stralen der Lentezon het landschap

verlichtten; doch, — om weer te ontwaken en voort te leven in de herinnering.

Zonder treffende voorvallen ging de tijd voorbij. De verkiezingen hadden plaats; evenzoo de eind-examens, dit jaar met bijzonder gunstigen uitslag: de laatste phasen van het academie-jaar waren doorloopen, en de vacantie lokte de meesten onzer naar buiten.

Slechts één treurigen pligt had de Senaat dit jaar te vervullen: den Hoogleeraar Lobatto te condoleren met het plotseling overlijden van een zijner dochters. Van aangenamer aard was het geluk wenschen namens het corps, aan de HH. Keijzer en Storm Buysing, even als den Hr. Pijnappel tot hoogleeraren benoemd. Laatstgenoemde heer had echter om bijzondere redenen beleefdelyk bedankt den Senaat te ontvangen; terwijl in Junij, de Senaat het genoegen had onzen geachten leeraar Arntzenius bij gelegenheid van zijn huwelyk te begroeten.

Voor wij van de geschiedenis van het corps in 't bijzonder afstappen, wenschen wij nog een woord te spreken over zijn inrigtingen.

De Societeit verheugt zich in bloei en vooruitgang; het toenemende aantal leden bewees hoezeer de waarde van deze inrigting begrepen wordt.

Apollo verkeert eveneens in goeden toestand, en hiervan gaf het dit jaar een schitterend blijk; den 16ⁿ November, de dag waarop het 10jarig bestaan van het gezelschap herdacht zou worden, wapperden de vlaggen uit de meeste huizen en bewees een

zekere spanning, dat er iets groots te verwachten was. En werkelijk werd die verwachting niet bedrogen; het talrijke orkest en koor, die beiden alleen door de bereidwillige medewerking van Delftsche en Haagsche kunstenaars en dilettanten zoo groot hadden kunnen zijn, bragten onderscheiden meesterstukken, en daaronder één van kolossalen aard ten gehoor. Den volgenden dag werd aan de heusche medewerking hulde gedaan door een serenade, waartoe de dames en verdere genoodigden vereenigd waren op het boven-lokaal van de Societeit Eensgezindheid. Na afloop hiervan was er soirée musicale op de Societeit, die tevens dien dag voor de niet-leden opengesteld was. Den 18ⁿ besloot een schitterend bal dit feest, dat bewijst hoeveel de eendragtige samenwerking van betrekkelijk weinigen kan tot stand brengen. (*)

Odin en Diletto ed Arme II_e Afdeeling bleven voortdurend aan hun bestemming beantwoorden, terwijl de Gezelschappen Daventria en Arnhemia aan de Akademie den band doen bestaan blijven, die de leden in hun vaderstad vereenigde.

Het quartet gezelschap Haydn, dat zich insgelijks de beoefening van muziek ten doel stelt, verschaft vele genoegelijke avonden aan zijn leden.

Het Indisch Leesmusem en het Leesgezelschap Minerva bewijzen door het aantal leden, dat zij

(*) Commissarissen van orde waren de heeren Kniphorst, Martini Buys en van den Wall Bake, eereleden van het bestuur.

voorzien in een wezentlijke behoefte: wetenschappelijke ontwikkeling ook buiten het Akademisch onderwijs, en de zoo loffelijke zucht, om kennis te nemen van al wat er voorvalt, op het gebied van het vak, dat men gekozen heeft.

En nu nog een woord over de Disputen. Wat zullen wij er van zeggen? Het is inderdaad zeer gemakkelijk, daar met de een of andere gemeenplaats van af te stappen, maar hun toestand grijpt te zeer in het Akademisch leven in, dan dat een zoo vlugtig en oppervlakkig oordeel geoorloofd is; want wat geeft een beter en directer bewijs dat er aan de Akademie lust tot studie bestaat ook buiten de collegiezaal, dan de bloei van deze gezelschappen? Maar toch zal het altijd moeilijk blijven hierover te oordeelen, omdat er naast de bestaande erkende Disputen elk jaar een of meer gezelschappen van dien aard verrijzen, die echter dikwerf slechts een kortstondig bestaan hebben. Oppervlakkig beschouwd, is dit oprigten en verdwijnen een treurig verschijnsel; maar toch, daar is wel iets goeds in. Het doet zien, hoe er waarlijk behoefte gevoeld wordt aan ontwikkeling, hoe er begrepen wordt, dat ook buiten het programma nog wel iets bestaat, dat onderwijst en veredelt en hoe juist dat, een van de grootste voorregten van den student is, dat elk vak van wetenschap toegankelijk voor hem is.

Daarom is het van te meer belang, dat men zich aansluit aan Disputen, die door langer bestaan op een vasten voet zijn ingerigt, en daarom moet dan

ook van den kant van die inrigtingen dat toetreden gemakkelijk worden gemaakt. Aanwinst van leden toch, en wel van jonge leden is een noodzakelijk vereischte voor het in stand blijven. Wij willen gaarne gelooven, dat het geringe aantal leden van O. K. W. en Woelang Winoelang, vergoed wordt door het gehalte; maar het valt niet te ontkennen dat het weinig leden tellen veel bezwaren heeft: de werkzaamheden keeren te spoedig terug voor elk, en dit gevoegd bij de mindere wrijving doet al dadelijk den ijver verflaauwen. Wij gelooven dus, — dat hoewel O. K. W. en Woelang Winoelang, in aanmerking genomen het gering aantal leden, kunnen geacht worden te bloeijen, — een aanwinst van leden dien bloei zal verhoogen.

F. C. Q. D. wenschen wij toe dat het voortdurend in den staat mag verkeeren, waarin het zich thans bevindt, dan heeft het de beste waarborgen te blijven wat het tot nog toe geweest is, een Dispuut waarin met ijver gewerkt wordt.

Gaarne wenschen wij eenig meer leven toe aan Excercendo, dat sedert eenigen tijd zeer aan het kwijnen is evenals Minerva. Dat dit laatste thans in ongunstigen toestand verkeert, doet ons des te meer leed, aangezien *deze* Akademie ons toeschijnt juist bij uitnemendheid de plaats te zijn, waar een gezelschap, dat zich de beoefening van Wis- en Natuurkunde ten doel stelt, kan bloeijen.

Zooveel voor wat ons Corps betreft; laten we nu nog met een enkel woord over onze Akademie

spreken. We kunnen kort zijn, want wij hebben slechts het feit te constateren, wat reeds zoo dikwerf vóór ons is gedaan: onze Akademie wordt veronachtzaamd. En toch kunnen wij, tot onze vreugd, nog veel goeds melden. De benoeming immers van de H.H. Burger en Simon als leeraars — de eerste in de Wiskunde en Cosmographie, de tweede in de Waterbouwkunde, — was een verblijdend verschijnsel, wijl daardoor twee uitgebreide vakken verdeeld werden onder meerderen, die zich speciaal konden bezig houden met hun gedeelte. Zoo waren ook de Colleges van den heer van Lakerveld interessant om het praktische nut, dat ze voor den toekomstigen O. I. A. hebben. Jammer slechts, dat zijn lange afwezigheid hem niet veroorloofde meer dan een begin te maken. Maar vooral mag een verbetering genoemd worden de vermindering van Colleges voor het 2^e studiejaar A. S.; want voornamelijk — hoewel er wel andere redenen bestonden en nog bestaan, — was het aan die overlading te wijten, dat het 2^e jaar dat schrikbeeld bleef voor velen.

De veelheid der colleges is volstrekt geen waarborg voor studie. Daar zijn er welligt, die collegehouden synoniem achten met studeren, maar de meerderheid, hopen we, bestaat uit hen, die wel de colleges beschouwen als de natuurlijke en noodzakelijke leiddraad bij hun studies, maar die toch eigen studie bovenaan stellen. En die eigen studie wordt bijna onmogelijk wanneer men den geheelen

dag colleges bij moet wonen — en wanneer dat getrouw bijwonen geheel en al verpligtend wordt gemaakt.

Maar dit hangt helaas! zoo geheel en al samen met de inrigting van de Akademie, dat slechts een geheele reorganisatie daarin verandering kan brengen. Tot nog toe hebben wij te vergeefs gehoopt. Gaarne gelooven we, dat dit aan de omstandigheden te wijten is, dat een naauwkeurige kennis van den stand van zaken daarvoor een vereischte is, en dat er tijd noodig was om dien te leeren kennen; maar dan zal ook, naar wij hopen, bij een eventueele reorganisatie regt gedaan worden aan de eischen van den Tijd, en er gelet worden op den weg ter reorganisatie, die als van zelf wordt aangewezen door het feit: *dat de onmiskenbare vooruitgang der Akademie steeds hand aan hand is gegaan met de meerdere vrijwording der studie.*

Die eischen, ze zijn reeds te dikwerf geformuleerd, om ze hier nog allen te herhalen; de voornaamste is: *Breng vrijheid in de studie.*

Als we de zaken nemen zooals ze zijn, en ons de toestanden niet te goed of te kwaad denken, dan valt het niet te ontkennen, dat niet altijd met dien ijver gewerkt wordt, die er zou bestaan, bijaldien er meer gedaan werd om die studie te veraangename, en de ambitie op te wekken en aan te prikkelen. Want als we in het oog houden dat de 100 jongelui, die in gros genomen elke afdeeling telt, elk verschillende vermogens hebben, uitstekende

en zwakke, — is het dan niet onregtvaardig dat er voor die honderd maar één maatstaf bestaat, het mag dan zijn, dat die maatstaf is bepaald naar de minst begaaafde?

Waarom niet liever examina *met graden*? En dan niet voor eenigen, die men wantrouwt, maar voor allen zonder onderscheid; — in plaats van de methode van overgaan en rapporten, die schoolachtig riekende getuigschriften, zoo geheel en al t'huis behoorende in den donkeren tijd van surveillanten en kreupele arbeidssystemen, een tijd, die onze akademie zoo gelukkig doorgeworsteld is en waarna eerst hare ontwikkeling dagteekent.

Over die rapporten, even als over het ongelukkig jaarlijksch overgaan, waardoor men gedwongen wordt bij eventueel niet-overgaan, *een geheel jaar* verloren te zien raken in het herkaauwen van oude kost, deelen wij volkomen de opinie uitgedrukt in de brochure van een „oud-student.”

Zou het dan omogelijk zijn het examen-doen hier in te rigten, even als aan andere instellingen van Hooger Onderwijs, waardoor men, of het moet al ontzaggelijk slecht gesteld zijn met den examinandus, slechts een of twee maanden maar geen geheel jaar ziet te loor gaan?

We zouden niet weten, waarom niet, mits het examen systeem maar een geheele, radicale hervorming zijn mag, en niet een halfslachtige, zooals de maatregel van Junij ll., een maatregel, waarvan de toepassing de meeste onzer deed ontstellen.

Slechts 75 jongelui mogten zich verheugen hun studies van een geheel jaar, dadelijk met een goeden uitslag bekroond te zien; terwijl aan de anderen examen zou afgenomen worden na de groote vacantie. En dat niet, omdat er *veel* aan hun bekwaamheden of ijver ontbroken had, want in de circulaire door den Directeur, aan Ouders en Voogden gezonden, werd bepaaldelijk gezegd, dat zij op weinig na, even goed voldaan hadden als de uitverkorenen. Zoo was dan voor velen na een jaar van hard werken (want wie in Delft op weinig na voldoet, kan gerust gezegd worden *goed* gewerkt te hebben) de lang gewenschte rusttijd, — de tijd zoo bij uitnemendheid geschikt wat te doen aan een vak van liefhebberij, waarvoor hier de vereischte tijd ontbreekt, — herschapen in een werktijd. Want, men moest niet alleen examen doen in die vakken, waarin men te kort gekomen was, maar in *alles*, en dus moest in twee maanden, ten minste vlugtig, nagezien worden wat in 9 maanden gedoceerd was.

En waarvoor dienden dan verleden jaar de 3 maandelijksche rapporten, als die toch niet voldoende waren de kundigheden van de jongelui te leeren kennen? Die rapporten toch, zijn ingesteld om de Docenten in de gelegenheid te brengen elke 3 maanden verslag uit te brengen over de bekwaamheden van de jongelui; en tevens ook, ongelukkiger wijze, over den minderen of meerderen ijver, die de Student heeft bewezen in het collegie loopen! Door vele Docenten, en dank en eere brengen wij hun

hier voor toe, wordt er vóór dit rapport toch een examen afgenomen; daarvan laten zij hun rapport afhangen en geven daardoor een bewijs, dat ook zij, even als wij, het wenschelijk achten, de Studie zoo veel mogelijk vrij in te rigten, en aan jongelui, die wat ten achteren waren, gelegenheid te geven door een goed examen de schade te herstellen. Na drie dezer 3 maandelijksche rapporten werd nu vroeger geoordeeld over het al of niet overgaan. Dit jaar gelooven wij, evenals de Directeur zelf gezegd heeft, dat er over het algemeen bijzonder goed gewerkt is; wel nu hoe kwam het dan, dat die 3 rapporten, die alle overige jaren voldoende geacht werden om over het overgaan te beslissen, in een buitengewoon *goed* jaar bleken onvoldoende te zijn?

Niet, dat wij eenigzins vóór het rapportensysteem zijn zouden; — neen — dat systeem toch, brengt noodwendig mede, dat men niet alleen let op het resultaat, maar, dikwijls angstvallig nagaat *hoe* men tot het resultaat is gekomen; het is een systeem, dat wel verre van de ambitie aan te prikkelen, die uitdooft, en aanleiding geeft tot de ongelukkige stelling, den dood van alle liefde voor de wetenschap: „als ik er maar kom!”

Waarlijk, men moet ons niet beschuldigen van overdrijving, want de naakte waarheid zou hier erger zijn dan de voorstelling. En indien er waarheid is, in het hierboven gezegde, hoeveel meer is er niet hierin: dat de verschillende aanleg geheel over het hoofd gezien wordt; of liever, ten eenenmale de mid-

delen onthouden worden dien te volgen. Indien de toekomstige Ingenieur, Mechanica had gekozen als zijn speciaal terrein, zoo bestaat er immers geen mogelijkheid daaraan te voldoen, aangezien dat vak eerst in het vierde Studie-jaar gedoceerd wordt.

En al nemen we aan, dat om in dit vak met vrucht te kunnen werken een langere en andere voorbereiding wordt vereischt, kan men dan den zulken, die dat vak verkozen, — van het tijdstip af, dat zij geacht kunnen worden eene keuze te doen, — niet een anderen weg laten volgen?

Nog meer: de Ingenieur, die zich in scheikunde zou willen bekwamen, mist ten eenenmale de gelegenheid hiervoor, en toch zou daardoor zijn werkkring aanzienlijk uitgebreid kunnen worden, fabriekwezen en techniek zouden dan niet, zoo als nu, geheel ontoegankelijk voor hem zijn. Wij weten, dat het onder de bestaande omstandigheden, den Leeraar in de scheikunde onmogelijk is, zich ook hiermede te belasten; maar het feit bestaat, en het is juist door de ongelukkige wet, dat alles van collegeloopen moet afhangen, dat de tijd ontbreekt dit gebrek zoo veel mogelijk door eigen studie te herstellen; vrije tijd toch is een chimère, waar men zóó veel vakken moet bijhouden en in allen voldoen.

Ook bij de afdeeling O. I. A. ontmoeten we dergelijke bezwaren. Veel vakken, en voor allen dezelfde eischen, en toch is het duidelijk, dat onder die velen, ieder zijn preferenties heeft, en uit den aard der zaak hebben moet.

We gelooven niet dat er vakken zijn, die tot de preferenties van niemand zullen behooren, al zijn er wier dorre studie geen bloempje siert; maar de reden er van ligt hier in, dat door het stelsel van verpligting, en voorbijzien van bijzonderen aanleg, men voor zich zelven toch een schifting maakt tusschen noodig en minder noodig en wie zal het ten kwade duiden, dat men het onaangename wel eens rangschikt onder de rubriek „minder noodig.”

Die schifting, die zich als een traditie door alle geslachten voortplant, is een gevaarlijke klip, en oorzaak, dat menig nuttig vak, dat minder noodig is, wordt verwaarloosd: men heeft bijna al zijn tijd noodig voor het strikt noodzakelijke.

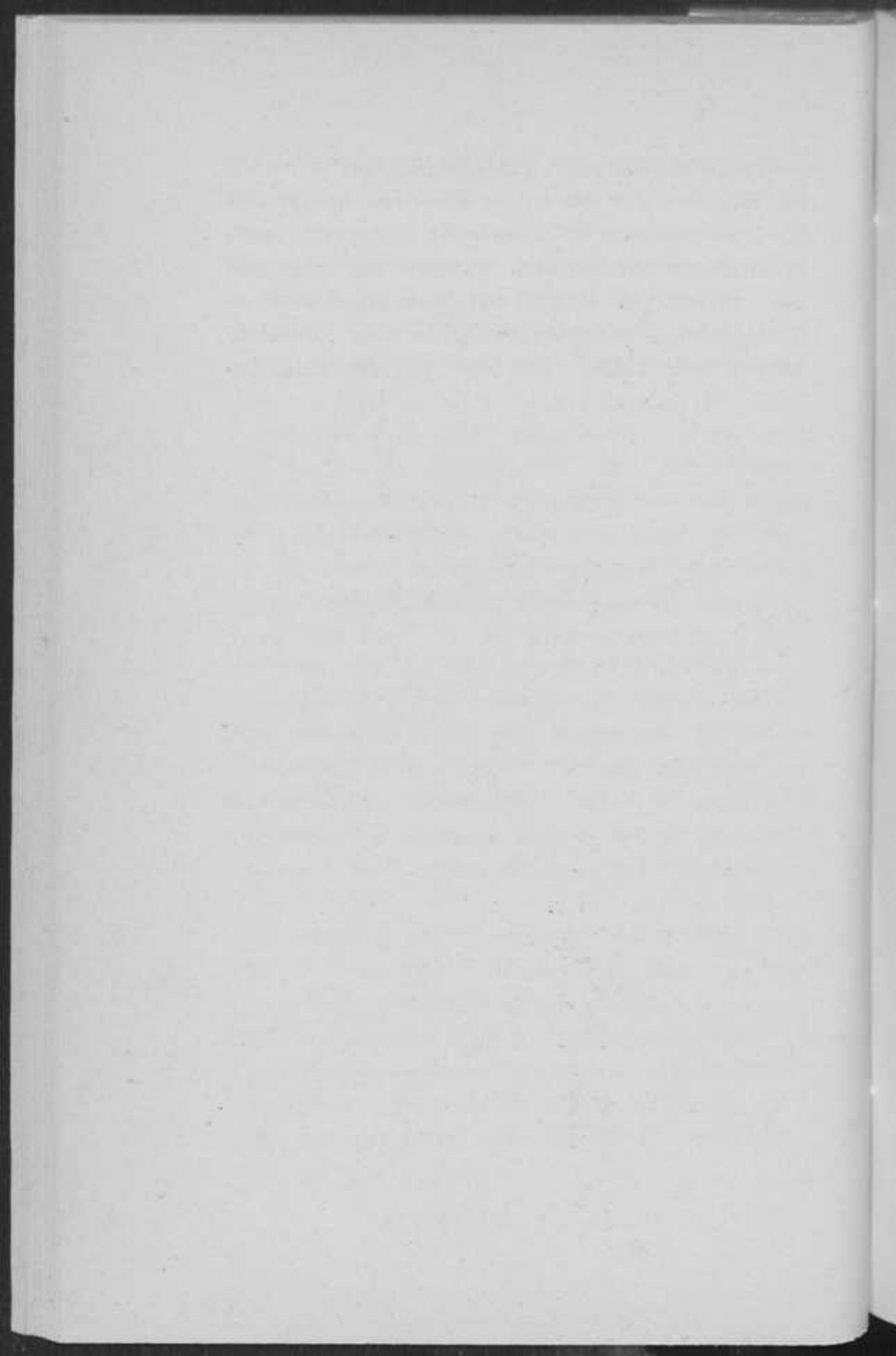
We hebben slechts een paar hoofdpunten genomen, en willen niet in bijzonderheden treden, want alle zijn toch terug te brengen tot de hoofdoorzaak: gebrek aan vrijheid in de studie. Wanneer wij misschien te vrijmoedig zijn geweest, dan zal men ons dit, naar wij hopen, niet ten kwade duiden; maar het beschouwen als voortgekomen uit het vuur, waarin men van zelf geraakt bij het behandelen van een onderwerp, dat ons zoo na ter harte gaat. Want wij allen hebben onze akademie lief, al heeft zij veel gebreken, en gelooven stellig en vast, wanneer in het vak van ingenieurs en van industrie in het bijzonder, zulk een vooruitgang te voorzien is, dat een deskundige zeide: dat er over

50 jaar wel 2 maal zoo veel Ingenieurs zullen noodig zijn dan thans, en wanneer begrepen wordt dat ook in het Bestuur der Koloniën de wetenschappelijk ontwikkelde man, ja zelfs geen ander op zijn plaats is, dat dan de Delftsche Akademie, wat ook laster en onwetendheid van haar zeggen mogen, nooit *te niet* maar steeds *voornit* zal gaan.

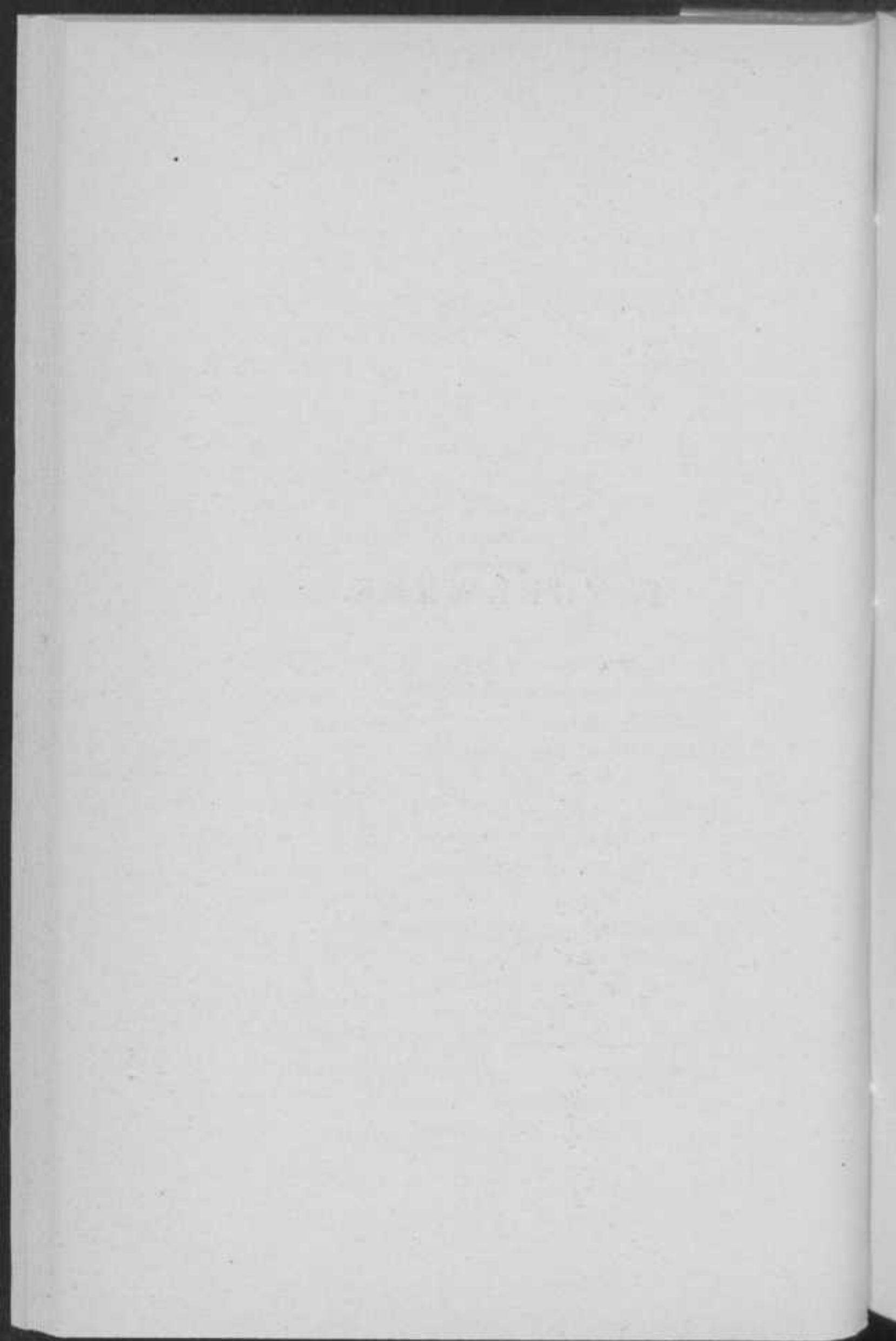
Daarheen zullen dan ook, hopen wij, de pogingen van den Hr. Keurenaer strekken. Wel is waar zijn er nog weinig hervormingen van hem uitgegaan, en kan de maatregel van Junij, voor hem, die aan het idee van hervorming dat van verbetering hecht, moeilijk dien naam dragen, maar wij vertrouwen, dat hij de hulpbronnen van de akademie, kortom haar geheele individualiteit hebbende leeren kennen, krachtig zal meêwerken tot haar reorganisatie en een milden zin en betere denkbeelden zal brengen, dan er tot nog toe heerschten in de kringen van waar die star in den nacht zal verrijzen. Vrije studie, ziedaar het schemerende ideaal van velen! Mogt het spoedig tot ons komen!

En hiermede achten wij onze taak volbragt. Wij weten hoezeer wij de versoeking zullen behoeven en daarom verzoeken wij haar dringend. Het zou dwaasheid zijn te willen veronderstellen, dat wij allen voldaan hadden. Al dadelijk toch zullen er twee opinies zijn omtrent ons werk „gij hebt te veel” — „gij hebt te weinig gezegd.” Maar in-

derdaad deze klippen zijn het moeilijkst van allen te vermijden. En dat wij er misschien op verzeild zijn, wij erkennen de mogelijkheid er gaarne van, evenwel aan het beginsel, waarvan wij uitgegaan zijn, zal het niet liggen; het is dit: met bescheidenheid en gepaste vrijmoedigheid zijn oordeel te zeggen over zaken, die hem zoo van nabij betreffen, is iederen student geoorloofd.

MENGELWERK.

DE OUDE HUISKLOK OP DEN TRAP.

L'Éternité est une pendule, dont le balancier dit et redit sans cesse ces deux mots seulement, dans le silence des tombeaux: „Toujours! jamais! Jamais! toujours!”

JACQUES BRIDAINE.

Iets van den weg, het dorp voorbij
Daar staat een landhuis. En een rij
Van popels werpt er schaduw heen,
Dwars door de poort van grijzen steen.
En tot elk een riep jaren lang
Een oude huisklok in den gang, —
„Voorimmer — nimmer!
Nimmer — voorimmer!”

Den trap half op, tegen den wand,
Daar wijst en dreigt zij met haar hand
Van uit den eikenhouten kas,
Of zij een vrome monnik was,
Die zich steeds kruist onder zijn pij,
En zegt tot elk, die gaat voorbij, —
„Voorimmer — nimmer!
Nimmer — voorimmer!”

Bij dag dan fluistert zij slechts zacht;
 Maar in de stilte van den nacht:
 Gelijk een voetstap wordt gehoord,
 Wordt door haar stem de rust gestoord.
 En om haar heen, klinkt in het rond
 Aan ied're deur, uit haren mond, —
 „Voorimmer — nimmer!
 Nimmer — voorimmer!”

Door dagen van geboorte heen,
 Van dood, van vreugde of geweën:
 Door menig snel verlopen jaar
 Stond zij steeds onveranderd daar;
 En of zij alles zag, als God,
 Herhaalt zij ernstig haar gebod, —
 „Voorimmer — nimmer!
 Nimmer — voorimmer!”

In dat verblijf, waar steeds opregt
 Gastvrijheid elk werd toegezegd;
 Waar in den haard het vrolijk vuur
 Den vreemdling wenkt op ieder uur.
 Verschijnt de klok gelijk een geest,
 En spreekt te midden van het feest, —
 „Voorimmer — nimmer!
 Nimmer — voorimmer!”

Daar speelden kind'ren lagchend voort,
 Daar werd der liefde stem gehoord;
 O dierbre tijd! O gulden jeugd,
 En overvloed van liefde en vreugd!
 Gelijk een vrek doet met zijn geld,
 Die uren heeft de klok geteld, —
 „Voorimmer — nimmer!
 Nimmer — voorimmer!”

Op haren trouwdag trad de bruid,
 In wit gewaad, die kamer uit; —
 En in zijn sneeuw wit kleed verscheen
 De dood in 't stil vertrek beneên; —
 De eerste, die de stilte brak,
 Was de oude klok, die tot ons sprak, —
 „Voorimmer — nimmer!
 Nimmer — voorimmer!”

Nu zijn zij allen hier van daan,
 't Zij dan getrouwd of dood gegaan;
 En op mijn vragen, keer op keer:
 „Ach! Zie ik hen te zamen weer,
 Als in dien tijd, reeds lang voorbij?”
 De oude huisklok antwoordt mij; —
 „Voorimmer — nimmer!
 Nimmer — voorimmer.

Als nimmer hier, maar immer daar,
 Én zorg, én moeite met elkaar
 Vergaan, én dood én tijd meteen, —
 Voorimmer daar, niet hier beneên!
 Door 't uurwerk van de Eeuwigheid
 Wordt dan aanhoudend dat gezeid, —
 „Voorimmer — nimmer!
 Nimmer — voorimmer!”

Naar

H. W. LONGFELLOW.

E.

TOONKUNST DILETTANTI IN NEDERLAND.

Er is misschien geen kunst die meer algemeen wordt beoefend, dan de muziek. Zoowel in hutten als in paleizen weerklinken muzikale toonen; maar ten minsten in ons land, wordt de muziek uit liefhebberij nog zeer slecht beoefend. De melodieuze visschers- en herderszangen van Zwitserland en Italie worden bij ons gemist; alleen de Amsterdamsche Joden brengen van dien kant nog iets dragelijks voort: hun straatgezag is niet onaardig; maar over 't geheel heeft onze natie voor de vocale muziek bitter weinig aanleg, getuige het woest gebrul van de luidtierende, beschonken menichte op Zondag avond. De toonkunst wordt door hen op de ellendigste wijze geprostitueerd. Het zijn geen toonen meer; het is een raauw akelig gegil en gebrul, volgens de meest laffe en onkiesche woorden. Ondanks alle zangvereenigingen, ondanks de volkszangschool te 's Gravenhage, niettegenstaande de zang onder de vakken van het lager onderwijs is

opgenomen, heeft men in Nederland nog geen dragelijk volksgezag kunnen tot stand brengen.

Gaat in de kerken: is het niet, om geheel de heilige stemming te verliezen, waarin men zou moeten gebracht worden, wanneer men daar de muziek op de jammerlijkste wijze hoort maltraiteren? Ieder doet zijn best, om zooveel mogelijk harde en neusgeluiden voort te brengen, en vooral de mannen schreeuwen oorverdoovend. Over 't geheel verbeeldt de gemeente zich, Onzen Lieven Heer plezier te doen, met de toonen op een klagende, jankende, trillende manier uit te stooten en tusschen elke twee toonen maakt ieder op zijn eigen houtjen een *would-be* vroom overgangetjen of *mordantjen*, als of zij den sprong niet in eens durven te wagen. Is het niet veel beter, zooals bij de R. Catholijken, een afzonderlijk zangchoor te vormen, van menschen, die *zingen* kunnen? *Dan* brengt de muziek te weech wat zij te weech brengen *kan*, dan vervult zij het hart met een heilige godsdienstige stemming. De Roomsche geestelijkheid weet wel, hoe zij op den zinnelijken mensch kan influencéren.

Beziet de zangwijzen der Evangelische psalmen en gezangen, het zijn allen halve noten, zonder eenige afwisseling; en tusschen elke twee regels komt een *interludium*; dat, al ware het zoo goed als het gewoonlijk slecht is, toch volstrekt niet te pas komt. En is het niet dwaas, iedereen, mannen, vrouwen en kinderen hetzelfde te laten zingen en niet, zooals het behoort, de zangwijzen vierstemmig

te arrangéren? Men zal mij tegenwerpen, dat *kan* de gemeente niet: de een zou den ander *in de war brengen*. Juist daarom, moet niet de geheele gemeente zingen. Maar dit is slechts een *vox clamantis in deserto* en uit alle orthodoxe monden zouden vreeselijke banbliksems geslingerd worden tegen den vermetele, die het zou wagen, deze opinie voor te staan, of voor te stellen. Dus hiervan *punctum*.

Hebben wij nu gezegd, dat het kerkgezag slecht is, nog erger is het gesteld met het volks- d. w. z. straatgezag. 't Is waar, dat de natuurtafereelen, die ons land aanbiedt, meestal niet *imposant* genoeg zijn, om verheven gevoelens in te boezemen, ik geloof niet, dat ooit iemand een geestig idee gekregen of een aanprikkeling ontvangen heeft, zijn hart in welluidende toonen lucht te geven, bij het zien van onafzienbare weilanden, heidevelden, vennen of duinen. De straat is dus nu eenmaal het tooneel van den volkszang, en die heeft toch ook zijn prikkel tot zingen, is het niet door majestueuse natuurgezichten, dan toch door de menichte *débîts de consolation*, waarvan onze godsdienstige natie, (*) vooral op den Gode gewijden rustdag, een vlijtig gebruik maakt.

Zooals gezegd, ondanks de bemoeijingen van vele verdienstelijke toonkunstenaars en dichters, hebben

(*) Zie alle mogelijke schoolboekjens, vaderlandsche histories enz.

wij het nog niet verder kunnen brengen dan „Kaatje was zoo'n aardig meissie, meissie, meissie,” „Jan Toerelesjoer,” „Een, twee, drie, de jood in de Pot” enz. enz., dingen, die door onkiesheid en vuilheid van taal en door een allergemeenste wijze van uitbrullen, de toehoorder bijna zouden doen vragen, hoe het mogelijk is, dat zulk een goddelijke heerlijke kunst als de toonkunst, door redelijke schepselen zoo verschrikkelijk diep vernederd kan worden.

Aardige liedjes zijn er gemaakt op lieve zangwijzen: bekende en geachte kunstenaars hebben zich erg het hoofd daarmêe gebroken, en de voortbrengselen van Dr. Heije, Wilhelmus Smits enz. zijn uiterst doelmatig en voor 't volk geschikt, maar het volk *wil* het nu eenmaal niet, en daarmee is alles uit.

Tollens is onze volkszanger en volksdichter niet waar? Maar hoeveel zijner liederen zijn er in den mond van het volk, hoeveel kennen hem? Een bewijs, hoe het volk zijn zanger vereert en lief heeft, is de wijze waarop zij 's grooten zangers beeldtenis te Rotterdam hebben geschonden en bespot. Ja, men moet hier in het land maar populariteit hebben!!

En toch willen zij zingen en muziek hooren, getuige de menichte draaiorgels en harmonica's, die ieder, wiens ooren nog op de rechte plaats zitten, de haren te berge doen rijzen.

Nederlanders! wanneer gij een vreemdeling een

hoogen dunk van onze waarde en voortreffelijkheid boven andere natien (!!?) wilt geven, breng hem dan in Gods naam niet op de kermis of andere volksfeesten, want hij zou eer denken een troep wilde beesten te hooren en te zien, dan de landgenooten van Verhulst, van Bree en Boers.

Wel zullen misschien in 't vervolg de in de laatste jaren opgerichte zangvereenigingen en liedertafels wat op het volk influenceren, maar aangezien die vereenigingen meestal van schoolmeesters uitgaan, zijn ze met een deeg van pedanterie doortrokken, die allen vooruitgang daarvan nog erg aan banden legt.

Voor menschen, die de eer niet hebben, schoolmeesters particulier te kennen, zou het misschien dienstig zijn een *physiologie van den schoolmeester* te schrijven, doch daar die hier niet op haar plaats zou zijn, zal ik mij tot eenige algemeene noties beperken.

De schoolmeester is een reuk- kleur- en smakeloos ligchaam, dat in de natuur veelvuldig, en in gedegen staat voorkomt. Het bestaat uit een innig mengsel van domheid, verwaandheid en vervelendheid. Het is een ligchaam, dat op het kinderlijk organisme zeer slecht werkt, daar het daaraan zijn liberale en vrolijke eigenschappen ontnemt; in groote hoeveelheden ingeademd brengt het walging en braken te weech. Desniettenstaande wordt het in de Laboratorien in groote hoeveelheden bereid. Sommige beweren, dat tot zijn bereiding ook *wetenschap* vereischt wordt, doch dit is slechts een gissing. Zijn kookpunt is niet bekend, de sterkste gloed

van onze fornuizen is tot nog toe niet in staat, den schoolmeester in vuur te brengen; zijn specifiek gewicht is daartegen zeer gering. Het vindt in de techniek geen toepassing, en is dus alleen voor de wetenschap van belang. Het verbindt zich gaarne met edele metalen, en is daarvoor zeer gedienschtig; voorts zoekt het van alle lichamen zooveel profijt mogelijk te trekken. Zijn spraak heeft veel van het gekrijsch van een schorren raaf, die om water schreeuwt.

Keeren wij tot de zangvereenigingen terug.

Op den dag van uitvoering van zoodanige vereeniging, zijn alle liefhebbers reeds vroeg in de weer. De lieve jeugd, die zoolang naar verademing heeft gesnakt, ziet eindelijk zijn wenschen bekroond. en kan ten minste voor één dag de maffe schoolbanken met Gods vrije natuur verwisselen. De gebaarde schoolmeesters scheren zich, want zedellooze *Imperiales* en Godvergeten knevels mogen niet blijven staan; de deftige bakkebaard kan er nog mée door. Eerzame, hagelwitte dassen worden omgedaan, nieuwe waterproeven afgeborsteld; moeilijke sommen en fransche themas *uit*, en noten, kruisen en mollen *in* het hoofd gezet; beurzen met geld, magen en zakken met broodjens gevuld; moeders en zusters zweten van het poetsen, borstelen, dassen omdoen en spelden vast steken. Wat schatten van geleerdheid, wat heldere koppen bevatten op zulk een dag de spoortreinen, trekschuiten en diligences! Ze weten het niet, die koude ongevoelige jagers

en conducteurs, wat zij trekken, wie zij kaartjens afvragen! De meest levenszatte knol zou trotsch de ooren opsteken; de meest versleten schuit zou op het water dansen, als hij wist, dat hij de hoop des vaderlands, de afgod der jeugd, de vertegenwoordiging van al wat Nederland aan geleerdheid, ingetogenheid, zangerigheid en matigheid bevat, naar de plaats voert, waar het zijn talenten op de schitterendste wijze gaat ten toon spreiden.

Komt, lezers, laat ons opgaan naar die kleine stad, die getuige zal zijn van het groote feest! Laat ons onzichtbaar die edele mannen gadeslaan, laten wij onze ooren in genot baden en ons laven aan die bron van hemelsche accoorden!

Wij volgen den zangerigen troep dus eerst naar de repetitie. Wie is die jongeling met ravenzwarte netgekamde baard en hairen? Het is de Directeur der Afdeeling D. Hij dirigeert de *ensembles*. Hij plaats zich achter den lessenaar, omvat met de fijne vingers den met zilver ingelegden dirigeerstok, tikt er driemaal mede, en het choor begint.... neen, het begint nog niet. Daar opent zich zijn mond, en honderd monden openen zich om te hooren, wat die eene mond zal zeggen. „Heeren, ik heb een verzoek, namelijk dat gij niet allen de maat trapt; als ik de maat sla, hebt gij niet noodig de maat te trappen. Dan ten tweede, dat gij de forto's vooral hard, en de piano's zacht zingt, en ten derde, daar alle goede dingen in drieën bestaan, (hoe geestig!) heb ik nog een derde verzoek

namelijk, niet te rooken, of ten minste de cigaren wech. Met *anne* sigaren kan men niet zingen." Met de *uitte* cigaren in de hand vangt nu het choor aan, en alles gaat goed door, behalven dat de Direkteur door zijn zenuwachtigheid en zijne pogingen om zoo chique mogelijk te dirigeren zich eens met den stok op het hoofd slaat, driemaal dat voorwerp laat vallen, tweemaal den lessenaar omwerpt, en zelfs eenmaal gevaar loopt van het bankjen te vallen.

Wat zouden de jongens schateren, als zij daar hun paedagogen met wijd opengespalkte monden, kugchende, hijgende, puffende, een paar uren lang zagen staan brullen!

Na afloop van de repetitie gaat de zangerige troep de schoonheden en het merkwaardige van D. in oogenschouw nemen. Ofschoon het vrij guur is, loopen de meesten met de overjassen over den arm, of ten minsten openhangende, opdat de smalle gemeente de monsterachtig groote *insignien*, sterren en linten zou kunnen bewonderen, die op hunne zangerige borsten prijken, in de hoop, dat die voor ordes van den Ned. Leeuw of iets dergelijks zouden worden aangezien, onderscheidingen, die zij tusschen twee haakjens, door hun *zwoegen en tobben voor het onderwijs* wel zouden verdiend hebben (onderwijs heeft in de schoolmeesterstaal den klemtoon op de laatste syllabe lezer!)

Eindelijk is de gewichtige avond daar. De zaal is eivol. Jong en oud, arm en rijk heeft den tol

aan de heilige kunst willen betalen. Kwade tongen zeggen wel, dat de volheid der zaal meer daaraan moet toegeschreven worden, dat de beurs der toeschouwers daartoe niet behoeft aangesproken te worden, maar wij houden ons met dergelijke laster niet op en gelooven, dat die menichte alleen daar is, om zich in de dagen van Orpheus te verplaatsen. Verscheiden nommers werden dien avond uitgevoerd, maar zij werden meer geschreeuwd dan gezongen; de woorden waren onverstaanbaar (trouwens het was Duitsch, en die heeren verstaan die taal geen van allen, schoon zij 't zich verbeelden, en spreken ze nog minder). De eene Directeur gedroeg zich al zenuwachtiger dan de andere; de meesten zongen meê, om den boel niet geheel in de war te laten loopen. Ofschoon er een piano ter hunner dispositie was, verkozen de meesten den stemvork te gebruiken, die met veel zwier naar de ooren gebracht werd, om vervolgens, door bij zich zelf de toonladder uit te zingen, tot den grondtoon te geraken. Wij gelooven echter, dat, zoo die stemvorken A aangegeven hebben, de meeste stukken ook wel in A zullen zijn gezongen. In een der stukken kwam een solo voor eerste tenor. Het zweet gudste den goeden man van het voorhoofd, en hij keek den accompagnateur smeekend aan, opdat deze hem, na een paar maten rust, den volgende toon zou aangeven. Eindelijk werd er met „Wien Nêerlandsch bloed” gesloten; doch aangezien het laatste stuk in D. stond, en dit lied dus ook in D. werd gezongen,

zoo was het niets dan een akelig gegil, dat de meesten voor lang ongeschikt zal gemaakt hebben, de lieve jeugd een gedeelte van hun wijsheid over te doen.

Eindelijk verliet de menigte den tempel der kunst, en ook de brullers, *alias* zangers, verlieten met heesche keelen en half kapot geschreeuwde longen het tooneel, ten einde het overige van den avond „in ongeveinsde vrolijkheid en gezellig verkeer door te brengen.”

In een andere zaal van het gebouw vergaderd en geattableerd vroeg de voorzitter het eerst het woord, om de vergaderde menichte opmerkzaam te maken: „Dat het hier was een vergadering van leden der Onderwijzers-Zangvereeniging (schoolmeesters heeten bij schoolmeesters altijd Onderwijzers, lezer!) en dat dus al degenen, die geen lid waren van die Vereeniging, zich hadden te verwijderen, zullende men, bij niet-verwijdering van dezelve zijn toevlucht moeten nemen tot andere maatregelen.” Wij echter maken ons onzichtbaar en blijven stilletjes in de zaal, tot groot vermaak en nut van den lezer, die anders waarschijnlijk nooit deze stichtelijke verhandeling onder de oogen gekregen zou hebben.

Nadat de Afdeeling A een toast had gebracht aan de Afdeeling B, en de Afdeeling B wederom aan de Afdeeling A, en dat zoo eenigen tijd geduurd had, verhief zich plotseling een der Leden, den wensch te kennen gevende „dat de heer L., „een man, die steeds tobde en zwoegde voor het

„onderwijs, en hier tegenwoordig, zijn best „zoude doen, om ook in zijne stad eene afdeeling „van de alom beroemde Onderwijzers-Zang- „vereeniging tot stand te brengen.” waarop genoemde heer iets murmelde van „groote eer” enz. en niet onduidelijk te kennen gaf, dat hij eigenlijk juist dàar was gekomen, om uitgenoodigd te worden, ook in zijn stad een Afdeeling te stichten.

Het woord kwam nu aan een heer, die zeer nijdig den wensch te kennen gaf dat, als het *concours* weer te D. plaats had, er bankjens op het tooneel mochten geplaatst worden, waarop de Direkteur van D. het woord *nam* en zeide; „Dat „er wél bankjens geweest waren.”

Wie kan tegen zulke krachtige argumenten iets in brengen?

De gaven van het vernuft werden dien avond niet minder ten toon gespreid, dan die der stem. Een van die heeren, had *à priori* in een van zijn *beaux moments* de gebeurtenissen van dien gedenkwaardigen avond op rijm gebracht, en galmde zijn product met stokknop- en laarshak-accompagnement en de luide toejuichingen van zijn *ambtsbroeders* uit. Een ander, zeer komiek heer trachtte iets in Joodsch accent voor te dragen, wat hem bijster slecht gelukte; trouwens, hem werd spoedig de mond gestopt door een liberaal heer, die schreeuwde, dat zulke intolerante producten niet te pas kwamen. De reden hiervan was, dat juist een „waardig Israelitiesch ambtsbroeder” den drom

van „tobbers voor het *onderwijs*” kwam vermeerderen. Een alles behalven komiek, zeer saai en stemmig heer, met een glimmend kaal hoofd, droeg daarop een versje van van Zeggelen met de daarbij behorende gesticulationen voor „van een „dronken kerel, die uit de kroeg komt, en omdat „alles zoo draait, weer naar de kroeg toe gaat,” een ui, waarvan het Humoristiesch Album en andere slaapverwekkende geschriften reeds op alle mogelijke wijzen partij hebben getrokken.

De *tenore assoluto* gaf ook blijken van zijn talent in de kunstmatige voordracht door het opdreunen van een „zeer zeldzaam stukjen, in plat Amsterdamsch accent, dat hij toevallig bij zich had, en zeker niet zou voordragen, ware 't niet, dat hij daartoe dringend door zijn ambtsbroeders was aangezocht geworden.”

Nadat 's mans eminente talenten bewonderd waren, gelukte het een groenbleek heer, met spitsen schedel, spitsen neus, spitsen kin en spitsen boorden, die zijn lippen al dikwijls gespitst had om aan het woord te komen, de *harangue*, die hem op 't hart lag, uit te spreken. Wij laten hier die vrucht van ettelijke slapelooze nachten volgen. „Mijne heeren, ambtsbroeders, leden van de Onderwijzers-Zangvereeniging, aangezien ik ten vorigen jare het geluk had, aanwezig te zijn bij den zamenloop (concours), waar gij zoo vele blijken gaaft van vooruitgang, niet alleen op het gebied van het *onderwijs*, maar ook op het gebied van de toon-

kunst, zoo is het mij een groot geluk, een groote zelfvoldoening, te dezen jare weder bij dien zamenloop aanwezig te hebben mogen wezen. En daarom breng ik dezen towast, en drink ik op den bloei, den vooruitgang, de toeneming, de vergrooting en de uitbreiding van deze vereeniging." Twee zilte tranen, die tolken van het gevoel, syppelden langs 's mans spitse wangbeenderen tusschen zijn boorden. Luide toejuichingen begroetten den welsprekenden zwoeger.

De toasten werden gesloten met den wensch, dat, aangezien een Liedertafel uit G. belangeloos tot het concours had medegewerkt, het volgende jaar de vereeniging zoo mocht zijn toegenomen, dat men geen bijstand van vreemden meer noodig had. Men moet weten, dat deze niet tot de Onderwijzers-Zangvereeniging behorende lieder-tafel, de beste van allen was. Wat een *delicatesse* werd in dien toast ten toon gespreid!

Och! het is zoo ongelukkig, het is zoo verderfelijk voor allen vooruitgang, dat die menschen zich verbeelden, dat zij het zoo goed kunnen, dat zij zoo mooi zingen, en alleen de wijsheid in pacht hebben! Menschen, die bij zulk een fabelachtig klein beetjen kennis, zoo verschrikkelijk pedant zijn, die, terwijl zij eerst op den ondersten trap der wetenschap staan, voor orakels willen gehouden worden, zijn voor alle gemoedelijke terechtwijzingen onvatbaar.

Ten 12 ure precies ging de eerzame vergadering

uiteen. Langer dorsten de heeren dan ook niet te blijven zitten. Hun geweten sprak bovendien al luid genoeg, dat zij zoo laat opbleven, als nachtbrakers, en zooveel wijn gedronken hadden, welke drank reeds onmiskenbaren invloed op hen was begonnen uit te oefenen.

Menig eerzaam D...sch burger verwonderde zich, zoo laat nog den troep op straat te zien. Daarover inlichtingen inwinnende kreeg hij van een diender ten antwoord: „Och, 't is een troep dronken schoolmeesters.” *O tempora, o mores!*

Aan zulke mannen is de bevordering der Toonkunst in ons land opgedragen.

Arme Toonkunst! Arm Vaderland!

's Hage, 1860.

FREDA NIKL.

EEN KERKHOF-TOONEEL.

(Vrij naar Heine).

Eens, dat ik om middernacht huiswaarts ging
En een kille huivering mij beving;
Ging 'k peinzend en huivrig het kerkhof voorbij,
Daar was het, als wenkten de graven mij.

De maan bescheen met haar bleeken glans
De wenkende hand eens dooden mans.
Daar lispelde 't: broeder, ja ik kom!
Terwijl er een uit zijn grafkuil klom.

De speelman was het, die verscheen.
Hij zet zich daarboven op den steen.
Zie, hoe hij de citersnaren wringt;
Hoor, hoe hij hol en aaklig zingt:

Gij snaren, gij vergeet het niet;
Gij kent het nog, het oude lied,
Dat beurtlings streelde en griefde.
Een engel noemt het zalig zijn:
Een duivel noemt het hellepijn:
De menschen noemen 't: *Liefde!*

Nauw had hij 't gesproken, dit laatste woord,
Of zie, de schimmen hadden 't gehoord.

Zij klommen allen hun graven uit,
Omringden den speelman, en gilden luid:

Liefde, liefde, liefde! uw magt
Heeft ons allen hier gebragt,
Waarom stoort gij in den nacht
Onze ruste kalm en zacht?

Zoo huilt het verward, en klaagt het en steunt,
Zoo bruist het en suist het, en kraakt het en dreunt,
De speelman wordt dansend door allen omringd,
Terwijl hij bij zijn snarenspeel zingt:

Bravo, Bravo, geestenschaar!
Nu gij 't woord
Hebt gehoord,
Dat mijn citerklank u gaf;
Breekt den boei die menig jaar
U besloten hield in 't graf.
Zie of niemand ons bespiedt,
En vergeet dan uw verdriet!
Dwazen zijn wij toch geweest;
Liefde heeft den dollen geest
Gansch verwoed en gansch beroerd,
En heeft ons hierheen gevoerd.
Dat nu ieder hier verhaal
Welk schandaal,
Welke dolle liefdejagt
Hem op 't kerkhof heeft gebragt.

Daar treedt uit hun midden, zoo ligt als de wind,
Een maagre gedaante, die brommend begint:

Ik was een snijdersknecht,
Met naald en schaar en ijzer,
En werkte lang niet slecht,
Met naald en schaar en ijzer.

De dochter van mijn baas,
 Met naald en schaar en ijzer,
 Stak mij door 't hart, helaas!
 Met naald en schaar en ijzer.

Daar lachten de geesten met woest geluid;
 Ernstig en stil trad een tweede vooruit:

Rooverhoofdman Rinaldini,
 Schinderhannes, Orlandini,
 En vooral ook Carlo Moor
 Stelde ik als model mij voor.

'k Was ook, even als zoo'n ridder,
 Van de schoonen een aanbidder.
 't Beeld van zeeke schoone maagd
 Heeft me lang door 't hoofd gejaagd.

Somtijds liep 'k langs straat en grachten
 Zoo verzonken in gedachten,
 Dat ik in een anders zak,
 Gansch verstrooid, mijn vingers stak.

Een der heeren van 't geregte
 Duidde 't mij zoowaar ten slechte,
 Dat 'k mijn tranen droogen wou
 Met den zakdoek van zijn vrouw.

Plotsling, zonder complimenten,
 Pakten mij twee stads-agenten,
 En ziedaar, voor mij ontsloot
 't Tuchthuis liefderijk zijn schoot.

Nog verliefd van hart en zinnen,
 Heb 'k daar jaren zitten spinnen;

Tot Rinaldo's schim eens kwam,
En mijn zieltje met zich nam.

Daar lachten de geesten met woest geluid.
Een derde trad sierlijk en netjes vooruit:

Ik was een acteur, zeer bedreven,
'k Was onwederstaanbaar komiek;
In 't treurspel deed 'k siddren en beven:
'k Was lieveling van het publiek.

Voor Mortimer speelde ik zoo heerlijk,
Maria was aardig en schoon.
Ik minde haar innig en eerlijk:
Verachting en spot was mijn loon.

Eens, toen ik, zoo als het behoorde,
„Maria, gij heilige!” riep,
Den dolk greep, en 't hart mij doorboorde,
Toen stak ik me een beetje te diep.

Daar lachten de geesten met woest geluid;
In 't wit gekleed, trad een vierde vooruit:

Eens stond de professor geleerd te praten,
Hij praatte, en ik sliep rustig in;
En droomde, dat ik en zijn dochter zaten
Te spreken over onze min.

We zaten zoo vaak in stilte te vrijen;
Toen heeft de professor ons eens beloerd.
Hij had me zien dutten, en mogt me niet lijen,
En gaf haar aan een rijken ploert.

Toen vloekte ik de vrouwen en rijke schelmen,

En deed in mijn wijn wat arsenik.
Toen dronk ik vier flesschen om mij te bedwelmen,
En gaf al slapend den laatsten snik.

Daar lachten de geesten met woest geluid;
Met een strop om den hals trad een vijfde vooruit:

Daar was eens een graaf, die een dochttertje had,
Een graaf, die onmeetlijke schatten bezat, —
„Wat raakt mij, o graaf, uw goed of geld?
„Mijn zinnen heb 'k op uw dochter gesteld.”

Maar dochter en geld werden wél bewaard,
De graaf had veel knechten om zich geschaard,
„Wat raken mij knechten en grendels en slot?
„Ik dreef met den graaf en zijn voorzorg den spot.”

Ik klom op een ladder en klopte aan haar raam,
En fluisterde zachtjes haar lieven naam.
Plots hoor ik beneden mij den graaf:
„Wacht, 'k zal je wel krijgen, stelende raaf!”

Hij pakt mij, en op zijn haastig geroep
Omringt mij heel zijn bedienden troep.
„Te duivel, gij schelmen, ik ben geen dief;
„Ik wilde maar stelen mijn hartelief.”

Daar hielp geen gepraat, daar hielp geen misbaar,
Men maakte spoedig een strop voor mij klaar.
De zon verbaasde zich d'anderen dag,
Toen zij aan de galg mij slingeren zag.

Daar lachten de geesten met woest geluid,
Met het hoofd in de hand trad een zesde vooruit:

'k Ging in gepeins, verliefd van zin,
 Ter jagt, de dennenbosschen in, —
 Een raaf, dien 't bosch een schuilplaats gaf,
 Riep boven mij: kop-af! kop-af!

In 't struikgewas keek ik in 't rond,
 „O, dat ik toch een duifje vond;
 Dat bragt ik naar mijn liefje heen!” —
 Zoo dacht ik, maar ik vond er geen.

Wat trekkebekt, wat koosde daar?
 Welligt een minnend duivenpaar:
 Ik span den haan, sluip als een dief,
 En kijk, en vind — mijn eigen lief.

Daar was mijn bruid, mijn duifje dan,
 In de armen van een vreemden man!
 „Kom, oude schutter, tref nu goed!!” —
 — Daar lag de vreemdling in zijn bloed.

Niet lang daarna trok ik door 't woud,
 Verzeld van beul, pastoor en schout.
 Een raaf, dien 't bosch een schuilplaats gaf,
 Riep boven mij: kop-af! kop-af!

Daar lachten de geesten met woest geluid,
 De speelman trad nu zelf vooruit:

Ik heb eens een liedje gezongen,
 Een schoon en lieflijk lied;
 Maar als ons hart is gebroken
 Dan denken we aan liederen niet.

Weêr draaijen zij om den speelman heen;
Daar slaat de torenklok brommend Eén.
De geesten staken hun dans, hun gehuil,
En werpen zich weêr in hun somberen kuil.

April 1860.

JOËG SLIBA.

'T HAAGJE IN DE ZEVENTIENDE EEUW.

VOORREDE.

Verleden jaar wilde ik op het dispuut, waarvan ik 't plezier heb lid te zijn, een kleine bijdrage leveren tot de kennis van den zoo hoog geroemden „ouden tijd." Hiertoe had ik aanleiding gevonden in 't lezen van een stuk over de Baljuwen door L. Ph. C. van den Bergh in het boekje genaamd Nederlandsch Archief, waarvan ongelukkigerwijze nog slechts weinige afleveringen het licht hebben mogen aanschouwen.

De zaken, die ik in dat stukje vond, betreffende den meest beruchten van alle baljuwen: van Banchem (die evenwel eerst in 1672 aan de regering kwam,) heb ik hier in dit opstelletje aan zijn voorganger toegeschreven, om het verhaal te laten spelen in een tijdperk van rust voor ons vaderland, liever dan te midden der schokkende gebeurtenissen van 't jaar 1672.

Voor 't overige, zal iemand, bekend met de geschiedenis van den Haag in die dagen, welligt onmogelijkheden in mijn verhaal vinden. Zoo zou

het mij bijv. niets verwonderen, dat de Hofpoort in die dagen 's avonds gesloten was. Doch, ik verzoek iedereen in mijn bijdrage niets anders te willen zien, dan een poging om ware historische feiten, op verschillende tijden met verschillende personen gebeurd, in een zelfden band te vereenigen.

I.

Wie op den laatsten Zaterdag avond der maand October, anno 1667, het huis van den raadsheer van Berkwijk, op het Buitenhof, binnen getreden was, zoude aldaar een bijzondere drukte en levendigheid opgemerkt hebben. In de woonkamer van gemeld huis toch, waren twee bejaarde dienstmaagden met zulk een soort van deftige genoegelijke geheimzinnigheid, bezig aan 't rangschikken van de stoelen rondom, en van de spijsen op de tafel, dat men de goede ouden maar had aan te zien om te bemerken, dat er iets merkwaardigs op til was. Na een half uurtje aandragen, schikken, opwrijven, enz. werd de kraakzindelijke kamer eindelijk door hen voor fertig verklaard; en verlieten zij haar met een glans van vergenoegen op 't aanschijn.

Niet lang waren zij naar de keuken teruggekeerd, of de deur van de eetkamer werd weêr zachtkens geopend, en met ligten tred naderde een vrouw van middelbaren leeftijd de tafel, met een curieus

eigengemaakt taartproduct in haar handen, dat zij behoedzaam als piece de milieu neerzette. Op die taart stond met fraaije suikerkrulletters: Ter uwer verwelkomst!

Men kan dikwijls uit kleinigheden aardige conclusiën maken. Zoo zou het een bijziend dichter zelfs niet hebben kunnen ontgaan, alleen uit de wijze waarop Mevrouw van Berkwijk die taart neêrzette, en met huishoudelijken ernst den geheelen disch overzag, dat zij een gast verwachtte, in wien zij een meer dan gewoon belang stelde. Met een onverholen verlangen zag zij van tijd tot tijd naar een fraai met koper ingelegden staanklok, waarvan de wijzers nooit zoo fataal gekropen schenen te hebben als nu. Gelukkig voor 't bewaren van haar geduld, werd haar attentie eenige oogenblikken van de ongelukkige wijzers afgetrokken, door 't binnenkomen van haar nicht, de 20jarige Malie.

De lezer zal aan 't voorgaande, misschien tot vervelens toe, gemerkt hebben, dat al deze voorbereidselen voor een bijzonderen gunsteling van 't Berkwijksche huisgezin gemaakt zijn. Indien hij anders een voldoende bewijs wil hebben, zoo beschouwe hij 't toilet van de schoone Malie; terwijl zij, na een kleine ondeugende buiging voor tante, zich voor den spiegel staat te bekijken. Hoewel hare kleedij voor die dagen eenvoudig mag heeten, zij zelfs ongeblanket is, en haar japon verre is van de ongalante aanmerkingen te vreezen te hebben

van Huijgens, zoo is aan haar opgetoomde coiffure een zorg besteed, en in 't overige van 't toilet een zekere coquetterie ten toon gespreid, die ons al van een zaak overtuigen namelijk, dat de onbekende gast geen broer, papa of verder nabijverwant persoon is. Daarvoor toch wordt nooit *zulk* een soort van omslag gemaakt.

Voor wiens *her-* of *verovering* deze opschik plaats heeft, zal ons weldra blijken uit het gesprek tusschen Malie en haar juist binnentredenden neef, een lang opgeschoten bleeken jongman van 24 jaren, in een stemmig zwarte kleeding, die zich op een vouwstoel voor den haard plaatst, gewapend met een enormen foliant.

Hij opent de foliant evenwel niet, maar met een alles behalve opgeruimd gezigt, Malie beschouwende, zegt hij: „Wat ben je van avond mooi, Malie? vast omdat hij komt?” „Neef Floris! uwé is waarlijk verrassend galant, per exceptie dus van avond eens mooi! Maar” ging de spotachtige deerne iets ernstiger voort, „ik mag mij, dunkt me, ook wel eens opkleeden, ter eere van de terugkomst van uw broêr nu hij zoo gelukkig van zijn gevaarlijke expeditie terug komt. Uw moeder heeft ook geheel uitgehaald, en zich opgekleed, alleen gij” „Alleen ik, wilt gij zeggen, heb die moeite niet genomen. Mij docht, nicht, dat ge wel wist, dat ik mij nooit met die zondige pralerij en opschik inlaat.”

Nichtje's gezigt betrok bij den bitsen onaangename toon, waarop deze gewone hatelijkheid der

fijnen gedebiteerd werd. Mevrouw van Berkwijk benam haar de moeite van te antwoorden, door eenigzins haastig te zeggen: „Foei Floris! bederf dezen avond niet door uw onaardige wijze van aanmerken. Gij zult toch ook wel van harte verblijd zijn over de behouden terugkomst van Coenraad, nadat hij de gevaren van den laatsten zee-strijd heeft doorstaan.”

„Bederven, moeder! waarmede bederven? Met te herhalen wat de zuivere leere ons gebiedt? Dan had ik beter weg te gaan, indien ik daarmede den vrede stoor, want zoolang de Heer mij hier in zijn boogaard werkzaam laat, zal ik overal en immer het wassende onkruid van ketterij en wereldzin zoeken uit te roeijen, zonder aanzien van tijden of personen” antwoordde Floris met een blos op de bleeke wangen, zijn oogen ten hemel slaande.

„Nu, jongen! dat hoop ik van harte. Maar er is voor alles tijd en plaats, en nu doet gij er toch geen nut mede, met te redetwisten op een feestdag, waarvoor ik opregt dankbaar ben.” En de vochtige oogen der goede moeder bewezen, dat zij waarheid sprak. Haar geleerde theologische zoon scheen haar echter den vrede niet te willen laten en begon weder:

„Plaats en tijd, moeder! nog eens, het is overal en immer tijd en plaats om het goede te verkondigen. Maar de booze wereld wil niet altoos gewaarschuwd worden tegen den ronddwalenden Satan . . .

„Houd op, jongen! viel zijn moeder hem nu

driftig in de rede, schaam u om in een adem van uw moeder, van een boozen wereld en een Satan te spreken; schaam u, de schrift geeft nergens een kind verlot zich op zulk een toon uit te laten!"

De bleekneuzige femelaar schrok nu zelf van wat hij gezegd had, en kroop in zijn schil of liever achter zijn foliant. Zijn mooi nichtje zuchtte en keek weer eens naar de klok.

Het wachten had evenwel zijn einde; een forse slag met den klopper deed hen van de stoelen opspringen en naar de voordeur ijlen. En ja wel, daar was eindelijk de langverwachte; een flink gebouwd jongeling sloot moeder en nicht in zijn armen en zoende beiden ferm op oud voorvaderlijke wijze, kneep verder van aandoening zijn mageren broër de hand, dat die bijkans genoodzaakt was het bijbelsch verbod van niet knielen te overtreden; schulde ook die der oude maagden en schoof toen moeder, nicht, broer, en vader in de huiskamer.

Zijn vader toch was hem van de Rotterdamse schuit wezen halen. „Wel moeder!" zeide Coenraad, met vrolijke open oogen de familiekamer en disch eens rondziende, „daar ben 'k weer, frisch en gezond. — Drommels! — alles goed en wel, t'huis te komen is toch een weergaasch goed ding! Wel, moedertje, moedertje, op mij gewacht met eten! — gij begint al met mij te bederven!"

„Wel, Koen, dacht gij dat we van daag zouden hebben kunnen eten zonder u? Zou 't ons wel gesmaakt hebben, Malie?" De aangesprokene schrok

half en bloosde verschrikkelijk. Zij toch was geheel verdiept geweest in de bespiegeling, dat die knevel Koen bijzonder goed stond. En wat zag hij er gezond en goed uit! — „Hé, tante wat een idée! — Maar Koen zal wel honger hebben, en 't eten wordt koud!”

„Flink huishoudelijk geredeneerd, mijn kleine Malie, zeide de raadsheer, gij zult een best wijske zijn!”

De blos kwam weer met verdubbelde kracht terug, en verminderde niet toen de neef, dien de knevel zoo goed stond, haar de hand gaf om haar naar de tafel te geleiden, en zich daar tusschen haar en zijn moeder plaatste. 't Overige van de tafel werd ingenomen door den raadsheer en den theoloot, en nadat die persoon een bij uitstek lang gebed had uitgesproken, kon eindelijk de familie aan 't stevige diner eer doen. Dit geschiedde dan ook op eene wijze, zooals men zich die voor kon stellen van magen, die, in plaats van om $\frac{1}{2}$ één, eerst over achten dineren. Vooral de schrale vrome scheen te begrijpen, dat het beste middel om zijn dankbaarheid voor 's hemels goede gaven te betoonen, bestond in er flink gebruik van te maken, en at gelijk een magere koe uit Farao's droom.

Nadat eindelijk de eetlust wat bedaard was, en de knecht de kamer verlaten had, moest Koen aan 't verhalen van den roemrijken en gevaarlijken togt, dien hij op de Theems mede gemaakt had. Daar den lezer echter de meeste der feiten van die expe-

ditie wel bekend zullen zijn, zoo zullen wij ons dien tijd liever ten nutte maken, om iets te verhalen van het huisgezin, waarmede wij ons nu bezig houden.

De heer van Berkwijk was een zeer welvarend onderwetsch gezind Hollander, die eerst advokaat en schepen geweest was in een der steden van 't Noorderkwartier, maar die, eenige jaren geleden, door zijn bijzondere bekwaamheden als regtsgeleerde de aandacht getrokken had, en tot raadsheer benoemd was bij het beroemde Hof van Holland. Daarom had hij zijn uitgestrekte landerijen in Noord-Holland aan 't bestuur van Koenraad overgelaten en zich in den Haag gevestigd met zijn vrouw en Amalia, het eenige kind van zijn overleden zwager van der Vange. Die zwager toch had zijn vrouw niet lang overleefd en zijn Malie aan de zorg van den raadsheer overgelaten, na hem nog kort voor zijn sterven op het hart gedrukt te hebben, van vooral te zorgen voor 't nakomen van hun afspraak. Volgens een toen veel heerschende gewoonte waren namelijk de oudste zoon van den raadsheer Floris, en Malie reeds zeer jong voor elkander bestemd geworden.

Door een verwonderlijke contrarieteit had het evenwel maar niet mogen gelukken dat de vrolijke geestige Malie veel behagen schepte in den haar bestemden bruidegom. Misschien kunnen de lezers zich zulks eenigzins begrijpen uit het weinige, dat wij van dien beminnenswaardigen jongeling ver-

haald hebben. Misschien ook wel, dat Koen meer in den smaak gevallen was en dat die, van zijn kant, ook alles behalve ongevoelig was voor de schoone oogen van zijn lieve nicht, zal ras blijken.

Doch met de naauwgezetheid van den raadsheer kwam deze variant op 't afgesproken huwelijks-thema slecht overeen. Hij had daarom het gewone hulpmiddeltje van papa's of voogden willen gebruiken, namelijk van te trachten de lastige verliefdheid van Malie en Koen te genezen door de verwijdering van den laatsten. Aan Koen had het rentmeesterschap over de landerijen zijns vaders al heel gaauw verveeld. Voor zijn opgewonden geest was er iets meer noodig dan de conversatie met lompe vetweiders; en hij had ronduit verklaard, dat hij bedankte zich te contenteren met de braspartijen op poldervergaderingen etc., terwijl de rest van de familie zich goed amuseerde in 't Haagje.

De oude heer had de redelijkheid hiervan wel eenigzins ingezien, maar was bitter verlegen, wat nu met zijnen dierbaren zoon uit te voeren. Er viel met den woeligen toestand, waarin Europa toen verkeerde, niet te denken aan veel reizen, zoodat er iets anders moest bedacht worden. Koen had deze moeilijkheid zelf opgeheven door te verklaren dat hij op zee wilde. Gedurende zijn afwezigheid kon dan zijn broër zijn hof aan Malie maken, en Koen beloofde geheel afstand van haar te doen, wanneer die hofmakerij met een goeden uitslag bekroond werd. In 't tegenovergestelde geval bad hij zijn vader dringend,

geen beletsel meer aan zijn geluk te stellen en Malie vrij te laten in haar keuze.

Papa Berkwijk had hierin niets willen beloven en in 't begin veel tegen 't zeevaren gehad. Koen had evenwel voet bij stuk gehouden en noch de tranen zijner goede moeder, noch de smeevende oogen van Malie hadden hem van zijn plan doen afzien; zoodat zijn vader eindelijk besloten had, hem door zijn invloed een luitnantsplaats te bezorgen op een der schepen van de admiraliteit van Amsterdam. Dit was hem dan ook gelukt, en zoo had Koen achtereenvolgens den vierdaagschen zee-strijd, den ongelukkigen slag bij Duinkerken en nu ook den schoonen togt bij Chattam mede gemaakt. Na ieder dier groote gevechten had hij zijn ontslag wel willen nemen, maar had zulks grootendeels uit eergevoel gelaten; doch nu, nadat de vrede gesloten was, had hij zijn ontslag, bij 't binnenloopen der vloot op 15 October, gevraagd. De Ruiter had het hem gegeven, hoewel met weerzin, daar hij den dapperen jongeling verscheiden malen opgemerkt had. Zoo was hij nu weêr t'huis, en zat dapper te verhalen van den wakkeren van Brakel, van Rhijn, of van den ongelukkigen edelen Douglas, tot dat zijn zorgzame moeder het tijd oordeelde om naar bed te gaan. Met moeite drong zij het aandachtig luisterend gezelschap de koperen blakers in de handen, en joeg hen naar bed.

Koen was maar even op zijn kamer, of er werd zachtkens aan de deur geklopt. Hij deed open, en

zijn moeder trad binnen om eens te zien, „of hij wel van alles goed voorzien was;” een maatregel, die geheel overbodig was, daar de goede vrouw met eigen handen alles in orde gebragt, en ook zeker wel twintigmaal nagekeken had. Hare inspectie liep dan ook spoedig af; doch zij scheen iets meer te doen te hebben, ten minste zij bleef dralen; en eindelijk Koen eens flink aanziende, en hem zoo bijlichtend, dat zijn fraaije haarlokken gevaar liepen, zeide zij:

„Wel jongen! nu, hoe is het?”

„Waarmede?” vroeg Koen ijselijk dom.

„Foei, kwâje jongen! dat weet ge ook wel, natuurlijk met Malie?”

„Och, beter of slechter dan ooit, net zoo als u 't nemen wilt, moesje! Als 't mogelijk is, houd ik nog meer van haar nu, dan voor 't uitzeilen. Dus als Malie....

„Arme Floris!” zuchtte de moeder, onwillekeurig hierdoor Koen al beantwoordende. „Dat zal nog vrij wat moeite geven!”

„Ja maar, moeder, eigenlijk gezegd zou Floris Malie niet waard zijn. Voor hem heeft een dikke verhandeling over een theologische questie meer aantrekkelijks, dan de frissche lippen van Malie. En dan voor zoo'n vromen jongen als mijn waarde broêr, zijn hare bekoorlijkheden maar verlokkingen des vleesch, die zijn geest.....

„Chut, chut, ondegende spotter, val den armen jongen niet zoo hard, gij zoudt u wel eens danig

kunnen vergissen, en wie weet of Malie hem nog niet voor zal trekken boven zijn verwaanden broêr!" Maar, vervolgde mevrouw van Berkwijk ernstiger, „alle gekheid op zijde, ik hoop van harte dat zich deze zaken tot ieders genoegen mogen schikken. En nu, slaap wel, jongen!"

„Goeden nacht, moeder!" — Een zoen — en 't gesprek en 't hoofdstuk was uit.

II.

Ik wil den lezer niet vervelen met te beschrijven, hoe of den volgenden morgen de familie Berkwijk in statige processie naar de Kloosterkerk stevende, met den theoloog met een grooten bijbel voorop, en hoe of haar leden in meerdere of mindere mate gesticht werden door de zalvende rede van den uiterst regtzinnigen Ds. Vollenhoven, alleen wilde ik gaarne zijn aandacht vragen bij een klein incident, dat bij 't uitgaan der kerk plaats had.

Er wordt dikwerf aan onze hedendaagsche jeugd verweten, dat zij meer tendence heeft om buiten de kerk te blijven, dan er in te gaan, en er wordt alsdan gewezen op het voorbeeld onzer vrome voorvaderen, die men beweerde zulks nimmer te doen. Dit is een hoogst interessant vraagstuk in de geschiedenis der moraliteit, en tot mijn groote vreugde kan ik aan de geachte lezers mededeelen, dat het aan mijn ijverige nasporingen gelukt is, het op te lossen.

Bij de Kloosterkerk in 1667 stond toch ook reeds aan de deuren een gandsche troep fraai gekleede cavalieren, om het uitgaan van die kerk af te wachten. Of zij soms aan hun bijzonder opgetoomde toiletten zooveel tijd besteed hadden, dat zij voor het aangaan te laat gekomen waren, en nu proberen wilden of niet eenige stichting van de bijzonder gestichte gezigten der kerkgangers op hen over zou kunnen waaijen, wil ik niet beslissen; maar het feit was, dat zij er stonden.

Indien deze mijn stelling waarheid bevat, zoo zou zulks zeer voor de vroomheid der jonge Haagsche dames pleiten; want het was opmerkelijk, dat die deurwachters voornamelijk op haar, hun overwaaijings-systeem zochten toe te passen, terwijl geheele scharen van toch uitnemend vroom kijkende gepensioneerde keukenmeiden etc., de aandacht in 't geheel niet tot zich trokken.

Onder de spijbelaars was er voornamelijk een, die door zijn langeforsch gespierde gestalte en uiterst zwierige kleeding de attentie trok. Daar wij dien man in dit verhaaltje nog meer zullen aantreffen, zoo zal ik zoo vrij zijn, hem aan u te presenteren, als zijnde de heer van Suerholt, neef van den toenmaligen baljuw van den Haag van Alveren, een der voornaamste lions van zijn tijd, en een befaamd speler, drinker en vechter. Zijn vechtpartijen waren algemeen bekend, en wanneer 's avonds de stille burgers van den Haag uit den slaap wakker geschrikt werden door een ruw tieren, vloeken en

kletteren van degens, was meestal hun eerste gedachte: „Ah! daar heb je Suerholt weer aan den gang! — of anders zijn 't weer van die vervloekte Franzozen!” Was het getier dan over, zoo hoorde men soms kreunen, en wanneer de burger dan bijzonder liefderijk was, opstond en het waagde zijn zwaar vergrendelde deur even te openen, zoo zag hij dikwerf zwaar gekwetsten op den grond liggen. Ja, bij wijle vond de wacht zelfs lijken, geheel uitgeschud door het gespuis, dat bij hoopen 's nachts door de slecht verlichte straten zwierf. Aan deze vechtpartijen werd zelden gevolg gegeven, en anders wist de brave baljuw van Alveren, zijn neef toch nog wel te sauveren; liet des noods door valsche getuigen den aanklager zelf als aanvaller beschuldigen, en veroordeelde hem alsdan, als balsem op zijn wonden, tot een liefelijke geldboete, waarvan 't grootste gedeelte in baljuws eigen zak terecht kwam. Van daar dat van Suerholt bij uitstek gevreesd was, waardoor zijn brutaliteit niet gering was geworden.

Ook nu weder in den groep pronkers voert hij den boventoon. Hij heeft juist aan de aandachtige toehoorders een zijner geestigheden verteld, bestaande in het springen met zijn paard over een groentewagen, waarbij 't groentewijf van schrik 't onderste boven gevallen was en zich zwaar bezeerd had. Dit meer tragisch detail belet niet, dat de *zi* immens mooi gevonden wordt en toegejuicht. Hierdoor geencourageerd gaat hij door, en is bezig met zijn beroemd exploit van 't glazen inslaan op te

dischen, waarbij zij op het end zoo akelig op hun kop gehad hadden van dronken matrozen, toen een zijner voornaamste intimi, met een bleek gelaat en den arm in een doek, zich bij den groep komt voegen. Dit doet Suerholt op eens afbreken en schreeuwen: „Criminele nog toe! Daar hebt je den armen Frans, die zoo'n leelijke lik op zijn vlerk gehad heeft! Wel jongen hoe is het?”

„Vrij ellendig,” luidt het antwoord, „een jaap als zes met zoo'n opsteker. De chirurg zegt dat zonder mijn buffelleeren handschoen mijn arm naar de maan geweest zou zijn! Nu, ik heb er voor- eerst genoeg van.”

„Kom, ben je dwaas, jongen! 't Zal wel los loopen! Wat doe je nu hier? vast om Sientje van Daele, eh?”

„Houd je snater toch, Suerholt, kan je soms nog harder schreeuwen? Moet *ik* hier zijn voor een meisje, omdat *jij* hier zijt voor Malie van der Vange?”

„Criminele nog toe! gepiqueerd ook? Wel ja, waarom niet? En dan, wat Malie aangaat, dat is zeker, dat zij 't grappigste bakkesje heeft van den heelen Haag, Vindt gij niet lui?”

Groot geknik en een verward geschreeuw van: „een lieve meid! knap duiten ook! En piquant!” maar een geroep van: „Op zij! de kerk gaat uit!” sluit de reeks van loftuitingen

„Daar heb je haar, Suerholt!” bijt de geblesseerde zijn vriend in 't oor. Subiet neemt het anders vrij leelijk en geblaseerd gezigt van Suerholt zijn

aanminnigste grijns aan, en zet hij zich in 't postuur voor een sierlijke buiging, toen zijn gezigteensklaps weer betrok, en een alles behalve aangename uitdrukking aannam. — Hij had de gedienschtigheid gezien, waarmede de galante Koen den bijbel van Malie aannam en haar mantel wat hooger optrok.

„Een muis bij 't spek, Suertje!” zeide diens buurman. „Loop naar St. Juttemis!” was 't vriendelijk antwoord. „Maar” ging Suerholt voort, zijn vriend bij den gezonden arm mee trekkende „wie is die gedienschtige zeebonk?”

„Wel, ken jij *die* niet? Dat is Koen, de zoon van den raadsheer.”

„Wat? Die gewezen koeijenkooper uit 't Noorderkwartier?”

„Ja, zacht wat man! die koeijenkooper is een wêergaasch flink officier geworden, en wat dat koeijenkoopen betreft, ik steek dadelijk met hem over, hoor!”

„Dat is wel mogelijk; maar wat was die vent verduiveld galant! Jongens! dat kon wel eens spaak loopen; ik wou dat die Engelschen maar wat beter gemikt hadden op de Theems!”

„Ei, wat u zegt! — Dus zouden anders je kansen bij Malie zoo mooi gestaan hebben?”

„Mijn oom zou mijn voorspraak geweest zijn,” antwoordde van Suerholt met een geheimzinnig lachje. „En Malie kon ook wel een minder man krijgen,” voegde hij er bij, zijn rossen knevel en

conquerant opstrijkend en met welbehagen zijn grof gespierd corpus bekijkend.

Met verlof van den lezer, zullen wij de waardige vrienden verlaten en zal ik u verzoeken, met mij over een paar dagen heen te springen, en mij met uw aandacht te volgen in het kantoor van den beruchten baljuw van Alveren.

Het huis van van Alveren was een der grootste van de toenmalige Princegracht. Wie langs den grooten trapjesstoep de breede deur was binnengekomen, en daar de rij van uiterst prachtige kamers gezien had, zou zich moeilijk hebben kunnen verbeelden, dat er in datzelfde huis een zoo bij uitstek leelijk en kaal hok was, als het kantoor van den baljuw. Maar het was dan ook geheel aan de achterzijde van 't huis gelegen; en had met een zware deur gemeenschap met een steeg. Door deze deur kwamen zij, waarmede de heer van Alveren als baljuw te maken had, aanklagers, beschuldigten, agenten van politie, spionnen, enz.

Op 't oogenblik zit de baljuw alleen aan zijn lessenaar, achter een stevig, circa $3\frac{1}{2}$ voet hoog ijzeren hekwerk, dat de kamer in tweeën deelt. Dat de baljuw dikwijls suspecte personen ontvangt, zou men alleen uit deze omstandigheid kunnen opmaken; maar bovendien bewijzen een paar zware pistolen en een stevige degen binnen het bereik van den baljuw gelegen, dat alles in zijn beroep niet couleur de rose is.

Van Alveren is een man tusschen de 40 en 50 jaren, even als zijn neef van een herculanischen bouw. Zijn gelaat is niet leelijk, maar draagt de blijkbare sporen, dat de baljuw een liefhebber is van de barbaarsche drinkgelagen uit die dagen, terwijl zijn oogen een onaangename uitdrukking van sluwheid hebben. Op 't oogenblik is hij blijkbaar zeer in zijn schik met den inhoud van de papieren, die hij doorsnuffelt, en uit zijn halfluide woorden kunnen wij zien, niet zonder rede.

„Aha, mijn brave Everard, eindelijk gepakt. Jongens, jongens, jij moet toch lang gestolen hebben, om zoo eventjes *f* 12000 te Amsterdam gedeponeerd te hebben....

Na eenige oogenblikken vervolgde hij:

„Ja, zoo zal het wel gaan — van Winden, mijn waardige substituut, gaat naar Amsterdam — en ligt daar de *f* 12000, — Everard van Elten bromt al 4 maanden — dus is vast al zoo mak als een schaap — ten minste de kastelenij is zoo lekker niet — nu dan, Everardtje mag' em poetsen — maar de baljuw bewaart uit pure liefdadigheid zijn duiten tegen ongelukken — Van Winden ook iets voor reiskosten — dat wordt een goede affaire, dat zal wel gaan — dat zal wel gaan!”

En van Alveren schudde regt vergenoegd zijn handen. „Oh! maar die beroerde schepenen beginnen brutaal te worden; zij hebben al een paar keeren naar de teregtstelling van van Elten ge-

vraagd! — maar enfin; fideledom, fideledom, —
't zijn maar schepenen!”

Pang, pang, gaat het op de steegdeur. Van Alveren bergt dadelijk zijn papieren, neemt een der pistolen in de hand en fluistert door 't sleutelgat:

„Wie is daar?”

„Suerholt, oom!”

Dadelijk opende van Alveren de deur en liet zijn neef binnen.

„Nu, neef, wat bezorgt mij de eer van uw bezoek?”

„Een vrij belabberde affaire oom! U weet ons plannetje met Malie?”

„Ja wel, waarbij ik van Kerkwijk dit kleine schroefje zou aanleggen, om jou een lief meisken en aardig wat duiten te bezorgen. Wat drommel! waar is mijn schroef? Ah, hier heb ik hem!”

En van Alveren haalde uit een hoop documenten een papier voor den dag, waarvan wij zoo vrij zullen zijn kennis te nemen, als een bijdrage tot de regeringswijze van die dagen:

„Verclare en betuyge ick met dit mijn eygen-
„handigh geschrift, dat ick mijn selve met solem-
„neelen eede met opgestoocken vingeren, welcken
„eet ick vrywilligh ende sonder daertoe gevordert
„te syn uyt myn eyghe bewegingh in alle opregh-
„tigheyt hebbe gedaen, hebbe verbonde ende on-
„verbrekelyck geobligeert als vollegt, te weten in-
„ghevalle ick op de nominatie moghte werde ge-
„braght tot de vroetschapsplaetse vacerende door
„de doot van den heere van Elbeim, ende syn

„Hoogheyt my beliefde te begenadighe met de electie.

„Dat ick in alle getrouwigheyt sal corresponderen
 „met de heere Burgemeester van Heteren, ende de
 „heer Selmy, (den baljuw der stad) en by afsterven
 „van den eenen met de langhst levende van die
 „beyde en aen denselve presteren 't gene hier onder
 „van haer beyde wort geseyt, dat ick oock bijghe-
 „volleghe sal corresponderen met die gene met de
 „welcke de welgemelte heeren sullen partye hebben,
 „off maecken onder de vroetschappen van tyt tot tyt,
 „hoe oock de saecken oyt moghten gehandelt wor-
 „den, tsy met veranderinghe van partye off wat an-
 „dere gevallen voorvielen daarin oock de voorge-
 „melte heeren blindelingh sal volgen.

„Dat ick in saecken van de cuypere ofte be-
 „gevingh van vroetschapsplaetsen, ampten off com-
 „missyen van de vroetschap profluereende, mede
 „blindelingh sonder eenigh tegenspreken sal volghen
 „de voorgemelte heeren hare sentimente ende myne
 „stem volgens haer goetvinde geven.

„Dat ick nooyt voor ymant van myne vrunden
 „off oock gene vriende synde tot eenigh employ in
 „de regeringhe sal spreken directt ofte indirectt als
 „met voergaende goetvinde van de voorgemelte
 „heeren.

„Dat ick in de saecken van de regeringhe geene
 „attaschement sal hebben nogh houden met myn
 „swager van der Vange, en de dessellefs vriende,
 „maer des noots soowel tegens hem aengaen als
 „tegen andere die de goede saecke ende de directie

„van de voorem. heere van Heteren ende Selmy,
 „tsy in de politie off in de kercke, off oock wel
 „haer persoonen soude soecken te contramineren
 „en sulx alles op het oordeel van de bovengemelte
 „heeren van Heteren en Selmy.

„Dat ick altoos de voorgemelte heeren ende voorts
 „mijn leve langh geduerende de Stadthouderlycke
 „regeringhe en de maxcimes daeruyt profluerende,
 „soo wel als de Voettiaanse maxcimes in de Kerck
 „soo als die teghenwoordig zijn, sal helpen voor-
 „staen ende hanthaven.

„Sal dit verbant geduyren den tyt van myn le-
 „ven ende behalven dat ick dese naer te comen
 „met solemneelen eede als boven geseght, hebbe
 „gesworen, soo hebbe ick vrywilligh aanghenomen
 „by aldien ick in een van die bovengem. poincte
 „quame te mancqueren naer het oordeel van voor-
 „gem. heeren, dat ick ten behoeve van den armen
 „van H.... sal verbeuren eene somme van vier
 „duysent carolus gulden ende hebbe ick daervoor
 „specyelyck verbonden seeckere obligatie van die
 „selve somme op het comptoir van syn Hoogheyt,
 „daervan by provisie een recipisse hebbe ontfan-
 „ghen van den thesaurier in dato den 27ⁿ Octo-
 „ber 1644 ende voorts myne andere goederen tot
 „sulcken somme, ende sal ick in diergelicken voor-
 „val evenwel voortaan niet minder geobligeert syn
 „als van te voren uyt kraghte van desen alles naer
 „te comen 't gene bove geseyt is. Ady 4 Novem-
 „ber 1644.

„Soo waerlyck most myn Godt almagtigh helpen,
 „ende versoecke de heeren dat zy tot meerder se-
 „curiteyt, wanneer sy sullexs goet oordeelen dese
 „acte in hande van syn Hoogheyt gelieven te stel-
 „le, off wel onder haer te bewaren. Ady als aen
 „de andere syde den 14 November 1644.

(G e t e e k e n t) van Berkwijk
 te H. Noorderkwartier.

Dit papier was aan van Alveren, even als de meeste van zijn documenten, in handen gevallen bij 't arresteren van een huisbreker, die ook bij Selmy gestolen had. Als een waar politikus had hij dit grappige documentje teruggehouden, om het eens bij tijd en wijle te gebruiken. Nu zou hij het aanwenden om van Berkwijk te dwingen de hand van Malie aan zijn neef te geven; anders — was den volgenden dag aan het hof van Holland de wijze bekend, waarop van Berkwijk den eersten stap in zijn carrière gemaakt had. Niet dat die wijze vreemd was in die dagen, in 't geheel niet; bijkans van alle magistraatspersonen bestonden er hier of daar zulke papieren, maar zij mogten niet bekend worden aan 't publiek, anders was het mis.

Nadat van Alveren het papier nog eens doorgelezen had, vroeg hij aan Suerholt:

„Wat dunk je hiervan; zou dat niet voldoende zijn? Van Berkwijk is zoo razend bang voor zijn goeden naam!”

„Ik denk dat het niets helpen zal. Malie heeft een uitverkorene. Ik ben gesupplanteerd en geflam-

beerd door mijnheer Koen van Berkwijk! Hier en ginder! die kwâjongen! vort moet hij, en gij moet mij helpen om hem weg te krijgen!”

„Ik zou je danken, beste jongen. Ik ben niets bijzonder kieskeurig uitgevallen, maar ik frotteer mij liever niet aan 't Hof van Holland. Maar zou die jongen zoo gevaarlijk zijn?”

„Gevaarlijk? Malie is gek op den jongen! Ik loop al vier dagen hen overal achterna. Gij moest hun lieverigheid eens zien, sphaw!”

„Brrr, dan zou hij toch weg moeten, maar op een leepe manier: dat is de chose! Ah!” hernam hij, na eenige oogenblikken peinzend op en neêr geloopt te hebben, „daar heb ik iets, hoor eens even!” En de twee eedgenooten hadden een lange conferentie, waarvan 't einde was, dat Suerholt, onder een verschrikkelijk lagchen, zijn oom op den schouder sloeg en uitgilde: „Nu oom! die is fijn — uwer waardig! Zoo is de brave jongen gecomprometteerd, en wij hebben een schroefje meer voor den pipa! Adieu, ik ga er subiet voor zorgen.”

Van Alveren liet zijn neef uit en keerde aan zijn lessenaar terug. Na een wijle gaapte hij op een schrikbarende wijze en mompelde:

„Wat! zou van Winden niet komen; zou de affaire mislukt zijn?”

Doch een half uur daarna werd er weder geklopt, en na een herhaling van de voorzorgen van straks, liet van Alveren zijn substituut van Winden binnen, een klein ingedrongen kereltje met een tronie, die

iedere galg eere aan zou doen. Met een ploertige, half nederige, half onbeschaamde buiging naderde hij zijn patroon, en meldde dat alles in orde was. „Zoo, en wie speelt voor knecht? Toch een vertrouwde kerel?”

„Ja, dat heeft moeite genoeg gekost, om daarvoor een geschikt persoon te vinden. Geen van de rakkers kon duitsch, en de kerels mogen ook niet te veel weten; maar ik heb een excellent persoon gevonden.”

„Wie dan toch?”

„Een van die matrozen, die wij verleden in de kast gedraaid hebben voor het standje van mijn heer uw neef. Een bovenlander, die geen woord hollandsch kan, te dom is om uit zijn oogen te kijken, en dien ik wijs gemaakt heb van los te laten, indien hij deze commissie goed verrigt. Maar natuurlijk is die liefhebber nog voor een paar maandjes ingerekend, tot dat de historie vergeten is, en dan, marsch, over de grenzen!”

„Jongens, 't is gevaarlijk, maar enfin! vooruit maar!”

„Aan U de eer, mijnheer de Baljuw!” en met een sierlijke buiging den baljuw de pistolen en zijn degen overreikende, deed de substituut de deur open en trok met zijn patroon naar het einde van de steeg, waar een troepje rakkers op hen stond te wachten.

„50 passen achterwaarts, mannen,” commandeerde van Winden, en op marsch ging de troep.

Wij zullen ons haasten hen vooruit te gaan, en wel naar een huis trekken op de Turfmarkt.

In een vrij groot maar slecht onderhouden huis op de gracht van dien naam, vinden wij in een prachtig gemeubileerde kamer, een uiterst schoon aangekleede dame, plus een niet minder fraai opgesierden zoogenaamden suisse. De madame is . . . een madame, hetgeen ook spoedig te bemerken was aan haar overdreven tooi en sterk blanketsel. Voor haar staat de suisse, een groote kerel met een barbaarsch dom gezicht, wien de kleeren vrij dwaas staan; in één woord, de persoon, waarvan wij van Winden hebben hooren gewagen.

„Heb jij 't nu begrepen, botterik,” zegt de dame op een vrij gemeenen toon zooals men zulks bij zoo'n fraaije kleedij niet verwacht zou hebben. „Ik ben de gravin von Erlandsberg, pas gekomen uit Duitschland, de jood zal mij juweelen toonen, zoodra hij voor mij geknield ligt om de schoengespen aan te passen, werpt gij de deur open voor mijnheer de Baljuw. Slaapt gij, ezel, of hebt gij het verstaan?”

„Ja wohl, gnädige Madam! ganz wohl, ganz wohl!”

„Nu, open dan, daar klopt de baljuw; laat van Winden en de rakkers in mijn slaapkamer, — zorg dat zij hun voeten afvegen, versta je me?”

De Suisse ging naar beneden, maar de twee rakkers, die van Winden voor de bewaking van den Suisse had achtergelaten, hadden de deur al ge-

opend, en de baljuw wilde de trappen opkomen, toen de Suisse hem plotseling in den borst greep: „Halt, die Füsse abgeputzt! die Madam hat's gesagt!”

„Goede hemel, excuseer mijnheer de baljuw! Domme eend, niet voor ZEd., maar voor de agenten moest gij zorgen. Kuiken!”

De baljuw echter, verre van vertoornd, draaide zich zeer te vreden naar van Winden om, en feliciteerde hem van harte met zijn gelukkige vondst.

Daarop marcheerde van Alveren achter den staak van een Suisse de trappen op, en werd boven met verschrikkelijk veel complimenten ontvangen door Madam, een waardig creatuur van den baljuw. Zij en alle wezens van haar soort hingen geheel af van zijn willekeur, daar zij slechts oogluikend in de steden werden toegelaten. Nu moest de Madam hem helpen om comédie te spelen.

„Ken je je rol goed, madam? — En wat zeg je van je Suisse!”

„Oh! gij hebt met uw gewone bekwaamheid weder alles voorbereid, mijnheer de baljuw! Magnifiek, heerlijk!”

„De jood komt laat; 't is al over negenen. Van Winden!”

„Mijnheer!”

„Heb je mijnheer van Suerholt al gesproken?”

„Ja wel, mijnheer! Mooi plannetje! perfect zal 't gaan!”

„Nu, vertel dan vast hun rollen aan Peter en roode Gerrit!”

„Best mijnheer!”

Van Winden verdween weer achter 't gordijn in de slaapkamer van Madame. Gedurende eenigen tijd hoorde men daar fluisteren, terwijl de baljuw al geeuwend op en neêr wandelde. De Suisse stond buiten de deur op 't portaal boven aan den trap, even onbewegelijk als altijd, alleen scheen hij iets bijzonders te krabben te hebben in den bodem van zijn hoed. Beneden aan den trap de twee rakkers.

Eindelijk hoorde men op straat voetstappen; en werd er aan de deur geklopt. Dadelijk kropen de rakkers op handen en voeten de trap op, en verdwenen met den baljuw bij van Winden, terwijl de Suisse langzaam naar beneden ging. Met zijn ordinair impassibel gezigt opende hij de deur en liet een bejaarden jood binnen, den bekenden juwelier Salomonson uit Amsterdam. De juwelier wilde een pakje van een jong geloofsgenootje overnemen, toen de anders zoo bedaarde Suisse, eensklaps levendig geworden, hem terug duwde, 't pakje vastpakte, aan den verbaasden jongen een briefje in de handen duwde, en met den vinger op de lippen als teeken van geheimhouding, hem zacht en snel, in vrij goed Hollandsch toebeet: „zwijg, geld te verdienen!” — Toen draaide hij weer in huis, gaf Salomonson zijn pakje, sloot de deur, antwoordde op de vraag van den jood: „of hier de grafin von Erlantsperg woonde?” met een simpelen hoofdknik, en ging hem voor de trappen op.

Boven gekomen diende hij den jood aan, en ging toen onbewegelijk als een standbeeld voor de deur van den slaapkamer staan.

Daar de jood potdoof was, moest de conversatie in 't Duitsch op een lei gaan. De gewaande gravin schreef haar van buiten geleerd zinnetje op de lei; namelijk een vraag aan den jood om haar schoengespen aan te passen. De jood knielt voor haar neder — daar vliegt de deur open, — van Alveren, van Winden en de rakkers stuiven met getrokken degen naar binnen, en voor dat de jood tot bezinning gekomen was, had de gravin de juweelen gegrepen, van Winden hem een steek met de degen in den arm gegeven, en gilte de baljuw hem in 't oor:

„Wat, oude zondebok, geknield voor de vrouw van mijn subsituut? Moet gij een getrouwde vrouw verleiden?”

Daarop werd de arme oude man opgepakt en in een karos gesleept, waarmede de baljuw hem zelf naar de gevangenis bragt. Ook de Suisse werd plotseeling weer gekneveld en teruggevoerd naar het hok, waar de andere matrozen waren. Hij scheen 't zich evenwel niet erg aan te trekken, en was impassibel als altijd. Hiermede was deze comédie afgespeeld.

Op den avond na dien, waarop de baljuw zulk een aardige vangst aan juweelen gemaakt had, kwam Koenraad om een uur of negen van een

zijner vrienden uit de eerste Wagenstraat terug. Onbezorgd liep hij fluitend door en wilde juist het zoogenaamde Achterom inslaan, om volgens den korsten weg huiswaarts te gaan, toen het plotseling zijn aandacht trok, dat twee mannen, in lange mantels gehuld, hem schenen te volgen. Hiervan de waarheid willende weten, en weinig lust gevoelende om bij een mogelijken overval de donkere achteromsteeg in te gaan, besloot Koen de Spuistraat af te loopen en dan langs den Hofcingel naar het Buitenhof te gaan. Met zijn hand gereed op 't gevest van zijn degen, stapte hij bedaard maar stevig door; de twee mannen volgden hem, maar op zulk een onverschillige wijze, dat Koen zich reeds begon te verbeelden, zich in hen vergist te hebben, toen uit een der huizen van de Spuistraat joelend en tierend een troep cavalieren kwam.

Zij waren blijkbaar dronken, en voor dat hun knechten nog flambouwen opgestoken hadden, trokken zij al onder groot gezang op, zoo dat zij Koen vlak te gemoet kwamen. Deze week wat op zijde; doch juist toen zij vlak bij hem waren, wordt hij van achteren aangegrepen en met geweld tegen den langen Suerholt aangeworpen, die hem dadelijk zulk een vuistslag in 't gezicht geeft, dat hem 't bloed uit neus en mond springt, en hij achterover tuimelt. Van pijn woedend springt Koen op, trekt zijn degen en schreeuwt: „Trek Suerholt, lafaard!” Tot zijn onuitsprekelijke verbazing was Suerholt echter al in een hevig gevecht gewikkeld met de

twee lange mantels, die luidkeels schreeuwden: „Leve van Berkwijk, sla Suerholt dood, sla dood! De vrienden van Suerholt gilden uit alle magt om de politie, en zwaaiden woest door elkaar met hun degens, dan eens tegen de zwarte mantels, dan eens tegen hem.“

Voor dat hij begrijpt wat er gaande is, ziet hij van Winden met een viertal rakkers komen aanrennen, onder een geschreeuw: „arresteer van Berkwijk! pak de moordenaars!“ waarop de twee mantels het als pijlen uit den boog op een loopen zetten. Instinctief volgt hij hun voorbeeld, werpt eenige van de dronke kerels op den grond, en wild met zijn degen zwaaijend, loopt hij uit alle magt naar den Hofcingel. Eens daar, dan was hij gered; geen rakker zou het wagen, hem op Hof's grond te arresteren. Voort, voort! ijlt hij met den heelen zwerm van schreeuwende rakkers en cavalieren achter hem; — bijkans is hij aan de poort; daar vliegen twee kerels uit de donkere schaduw der huizen op hem los, maar Koen ontspringt den een, slaat met het gevest van zijn degen den ander zoo hevig in 't gezicht, dat hij over den kop buitelt, en is met twee sprongen in veiligheid.

Zonder op te houden rent hij evenwel door, en eindigt zijn woesten loop eerst op den stoep van zijns vaders huis. — Daar ging hij ademloos zitten; alles draaide rondom hem, en het duurde een geruimen poos, voor dat hij genoeg bedaard was om aan te kunnen kloppen. Zijn degen stak hij in de

schede, maar bemerkte nu eerst dat hij zijn mantel en hoed verloren had.

De bediende schrikte hevig toen hij zijn heer blootshoofd en geheel verwilderd voor zich zag staan, maar Koen beval hem, zich bedaard en zijn mond potdigt te houden, en ging naar de kamer van zijn vader.

Deze verschrikte niet minder bij het zien van den toestand van zijn zoon, en meende dat die dronken was; maar Koen vertelde hem haastig wat er gebeurd was, en vroeg hem wat nu te doen. Het gezigt van den raadsheer betrok, en op een strengen toon vroeg hij aan Koen, of deze zijn woord wilde geven, niets van die twee zwarte personen af te weten, en in 't geheel geen standje met van Suerholt gezocht te hebben. „Op mijn woord van eer, vader, ik ben alleen het slagtoffer van een of ander gue-tà-pens. — Die kerels wierpen mij plotseling tegen Suerholt, en vielen hem toen zelf aan.”

„Zoo — zoo, en de kerels schreeuwden jou naam, en evenzoo van Winden, die dadelijk bij de hand was, niet?”

„Ja, juist zoo.”

„Ah, jongen, dan was het een complot om jou naam te bederven! — Anders is de politie nooit zoo vlug bij de hand; dat was een afgesproken werkje! — Wacht eens even, — de neef van den baljuw — en van Winden — wel ja, dat is weer een werkje van van Alveren; gij zult zien, morgen komt de kerel om zijn aanklagt tegen jou af te

doen koopen. Maar de eend doet dom zich aan een raadsheer te frotteren, — daar moet meer achter zitten!”

„Maar, enfin, jongen, wees maar onbezorgd, ga je wat verkleeden, en dan naar Mama en Malie, maar vooral mondje dicht. Zeg ook aan den knecht, dat hij stipt zwijgen moet. Adieu tot straks; ik heb hier juist iets merkwaardigs te onderzoeken, dat — Oh! daar gaat mij een licht op, daar heb ik het! — Ziet eens even hier, Koen, gij hebt jonge oogen; wat staat hier op dat vuile papiertje?”

Koen zag verbaasd naar zijn vader; maar nam werktuigelijk een vuil stuk papier aan, waarop iets met houtskool geschreven gestaan had, maar dat nu zoo verfrommeld was, dat er aan geen lezen te denken scheen. Hij draaide het eens om en om, en zeide eindelijk: „dat is een papier uit een hoed, lijkt het wel, hoe komt u daaraan?”

„Dat is een wonderlijke historie. Kijk eens, tegen het licht kan men op het papier de moeten van het stuk kool zien, daardoor heb ik al kunnen lezen, dat dit epistel voor jou bestemd is. Ik heb het zoo juist ontvangen van een ouden jood, die ook uitgevonden had dat dit voor een zeeofficier van Berchwick was. De man heeft het van avond pas hier bezorgd, nadat hij den geheelen dag naar een zeeofficier van dien naam gezocht had. Eindelijk was hij op 't idee gekomen, dat Berchwick wel Berk-wijk zou kunnen zijn en heeft het toen bij mij gebracht. Hij vertelde, dat het stuk hoogst belangrijk

was, maar wilde niet vertellen hoe hij er aan kwam; morgen ochtend zou hij weerom komen; wanneer dan het stuk belangrijk gebleken was, zou hij mij vertellen hoe hij er aan kwam, mits ik hem goed beloonde.

„Dit is een dwaas ding, papa! laat mij eens goed zien, of ik het ontcijferen kan.”

De lamp werd eens flink opgedraaid, het papier er vlak voor gehouden en ja wel, na veel moeite vonden zij eindelijk, dat er het volgende stond:

„De zeeafcier von Berchwick.

Mijnheer!

Baljuw gedieft de juweelen van Salomonson. Zijn bij Madam Floor, turfmarkt. Morgen UEd. opwachten en geloof doodslaan, Sanerholz. — Ben gevangen door Baljuw.

Bunning 2^e Stuurman

Zeehaan.

„Goede hemel, dat is van mijn gewezen 2^e stuurman. Wat heeft dat te beteekenen?”

„Wat of dat te beteekenen heeft, jongen? dat de baljuw geflambeerd is, op de flesch! — riep de raadsheer met een ongewone vreugde Maar goed mondje digt, Koen! dan zullen wij morgen den baljuw eens een aardig dansje laten maken!”

Koen begreep nog niet veel van 't geval, maar volgde den raad van zijn vader door zijn toilet te gaan maken, en ging toen naar beneden bij mama en Malie, die hem den geheelen avond plaagden over zijn buitengewone kleur. Hij moest bepaald

te goed gedineerd hebben bij zijn vriend, meende mama, en voor zijn naar bed gaan, kreeg Koen van de moederlijke zorg een groote flesch fenkelwater en een reusachtige doos magnesia.

DE ONTKNOOPING.

Den volgenden morgen vroeg kwam reeds de baljuw bij den raadsheer aan. De raadsheer verzocht hem mede naar zijn kamer te gaan, en vroeg hem wat van zijn begeeren was?

„Wel, mijnheer de raadsheer, dat zult UEd. toch wel al weten. Een treurige zaak, mijnheer, een zaak, die mij zielsgriefft, mijnheer.”

„Nu, in 's hemelsnaam, wat dan, mijnheer de baljuw?”

„Een zaak voert mij hier, mijnheer de raadsheer, die ik voor f 1000, — wel ongebeurd wilde hebben. Alleen de verplichtingen, aan mijn ambt verbonden, konden mij doen besluiten, uw vaderlijk hart zoo te komen beproeven,” leuterde de baljuw nog steeds op een valschen zoetsappigen toon.

„Dan moet de zaak wel van gewigt zijn, als UEd. er f 1000, voor missen wilde, zeide de raadsheer droog weg.

„Hoe bedoelt u dat, mijnheer! ik hoop toch niet.....

„UEd. kunt dat opnemen, zooals U wilt, mijnheer Alveren!”

„Wat, behandelt u mij onbeleefd, mijnheer de raadsheer, nu ik hier kwam, om te beproeven een dreigend onheil van u af te weren? Dan zal ik anders spreken. Gisteren avond heeft uw dierbare zoon een poging tot moord gedaan jegens den persoon van mijn neef.”

„UEd. vergist u, mijnheer! Men heeft op een laaghartige manier mijn zoon een guet-à-pens gespannen.

„O! dus wist UEd. dan toch de reden van mijn komst? Ik kan ongelukkig voor u en uw zoon bewijzen laten door verschillende getuigen, dat uw zoon met eenige gemaskerden op mijn neef is aangevlogen, en dat hij bij zijn ontsnappen uit de handen mijner dienders, een hunner op een schrikbarende wijze gekwetst en hem de neus verbrijzeld heeft!”

„Wie kunnen dat getuigen, mijnheer?”

„Mijn substituut van Winden, de jongelui, met wie mijn neef was, en —

„Mooije getuigen, mijnheer de baljuw! *Uw* substituut en wat expres stom dronken gemaakte lichtmissen! Maar in alle gevallen, — voor hoeveel kan ik de vervolging afkopen?

„Wat” bulderde van Alveren, geheel van zijn stuk door den toon van koele verachting, waarop van Berkwijk sprak, vervolging afkopen? UEd. beleedigt mij heden op een wijze, die boven alle beschrijving is, U....

„Bedaar een weinig mijnheer de baljuw, indien ik mij niet vergis, zoo is UEd. hier gekomen om met mij in een schikking te komen, of heb ik dat mis?”

„Neen mijnheer! niet geheel, dat is waar,” hernam de baljuw op een geheel bedaarden en gemaakten toon. „Ik wil gelooven, dat het woord afkopen uit een opwelling van uw gekwetst vaderlijk hart komt. Het is zeker dat, — indien de zorg voor de eer van uw respectabel huis mij zou kunnen verhinderen in 't vervullen van mijn pligt, — ik UEd. om een 8000 gulden zou moeten verzoeken — voor 't koopen der geheimhouding van mijn dienders, — voor geneeskosten etc.; maar dit is niet het voornaamste doel van mijn komst.”

„Wat hebt u mij dan nog meer te melden?”

„Mijnheer,” ging van Alveren voort, na een poos met zijn stok ietwat verlegen rondgedraaid te hebben; „er is voornamelijk een reden, waarom mij de eer van uw familie zoo bijzonder ter harte gaat. Het is namelijk dat mijn neef van Suerholt tot over de ooren verliefd is op uw nicht Amalia. Nu zoude mij deze verbindtenis ten hoogste vereerend zijn, maar UEd. begrijpt, wanneer uw zoon soms gevonnisd moest worden voor poging tot moord — of wanneer door 't bekend worden van dit documentje uit de nalatenschap van den heer Selmy, UEd. soms raadsheer af moogt worden, het voor mij minder aangenaam zou zijn....

„Groote God, dit document in *uw* handen!

Mijn God, mijn God! wat boet ik zwaar voor mijn eenigste afdwaling van den weg der eerlijkheid!” — en de raadsheer bedekte een oogenblik zijn gelaat met beide handen en steunde bitter. Maar

toen beurde hij het hoofd weder op en op van Alveren toetredend, die met een valschen lach hem onbeschaamd triomphant aankeek, zeide hij: „In een woord, gij vraagt mij, mijnheer de baljuw! de hand van mijn nicht en *f* 8000, — als de prijs voor mijn eer en van die van mijn zoon. — Neen, mijnheer! geen uitvlugten, rond uit!”

„Nu, ja, als u dan niet anders wil, de woorden zijn wel wat crû, maar au fond van de chose komt het er in vele opzigten....”

„Luister dan goed, wat *ik* zeg, mijnheer van Alveren. Ik *wil* dat gij hier dit geschrift zult onderteekenen, waarin gij bekent dat mijn zoon onschuldig is; ik *wil* dat u aan uw neef zult zeggen, dat mijn nicht niet bestemd is voor een lagen lichtmis; ik *wil* dat gij mij dit papier zult geven; verstaat gij mijnheer?”

De baljuw sprong overend: „Zijt gij.”

„Dol, meent gij, niet waar? In 't geheel niet! vraag wel excuus!”

En van Berkwijk opende de deur en riep:

„Deurwaarder!”

Een deurwaarder van 't Hof van Holland verscheen, waarop van Berkwijk hem vroeg:

„Hebt gij die vrouw hier? en de jood? En hebt gij de diamanten ook?”

„Alles is naar wensch gegaan, mijnheer de raadsheer!”

„Best, zoo laat hem maar binnenkomen.”

En binnen kwam de gravin van Erlandsberg, en binnen kwam een vuile jood, en binnen kwam het

diamanten kistje! — En bang werd de baljuw, zeer bang! — Als die diamantenhistorie bij 't Hof van Holland kwam, dan kon het wel eens uit wezen met den achtbaren heer van Alveren.

„Mijn goede man, zeide de raadsheer tot den jood, zooals gij mij van ochtend reeds gezegd hebt, uw zoontje heeft dit papiertje van een suisse op de Turfmarkt gekregen, aan een huis, waar hij den juwelier Salomonson gebragt heeft, niet waar?”

„Ja. . . . neen. . . . stotterde de jood, angstig naar den baljuw ziende.

„Spreek maar vrij uit; er zal u geen kwaad geschieden, voor mijn rekening. Gij hebt toen verder gisteren overal Salomonson gezocht, om raad bij hem te vragen; maar hij was spoorloos verdwenen, niet waar?”

„Om u te dienen, meneer de raatsheer!”

„Eindelijk ben je op het denkbeeld gekomen om mij dit papiertje te bezorgen. Heeft iemand het gelezen, behalve gij?”

„'k Was wel slimmer, meneer! Men soontje khan niet lézen, en 'k begreep dat 't gein alledaagsche waar was!”

„Nu dan, brave vriend! kan ik je aanraden, van voort te gaan met te zwijgen. Hier heb je iets voor je moeite; er zal je ook niets gebeuren; alleen als gij soms kakelt, kon dat minder aangenaam voor je worden. Gij zoudt daardoor aan den heer baljuw en aan mij verhinderen een fijngesponnen schurkenstreek te ontdekken, en een beruchten dief te

vangen. Niet waar, mijnheer van Alveren?" Deze slikte eenige malen, eindelijk kwam er met een basse-taille van belang: „Ja, zeker, zeker!"

„Dan kunt gij wel vertrekken. Maar denk er goed aan, mondje digt, anders zal de baljuw.

„Niet noodig, meheer, niet noodig," zeide de jood haastig, „met zoo'n gouwe slotje op zen mond zwijgt Levi als een graf. — Dag heiren!"

Levi vertrok met een goed gevulde beurs. Daarop was de beurt aan Madame. „U heb ik niet veel te zeggen. Om bijzondere redenen zult gij er nu nog genadig en vrij afkomen; zoo gij echter het ongeluk hebt van te babbelen, of verzuimt binnen 8 dagen over de grenzen te zijn, zoo zal de baljuw mij het genoegen doen, u, zijn handlangster, te doen geeselen. Begrepen?"

Madame had perfect begrepen en maakte dat zij weg kwam.

„Wat dunkt u er nu van, mijnheer de baljuw! Wilt u nu zoo goed zijn deze stukken te teekenen? Ik geef u mijn woord ze niet tegen u te zullen aanwenden, tenzij gij beginnen mogt."

Van Alveren was paarsch van woede, nam evenwel de stukken, las ze — en teekende; zeer blijde er nog zoo af te komen. Ook het beruchte document gaf hij aan den raadsheer terug, die het dadelijk verbrandde. Daarop vertrok hij, innerlijk zwerende zich *nooit* meer te wagen aan een raadsheer.

De stukken, die hij onderteekend had, waren de

volgende: eene bekentenis dat de vechtpartij in de Spuistraat een schurkenstreek van hem was, om den naam van Koen te vernietigen, waarin de gemaskerden zijn handlangers geweest waren. Verder twee bevelschriften aan den cipier van de Gevangenpoort om Bunning en zijn makkers los te laten, alsmede den jood Salomonson. Deze laatste moest hij in een karos naar den raadsheer brengen, die hem zijn juweelen terug gaf, onder eede van nimmer iets van 't gebeurde te laten uitlekken. De jood, overmate verheugd zoo los te komen uit een gevangenis, waar de willekeur van den baljuw hem anders maanden gehouden zou hebben, deed den eed en trok naar Amsterdam terug.

Het overige van mijn verhaaltje is spoedig ten einde. Amalia weigerde zeer decisief haar hand aan den theoloog, en bragt papa van Berkwijk aan het verstand, dat zij ongehuwd meende te blijven, wanneer hij zijn toestemming langer weigerde voor haar huwelijk met Koen. De raadsheer, zulk een afgrijselijkheid niet op zijn geweten willende hebben, maakte eindelijk zoon en nicht gelukkig, in de hoop dat de schim van zijn overleden broër hem hierover niet zou komen plagen. Zoo ver ik weet, heeft hij hier ook geen last van gehad. Meer last hadden allen van de overmatige zwartgalligheid van Floris, die nu geheel onuitstaanbaar werd. Gelukkig werden zij van hem verlost, daar hij tot predikant te Zwammerdam beroepen werd.

Van Alveren later voor andere knevelarijen teregt

staande, werd ter dood veroordeeld; hij stierf evenwel in de gevangenis.

Van Suerholt geruineerd en zijn speculatie op Malie mislukt ziende, nam dienst, en is in 1672 in een schermutseling met de Franschen doodgeschoten.

Ook Floris heeft in dien tijd zijn leven verloren. Bij het beruchte plunderen van Zwammerdam hadden de soldaten hem op hoop van' losprijs alleen maar gevangen genomen. Doch beneveld door een vlaag van fijnheid, begon hij zijn gevangennemers uit te maken voor Filistijnen, Kinderen Belials etc., en een hunner bij ongeluk wat Hollandsch verstaande, maakte met de kolf van zijn geweer een einde aan 't leven van den waardigen steunpilaar der Dortsche Synode.

Dit ongelukkig uiteinde bedroefde Koen en Malie zeer voor een wijle. Overigens waren zij gelukkig en kregen vele kinderen; hetgeen heel aangenaam moet zijn voor diegeen, die er van houdt.

WILKAMA.

DE NEGERIN.

Daar, waar bij den grooten woudstroom
Bij der wilde rozen geur,
In het populier gebladert
Vogels hupp'len bont van kleur.
Zit, den zwarten nek omslingerd
Met koralen blaauw en rood,
't Negerwif, zij zingt een slaaplied
Voor het knaapje op haar schoot.

„Slaap, o slaap, mijn zwarte jongen
Onbewust van 's wereldsloop,
Reeds voor dat gij 't leven intraadt
Was uw leven zonder hoop.
Slaap, o slaap; nog rust in 't duister
't Bang en akelig verschiet;
's Blanken wrok zal haast u wekken,
Lang toch duurt uw sluimering niet.

„Slaap, o slaap mijn kleine jongen
Aan den boezem, die u voedt,
Aan den boezem uwer Moeder,
Telg van 't negeren gebroed!
Vloek den dag, dat ik u baarde
't Arm ellendig schepsel, en

Vloek ook mij, vloek mij, uw Moeder,
Omdat ik uw Moeder ben!

„Vreemd zal immer uw gemoed zijn
Aan genot en feestgedruisch,
Die toch vindt men slechts bij 's Nigers,
Dondrend en verwoed gedruisch.
Nooit zult gij den tijger vellen
Met een scherpgepunte lans,
Nooit in bonte pracht van kleuren
Maagden nooden tot den dans.

„Neen, uw nacht zal zijn vol tranen
En uw dag vol bittren druk,
Even als het stomme veldier
Moet gij dragen 's blanken juk,
Moet, met ongehoorde lasten
Uw nog teeder lijf belaën
En als ge uitgeput dan neêrzinkt
Leert de zweep u verder gaan.

„Wijze mannen zijn de blanken,
Zij doorklieven zee en meer,
Bliksemgloed en galm des donders
Sluim'ren in hun jagtgeweer;
Hun door stoom gedreven molens
Werken vlugger dan de wind,
Maar, helaas! hun hart van steen is,
En slechts lust in kwellen vindt.

„Hoe vertroostend is hun leer niet
Dat de Godmensch voor hen stierf,
En door zulk een liefdeoffer,
Voor heel de aarde heil verwierf.

Maar hoe zal ik hen gelooven
 En hun lieflijk klinkend woord
 Als hun ziel met haat vervuld is
 En slechts peinst op broedermoord?

„Ach! gij groote geest, wat deed toch
 De arme zwarte, zoo gesmaad
 Dat het deel dat hun beschikt is
 Ramp en jammer is, en kwaad?
 Wanneer wendt gij mild uw oogen
 Uit de wolken tot ons neer,
 Wanneer neemt de bittre jammer
 Uwer zwarte kind'ren keer?

„Ach, dat mag gebeuren als de
 Mississippi landwaarts vloeit,
 Als azuurblaauw eens de bloesem
 Aan den hoogen wolstruik bloeit,
 De Alligator vreedzaam sluimert
 Aan des woesten woudzwijns zij,
 Als de blanken menschen worden,
 Worden de arme zwarten vrij!

„Slaap, o, slaap. mijn zwarte jongen
 Onbewust van 's werelds loop,
 Reeds voor dat gij 't leven intraadt
 Was uw leven zonder hoop.
 Slaap, o slaap! nog rust in 't duister
 't Bang en akelig verschiet,
 's Blanken wrok zal haast u wekken,
 Lang toch duurt uw sluimring niet.

FREDA NIKL

WANDELING.

Hoort gij wel de vooglen fluiten,
En herkent ge in 't vrolijk lied
Hunnen luiden uitroep niet?
Naar buiten!

Ziet de bloemkelk zich ontsluiten,
Met den daauwdrop nog bezwaard,
't Wuift u toe uit bosch en gaard:
Naar buiten!

Ziet ge 't windeken wel stoeijen
Met der eiken hooge kruin?
Ziet ge 't zilvren beekjen vloeijen
In het duin?

Hoort ge wel de vele toonen,
De geluiden zonder tal,
Die van alle kanten komen
Uit het dal?

't Zijn zoo vele kerkklokstoonen
Die met wondre melodij
Ieder nooden om te komen:
„Kom tot mij!”

O versmaad die noodiging niet!
Neem den wandelstaf
En dwaal voort langs veld en vliet,
Heuvlen op en af.

Rijk aan zaligheid is het uur,
Aldus doorgebracht
In d'eeuwge kerk der natuur
Kerk vol wondre pracht.

7 Julij 1860.

J. W. F. J. M.

CHILDE HAROLD.

Naar Heine.

Treurig zwervend, leven dervend
Zeilt een zwarte boot door zee.
De vermomde, de verstomde
Lijkbewaarders voert zij mee.

De eedle dichter, zie, hij ligt er
Met ontsluijerd aangezigt,
En zijn ooge blijft omhoog
Opzien naar het zonnelicht.

Uit het diepe klinkt 't, als riep
Daar een kranke Niksenbruid,
En in 't varen slaan de baren
Tegen 't schip als klaaggeluid.

1860.

J. S.

JAGTFORTUIN.

De jonker Karel ging ter jagt,
Op een volschoonen najaarsuchtend;
Door 't fluiten van een aria
Zijn jaagziek Nimrodshart verluchtend.

En altijd voort, door bosch en vlak,
Door bouw- en weiland drong de jonker;
Totdat hij eindlijk werd verrast
Door 't vallen van het avonddonker.

De jonker had een fraai geweer,
Een groene frac met gouden knopen:
Toch schoot hij doorgaans weinig wild;
Hij zei: dat kwam door 't vele stroopen

Ook Frans, de jager uit het dorp,
Had zich dien dag ter jagt begeven.
Hij was een jager van beroep,
En moest van de opbrengst sober leven.

Zijn jagtroer was bij lang niet mooi:
Toch was hij een bedreven schutter.
Hij schoot op vijfenzestig pas
Een haasjen als een Lilliputter.

'k Geloof dat hij, bij 't huiswaarts gaan,
Den jonker in het veld ontmoette,
En dat hij dezen heel beleefd,
Zoo in 't voorbijgaan even groette.

Maar vreemd is 't, dat de jager Frans,
't Gevreesde schrikfantoom der hazen,
Voor dezen keer met leêge tasch
Beschaamd den aftogt had geblazen;

Terwijl de jonker dezen dag
Zijn jagersroem fameux deed rijzen:
Hij brengt vier groote hazen t'huis,
En, naar ik meen, wel tien patrijzen.

13 Aug. 1860.

J. S.

EEN JONGE-DAMESKRANSJE.

WAARACHTIGE DELFTSCHE GESCHIEDENIS.

*Lezers van buiten af, hebben de permissie dit verhaal
over te slaan.*

Is 't waar of niet?

ALEX. v. H.

De werkzaamheden van de studerende jongelingschap waren op zekeren Maandag afgelopen, en tot verpozing deed ik dien namiddag met twee van mijn vrienden onze gewone tournée langs de straten en grachten van de Akademie-stad.

Een van mijn vrienden bestempelde die namiddagwandelingen met den naam van exploitatie-togten, en hij mogt dat met regt doen, want dewijl onze route om meer dan één reden steeds onveranderlijk dezelfde was, bragten wij het eindelijk zoo ver, dat wij met zekerheid wisten op welk uur deze of gene jonge dame aan de voorramen „visible” was; maar evenzeer was het ons op een prik bekend, wanneer ons dat genoeg ontszegd bleef, omdat de voorkamer „gedaan” werd. In het eene huis gebeurde dat in den regel des Dingsdags, in het andere weder des Donderdags, om de veertien dagen; doch zeldzaam op andere dagen van de week, en het

allerminst op Maandag, om welke reden die dag in onzen Almanak met roode letters werd aange- teekend, want na den schoonmaaksdag bleven de voorkamers ook nog twee of meer daaropvolgende dagen hermetisch gesloten. Het zou immers „zonde en schande” geweest zijn, om dadelijk weder in een schoone kamer te gaan zitten! Neen, neen, de schoone kamer mogt zich dan drie dagen achter elkander in eenzaamheid verlustigen aan het denk- beeld van schoon te zijn, alsof een lieve jonge dame het heiligdom zou hebben ontsierd. O! die zindelijke huismoeders! Doch ter zake.

Wij wandelden dan op dien gezegenden Maan- dag, en passeerden alzoo toevallig het huis van den heer van Straten.

De petten af te nemen, en even naar binnen te kijken was het werk van een oogenblik.

„Halt lui! mijn sigaar is uit,” riep Frans en bleef staan.

Wij wisten natuurlijk, wat dit beduiden moest, en maakten voor het huis van dien heer front. Terwijl Frans zijn brandende sigaar aan de mijne, die „dood uit” was, aanstak, wierpen wij zijde- lingsche blikken in de kamer, en waarlijk, wij hadden niet misgerekend, want de lieve dochter van den heer van Straten had een kransje van jonge dames ten harent vereenigd.

„Hoe zou 't er wel op zoo'n kransje toegaan? Daar zou ik wel 't fijne van willen weten,” zeide Louis, terwijl wij onzen weg vervolgden.

„En wat gaat het de heeren aan, wat wij op onze kransjes bespreken en doen? Wij breijen slaapmutsjes voor arme kinderen, maken een kleinigheid voor Dorcas, nemen dan weder eens een handwerkje op, en alles wordt bekroond door een uurtje musiceren. Ziedaar wijsneuzen, nu weet gij de gansche zaak.”

Dat antwoord is mij echter niet voldoende; uit pure belangstelling moet ik er meer van weten, want nieuwsgierigheid is het niet. Och neen, die eigenschap wordt over het algemeen meer aan het schoone geslacht toegekend (adres: Menu van 22 Maart 1860). Evenwel durf ik niet beweren, dat de mannen in dit opzicht geheel vrij te pleiten zijn, vooral in zaken, die u betreffen, en ten minste ik, ik moet nederig erkennen, dat ik, zoodra het u aangaat „fameus” nieuwsgierig ben.

De vraag van Louis, tot mij gerigt, liet ik voorloopig onbeantwoord, om de eenvoudige reden, dat ik nog nimmer een dameskransje had bijgewoond. Ik beloofde hem echter binnen kort het problema op te lossen, door er een beschrijving van te leveren. Met deze belofte nam ik afscheid van mijn vrienden, en besloot nog dienzelfden avond mij te begeven naar het huis van den heer van Straten. Deze avond kwam mij het meest geschikt voor, daar er juist een paar dagen geleden een bal geweest was, en het dames-discours dus buitengewoon interessant moest zijn.

Hoe ik dat huis wist binnen te dringen, en een

schuilhoekje in de kamer waar onze jonge dames vergaderd waren, wist op te sporen, is mij alleen bekend. Ik wil daarover liefst het stilzwijgen bewaren, daar ik dezelfde middelen, die ik tot het bereiken van mijn doel had aangewend, bij een volgende gelegenheid weder in toepassing wensch te brengen. Het mag voor u, geachte lezeressen en lezers, dan genoeg zijn te weten, dat ik mij ongezien in genoemde kamer bevond. Wat ik daar zag en hoorde werd door mij getrouw opgeteekend, en ziet hier de vruchten van mijn onbescheidenheid.

Zes jonge dames zaten om een ronde tafel in de keurig net gemeubileerde voorkamer van den heer van Straten, eenige met een borduurwerkje, en anderen met een haakwerkje voor zich. Line, de dochter van het huis, (ik zal onze jeugdige schoonen maar bij haar doopnaam noemen, zij zullen mij dat trouwens niet ten kwade duiden), had behalve een dito werkje nog een theeservies en presenteertrommeltje voor zich. Het vrolijk knappend vuurtje in den open haard en het water, dat in de theestoof „raasde,” accompaneerden elkander en gaven een niet onaardig duo, „das Lied der Hauslichkeit”; terwijl de helderbrandende moderateurlamp het geheel eigenaardig flatteerde, uitgezonderd sommige handwerkjes van de dames, waarvan de tint, naar mijn meening, de blijken droeg van al op menig kransje voor een passe-temps te hebben gediend.

„Maar à propos, hoe hebben de dames zich op

het laatste bal geamuseerd?" vroeg Line, die het bijzonder druk had met thee schenken, en zij schonk ze met zulk een edelen zwier, le petit doigt en l'air.

„O superbe! perfect! charmant!" hoorde ik, die ook zoo gaarne „charmant" had willen roepen, als antwoord volgen op Line's vraag.

Louise en Anna, die niet op het bal geweest waren, hielden zich ergo stil; en keken elkander eens even aan.

„Ja, ik heb me ook goed geamuseerd," zeide Line, die het gesprek daarover gaarne wilde vervolgen, ik heb druk gedanst, en had goede danseurs ook; dit laatste is wel 't voornaamst."

„Mijn balkaartje was ook vol," zeide Cato, terwijl zij met veel nadruk het woordje „vol" liet hooren, „maar op goede danseurs heb ik niet erg kunnen roemen, dat beken ik. Ik moet 't echter daaraan toeschrijven, dat ik doorgaans wat laat op het bal kom. Er zijn wel sommige dames, die in een ander uiterste vervallen en er veel te vroeg verschijnen. Ik vind dat niet „comme il faut." Men komt dan in een zaal vol heeren, die als hommels rondom de bijenkorf op je aandringen, en je met honderd vragen overstelpen. Dat vind ik ook niet „comme il faut," want je kan ze ter naauwernood van elkander onderscheiden, en ze zouden bovendien je toilet kunnen dérangeren." Toen Cato deze woorden had uitgesproken, keek zij met zelfvoldoening haar vriendinnen aan.

„Ja, dat vooraf engageren vind ik gek, vervolgde Cato. „Er zijn er, die zich op 't eene bal engageren voor een volgend, dat eerst over twee maanden zal plaats hebben; 't is bespottelijk, ik doe 't nooit.”

„Zoo Cato, dan durft ge al heel veel risqueren,” hernam Betsy. „Ik wil je wel zeggen, dat ik liever zeker van mijn zaak ben.”

Allen lachten, behalve Cato, die de vier randen van haar zakdoek wel driemaal tusschen haar duim en wijsvinger had laten passeren.

„Van engageren gesproken,” zeide Line, „hoe zoudt gij allen 't vinden, wanneer er niemand van ons zich meer vooraf voor een dans engageert?”

„Ik dank je wel, Line,” antwoordde Betsy.

Cato, die juist weder een nieuwe rand had doorloopen, liet van schrik haar zakdoek vallen, en met een „ik vind 't excellent,” gevolgd van eenige hoofdbuigingen, keek zij twee-, driemaal de tafel rond. Bij Louise alleen vond zij troost, want deze wilde het voorstel van Line nog appuyeren, door te zeggen: „Dat vooraf engageren is voor de vreemdelingen niet pleizierig.”

„Wat geef ik om de vreemdelingen,” merkte Anna aan, die nog niets had gesproken, maar wel druk had meêgelagchen. „Ik dans liever met heeren, die ik ken.”

„Ik ook Anna,” sprak daarop Marie, die evenals Anna aan het gesprek nog geen deel had genomen, „en al ging Line's voorstel door, dan zullen er velen toch het verbond breken.”

Toen Marie had uitgesproken, bezegelde zij haar woorden met een bitterkoekje.

„Ja, bitter zou het lot zijn van hen, die voor het volgende casino dansen van je hebben, en vooral voor dien éénen, je begrijpt me wel,” merkte Cato weder aan, wie het nog altijd speet, dat het voorstel van Line niet was doorgegaan.

Allen lachten om de geestigheid van Cato, behalve Marie, die haar zachte blaauwe oogen naar de lamp rigtte, en met het lepeltje in haar kopje roerde.

„Die eene moet er bij jou altijd bijkomen,” hernam Marie, „en waarom begrijp ik niet, want ge hebt nog nooit iets van mij of van hem kunnen merken.”

„Zoo, zoo Marie, en wie mag de gelukkige zijn?” was het algemeen geroep.

„Nog nooit iets kunnen merken, Marie?” vervolgde Cato, terwijl Marie een weinig bloosde. „Ik genoeg. Met niemand danst hij zooveel als met jou; hij brengt je naar je rijtuig; ben je in de kerk, dan is hij er ook, en wat ziet hij je dan gedurig aan! Neen, 't is wel in 't ooglopend.”

„Dan moest ge hem toch ook gedurig hebben aangekeken, anders zoudt ge dat niet opgemerkt hebben,” antwoordde Marie, terwijl zij aan Line een knip-oogje gaf.

Cato had juist een koekje in haar mond en zweeg.

„Nu hebben wij al lang genoeg over 't bal gesproken,” zeide Betsy, „doch eer wij er van af-

stappen moet ik u even iets vertellen maar niet uit de school klappen, hoort ge?"

„Voltrekt niet, het blijft onder ons," riepen al de dames als uit één mond.

„Zoo, ge kent allen Karel wel?"

„O! die akelige Karel," zeide Louise, „maak van de *a* maar een *e*, en ge hebt zijn juiste benaming."

„En vervelende jongen ook," vervolgde Betsy.

„Dien jongen vind ik zoo vrijpostig, en hij danst niet comme il faut," merkte Cato aan.

„Nu, ge kent hem dus," hernam Betsy, „en wie zou hem niet kennen! Ik heb wel van onze meid gehoord, dat alle dienstmeisjes hem kennen."

„Ja, maar de dienstmeisjes kennen iedereen, en ze weten ook van iedereen wat te zeggen," zeide Marie.

„Ze brengen de meeste praatjes in de stad rond, en dan is het nog meestal leugentaal en laster," sprak Line.

„Dat doen ze bepaald," vervolgde Louise. „O! ik heb niet meer hekel als aan babbelzieke dienstmeiden; maar vergeet toch ook niet de werksters, bakkers en stovenzetsters; die kunnen de monden ook geducht roeren."

„Apropos," viel Anna in de reden, „laten wij even stil zijn, want ik ben verlangend naar Betsy's verhaal."

Nadat een ieder de oogen weder tot Betsy had gericht, behalve Louise en Cato, die met elkander

in gesprek waren, waarschijnlijk over de een of ander dienstmaagd of baker, begon Betsy op nieuw.

„Die Karel of kerel dan, met wien ik, helaas! twee dansen had, vertelde mij, dat er op het voorlaatste bal een heer was geweest, die voor een flesch wijn een dans, dien hij met de logé van Suze... had, aan een van zijn bekenden heeft verkocht.”

„O horreur! die dronkaard een dans verkoopen voor drank; het schreit ten hemel!” riep Cato uit.

„En, nu moet ge hooren op welke wijze hij dat deed,” hernam Betsy. „Toen die dans begon, ging hij met zijn vriend naar die logé toe, hield een zakdoek voor zijn neus, gaf haar voor, dat hij een neusbloeding had, en verzocht haar tevens of zijn vriend de eer mogt hebben zijn plaats te vervangen. Neen, maar hoe vindt ge dat?”

„Ik vindt 't horrible,” zeide Louise.

„Alles behalve comme il faut,” vervolgde Cato, „maar zóó zijn de heeren. Ze komen bij je met hun „mag ik de eer hebben” en krijgen ze een dans, dan zetten ze blijde gezigten op; 't is wonder dat zij er nog geen prijs-courant op na houden.”

„Maar zou 't wel waar zijn,” merkte Marie aan, „want men kan Karel niet erg vertrouwen, en als 't waar was; dan had hij 't toch niet rond moeten bazuinen.”

„Ja, ja, 't zal wel waar zijn,” hernam Cato. „Ik hoor van mijn broer zooveel dergelijke staaltjes, 't een nog mooijer als 't ander. Geloof me, ik ken de heeren.”

„'t Blijft toch vooral onder ons, want ik heb 't gehoord, en weet dus niet zeker of 't waar is” zeide Betsy, die waarschijnlijk er niet aan gedacht had, dat Cato een broeder had, en misschien eenige ondervinding had van „het blijft onder ons.”

„Zoo vertelde Karel mij ook nog,” ging Betsy voort, „dat hij een dame om een dans vroeg, en niet anders krijgen kon dan de twaalfde extra. Hoe vindt ge dat?”

„Ik had er zes —, en ik tien —, en ik veertien —, en ik” hoorde ik om beurten de een en ander uitroepen, en het bleef niet bij uitroepen, maar ook de bewijzen kwamen voor den dag, want in één oogenblik had een ieder, uitgezonderd Anna en Louise, het balkkaartje voor zich, dat natuurlijk een voor een de ronde moest doen. Zulk een balkkaartje voorzien van handteekeningen van danseurs kon immers het best tot bewijs strekken? Als ik mij niet vergiste, dan waren zelfs de toertjes er op genoteerd.

Toen ieder het balkkaartje weder zorgvuldig had weggeborgen, vroeg Anna aan Marie:

„Wie bragt je naar je rijtuig?”

„Louis . . .” antwoordde Marie. „'t Duurde wel een half uurtje, vóór dat wij uit de zaal in 't rijtuig waren, want toen we vóór kwamen was het rijtuig gevlogen. Wij moesten al dien tijd blijven wachten. De koetsiers nemen ook op zoo'n avond twee, — drie vrachten te gelijk aan; 't is eigenlijk niet zoo als 't behoort. Ik was confuse, dat mijn cavalier ook zoo lang moest wachten, en maakte

hem mijn excuse; maar wat helpen excuses bij heeren! Maak je hun een excuse, dan krijgt je tien complimentjes daarvoor in de plaats. Zoo liet Louis al dadelijk op mijn excuse volgen, dat in gezelschap van dames, en vooral van jonge dames, de uren hem veel te gaauw voorbij vliegen; dat hij bij een volgende gelegenheid weêr mijn cavalier hoopte te zijn; dat de koetsier dan wel weêr dergelijke abuisjes mogt hebben, en dat"

„Wat zouden ze ook anders kunnen zeggen," viel Cato haar in de reden; „maar van wachten gesproken, ik heb de laatste keer ook ruim een half uur moeten wachten. 't Was toch niet comme il faut; en toen ik aan den koetsier naar de reden van zijn wegblijven vroeg, toen schreef hij 't ook toe aan de vele vrachten, die hij had weg te brengen. Geloof ge dat, Marie? Ik niet. Ik geloof veeleêr, dat de heeren zoon' koetsier voor een goede fooi weten over te halen, om het rijtuig van hun dame 't eerst af te roepen, en er 't laatst meê te komen."

„Wel foei, dat geloof ik niet; zóó erg zijn ze toch niet," zeide Anna.

„Niet zoo erg Anna? Ik zeg, dat ze wel zoo zijn, en als ik mij niet bedrieg, dan geloof ik, dat mijn broer 't mij zelf wel eens verteld heeft. Ja, ja, ze zijn wel zóó."

Terwijl Cato nog een paar maal „Ja, ze zijn wel zóó" zeide, ging Line met een pas de galop naar het schellekoord, en gaf het orderteeken, dat spoedig beantwoord werd met een tikken op de deur

Op het woord „binnen” van de gastjuffer verscheen de dienstmaagd met een uitdrukking op haar gelaat, welke door een physionomie-kenner vertolkt wordt: „Jufvrouw, waarom stoort ge mij toch, als ik met mijn vrijer sta te praten.”

Ik moet den geachten lezer opmerkzaam maken, dat toen onze jeugdige dames het tikken op de deur hoorden, allen spoedig de handwerkjes hadden opgenomen, maar ze ook even spoedig weêr hadden nedergelegd, toen de dienstmaagd met het theeservies in de eene —, en de theestoof in de andere hand de kamer had verlaten.

„Is dat al weer een nieuwe meid?” vroeg Betsy aan Line, die intusschen naar de pianino was gegaan, en druk bezig was met een muziekstuk uit te zoeken.

„Ja, Betsy, dat is de tweede na Augustus.” antwoordde Line. „Men kan tegenwoordig verschrikkelijk met de dienstmeiden sukkelen; deze bevalt Mama ook niet te best.”

„Ach! praat er niet van; wij tobben er ook zoo mêe,” zeide Cato. „Ze zijn tegenwoordig heele dames. Laatst kwam er zelfs een bij ons haar dienst presenteren met een crinoline en stoffe laarsjes aan, ja wel, en met een air als of ze....”

Een plotselinge stilte heerschte voor een poosje in het vertrek, want de dienstmaagd was juist met een ketel slemp en een schaal gebakjes terug gekomen.

„Kom Louise, speel eens een vrolijke wals,”

riep Anna, terwijl zij zich naar de pianino begaf.

Louise liet zich geen tweemaal uitnoodigen en speelde de primo Donna Wals, terwijl Anna en Marie zeer graciens de kamer rondwalsten. Vermoeid van het dansen, schaarden zich beide dames met de overigen om de pianino.

Alleen zag ik hoe Betsy en Line zich op de canapé plaatsten, en daar zeer vertrouwelijik zamen spraken. Gelukkig was mijn verschuilplaats zóó, dat ik bijkans alles kon verstaan, wat er in de kamer gesproken werd, maar voornamelijk hetgeen *digt bij de tafel* gezegd werd.

„En van wien kwam de surprise?” vroeg Line.

„Ja, dat weet ik niet; maar ik geloof haast, dat ik 't raden kan.”

Eenige oogenblikken pauze. — Toen een blos, en Betsy vervolgde:

„Nu, lieve Line, weet ge wat, je bent mijn beste vriendin; ik wil je alles vertellen; maar aan niemand een woord, belooft ge 't mij eerlijk, aan niemand?”

„Parole d'honneur,” zeide Line, met een half komisch-, half ernstig gezigt, terwijl zij haar handje aan haar vriendin gaf.

„Nu, onder die teekeningetjes zat een briefje, en — 't is niet goed van mij, dat ik 't deed; — maar ik weet niet — ik had zoo'n zonderling voor gevoel — ik heb *dat briefje wel* aan de familie voorgelezen, want dat was heel onschuldig een

episteltje van St. Nicolaas; maar — een versje, dat er in zat, dat heb ik stilletjes weggemoffeld. Was dat niet slecht van mij, Line? — maar wat zoudt gij gedaan hebben — er stond zoo dringend „Voor u alleen” op, en Pa is zoo driftig.

Hier hield de spreekster stil, en zag Line smee-kend aan.

„Ik? — ja ik? Ik geloof, dat ik 't aan Papa zou gegeven hebben”

„Hé, Line! Hoe.”

„Of neen, lieve Betsy. Eigenlijk geloof ik toch niet, dat ik dat gedaan zou hebben. Ik zou. enfin ik geloof wezentlijk, dat ik net zoo ondeugend zou gedaan hebben als gij.”

Een handdruk was Line's belooning. Betsy zag opgeruimd rond, en zeide:

„Nu, nu ge niet knort, zal ik je zijn versje eens laten lezen,” en onder veel blozen werden modest twee knoopjes losgemaakt van het lijfje, en twee kleine vingers doken van zekere plaats, waar zoo wat onze horologiezakjes zich bevinden, een dun rosekleurig papiertje op. (Ik zag dit bij ongeluk. Zoodra ik deze mystieke operatie beginnen zag, draaide ik mij om, parole d'honneur! — maar helaas! toen zag ik 't toch in den spiegel.) Toen het sanctum sanctorum weder gesloten was, kreeg Line het geheimzinnige papiertje. Zij was druk bezig 't te lezen, toen.

„Hoerah, dames, een geheim! Zamenzweerders geattrappeerd!” lachte Anna; — met een sprong

in de hoogte, die mij twee allerliefste voetjes, en misschien nog wel iets meer te zien gaf.

„Wat is 't, wat heb je?” riepen allen, uitgezonderd Line en vooral Betsy, die met schaamroode wangen de uitgelatene Anna trachtte te bewegen, het ongelukkige papiertje terug te geven, dat deze, die stil achter de vriendinnen geslopen was, haar met een ruk ontnomen had.

„O, 'k weet 't niet. — Ja, 't is een versje — Aan Haar! — Och gunst! een declaratie. Neen Betske! ge krijgt 't niet terug; wel Dames?”

„Neen, zeker niet. Dat is veel te grappig — en een goede straf voor haar weinig vertrouwen in ons.”

En hoe Betsy en Line ook smeekten, het baatte niets. Het arme versje werd voorgelezen. Ik ben 't vergeten; maar het was een van die versjes zooals iedereen ze kent, ten minste zeker een studenten-Almanaklezer; — om niet eens te spreken van de anderen — en waarvan meestal de eenigste verdienste is, dat zij zijn. Voor Haar!

Groot was de vreugde; doch nog grooter, toen aan de achterzijde een begin van een kop gevonden werd, die allen dadelijk herkenden voor zekeren student M.

„O! Betsy, Betsy! Wat zou M. gelukkig zijn, als hij dat wist! Wel dat is een vondst! Hij lijkt wezenlijk; maar — ge hebt hem geflatteerd!”

Zoo spotten allen, en het meest Anna; doch eensklaps zwegen zij, toen zij zagen, dat het arme slagtoffer van hun plagerij vruchteloos tegen haar

tranen kempte. En toen — toen had er een tooneel plaats, zoo als alleen bij een liefhebbend vrouwenhart kan plaats vinden, en waarna ik u allen, lieve schoonen! nog eens zoo lief heb als vroeger — als 't mogelijk is.

Naauwelijks toch had Anna de tranen gezien, of met een sprong vloog zij Betsy om den hals, en beide armen om haar heen houdend, kust zij haar zoo lang, maar zoo lang — dat er geen traan meer te bespeuren was.

„Beste, lieve Betsy! Och toe, vergeef 't mij — foei, 't was leelijk van mij — toe zeg 't dan — zijt ge nog boos op uw arme Anna? — Och vergeef mij — 't was gemeen van mij — ik ben zoo ondoordenkend” —

En nu was het de beurt van Betsy om de tranen weg te kussen, en zoo lagen de lieve kopjes, met de lokken door elkander, schouder op schouder, en weenden een duetje, waarvoor ik bijkans uit mijn vel was gesprongen van louter lust om haar beiden even ook te om. Chut! mettez que je n'ai rien dit, ik meen — om voor haar beiden een diepe eerbiedvolle buiging te maken. Op zulk een wijze was de vrede spoedig gesloten, en op het voorstel van de half weenende, half lagchende Anna, werd er een toast met slempkopjes gedronken op M., die naar Anna's meening een flinke jongen was, en die zij hoopte dat Betsy zou mogen krijgen met der tijd. „Voor jou toestemming, malle meid” zeide zij, Betsy eindelijk loslatende, „ben ik zoo heel

hang niet," en wees met een vlaag der oude ondeugendheid op het portret.

„Gelukkige M....! gelukkige meisjes!" zuchtte ik, „die op zulk een wijze weder uw onrecht weet te herstellen. Hoe anders zijn wij!"

Toen dit kleine incident afgelopen was, werd de muziek voortgezet, nadat ieder van de aanwezigen beloofd had niets daarvan te vertellen; doch gij hadt buiten mij gerekend, mijn geachte Dames! — en het tooneeltje was te schoon, te edel geweest, dan dat ik het niet mede zou deelen ter uwer eer, zelfs — ten koste van uw ongenade!

„Kom Line, vervolg la dernière pensée, je begon 't zoo mooi."

„Ik heb er de muziek niet van, en 't wordt ook tijd, dat ik de kopjes wêer vul," zeide Line, die daarop de beide kaarsen van de pianino uitblies, en zich aan den arm van Marie naar haar vorige zitplaats begaf, hetgeen ook de andere dames deden.

„Terwijl ge dat doet, mag ik dan de taartjes rond laten gaan, Line?" vroeg Anna.

„Goed, geneer je niet."

„Kom Cato, ik zou mijn werk maar laten rusten, van avond zal er niet veel meer van komen."

„Ja, dat vind ik ook," zeide Betsy. „We moesten nu het overige van den avond heel fideel met elkander doorbrengen, en over koetjes en kalfjes spreken."

Cato legde haar werk ter zijde, nam even als de anderen een gemakkelijke houding aan, en

begon een druk discours over toilet, lintjes, strikjes, crinolines, paardenharen rokken en verscheidene mode-artikels, welk discours ik maar achterwege zal laten, want zulk een opsomming van vreemde woorden voor het haar op deze of die manier, voor een lijfje sus of zoo, hoorde ik nimmer te voren. Dit alleen mag ik niet verzwijgen, dat, ofschoon de crinolinen-dragt aan de Fransche- en Engelsche Hoven reeds lang afgeschaft is, geen enkele van deze Hollandsche dames geneigd was hun voorbeeld te volgen. De keuze over het wel of niet afschaffen van dezen dragt laat ik den lezer zelven ter beoordeeling over, en vraag hem voor het overige verschooning voor mijn onkunde in de onderdeelen van het dames-toilet.

Het discours, dat daarop volgde, heb ik beter begrepen :

„Zoo wat zeg je, Willem ook al geëngageerd, en met wie?” vroeg Betsy, een weinig verwonderd.

„Met Mina uit H ze logeert hier dikwijls; ze is hier nog op een van de casino's geweest, die akelige nuf,” antwoordde Cato.

„Dat dacht ik wel, want hij had op 't bal zoo veel attenties voor haar,” zeide Marie.

„'k Vind hem wel wat te knap voor haar,” vervolgde Line, een weinig blozend.

„Ja, bepaald. Ik vind haar een coquet schaap, en heb je op 't bal wel gezien hoe ze met haar oogen draaide, en de malle buigingen, die zij in de Française maakte?” ging Cato voort.

„Bespottelijk,” zeide Louise. „Ik heb haar laatst op een soireetje gesproken, maar ze heeft heel wat noten op haar zang, een verbeelding en een stemmetje, in één woord, akelig. Ik begrijp niet waarin de jongen zin heeft.”

„Dat 's gemakkelijk te begrijpen,” merkte Cato aan. „Zij heeft geld en hij „wat je geld hebben noemt,” niet. Hij is, wel is waar, een mooie jongen, maar daarmee is ook alles uit. Wispelturiger als hij, kan er niemand zijn. Ik hoor van mijn broer Piet dikwijls dat hij nu op dit dan op dat meisje verliefd is, en als Piet hem vroeg hoe de zaken stonden, dan was zijn antwoord altijd: Zij mag niet naar Indië; maar daar zit 't...

„Ja, dat kan hij niet helpen,” viel Betsy haar in de reden.

„Nee, daar zit het hem niet in,” vervolgde Cato. „Men vindt er genoeg, die naar Indië mogen vertrekken, maar Mijnheer moet er een hebben met geld, en met veel geld ook, want hij hoopt spoedig als ambtenaar en getrouwd naar Java te gaan. Of 't vrouwtje dan al aardig is of niet, dat komt er voor hem niet veel op aan, als 't geld maar aardig is. Jongens, 't geld verzoet bij de heeren zooveel; allen zien tegenwoordig naar een meisje met geld. Als ik geld had, dan, dan...” (Cato bedenkt zich).

„Dan was je ook al geëngageerd, Cato?” vroeg Marie, een weinig lagchend.

„Waarlijk niet,” hernam Cato. „Ik zou allen,

neen allen is wat te sterk, maar ik zou toch velen een blaauwtje laten loopen."

Algemeen gelach.

„Een plezierig vooruitzicht voor mij, die geen geld heeft, Cato!" zeide de nu weder vrolijke Betsy. „Volgens je meening zou ik dan nooit een man krijgen, enfin er is plaats genoeg in onze hofjes, en"

„Zoo denk ik er ook over, Betsy," viel Line haar in de reden; „maar we willen hopen, dat er uitzonderingen op den regel zijn."

„Apropos Cato, is 't engagement van Willem **** werkelijk al publiek?" vroeg Anna.

„Neen publiek is 't nog niet" antwoordde Cato; „maar een ieder weet 't toch al. Ik had 't eigenlijk nog niet mogen vertellen; zeg dus niet dat ge 't van mij gehoord hebt."

„Die soort van zaken weet de wereld doorgaans eerder dan de personen zelven," hervatte Anna.

„Dat is gewoonlijk," vervolgde Cato. „Zoo spreekt men over een engagement van Frits **** met Marie *****"

„Ha, ha, ha, 't is om te lagchen," viel Betsy haar in de reden. „Die jongen komt pas kijken, zit nog in zijn tweede studie-jaar, en dan al geëngageerd! Zij mogt hem nog wel leeren zoenen. Ha, ha."

„'k Heb er ook zoo iets van gehoord," merkte Louise aan; „maar ik vind hem toch wel wat te jong voor haar."

„Och! zij heeft hem weten in te pakken," her-

nam Cato. „Mooi en lief is ze niet, maar zij leven bij hun nog al chique, en dit heeft waarschijnlijk dien jongen het hoofd op hol gebragt.”

„Ken je hem particulier?” vroeg Marie.

„Particulier en particulier is twee,” antwoordde Cato. „Hij heeft zich bij ons laten presenteren, en na dien tijd, kwam hij zoo druk, dat wij hem dikwijls belet moesten geven. Hij kwam altijd Zondag's middags tegen twee ure, en bleef dan zoolang plakken, dat wij het mooiste gedeelte van den dag voor hem te huis konden blijven, maar we hebben hem dat spoedig afgeleerd.”

„O! wij hebben er ook zoo'n last van, vervolgde Louise: „maar ik geneer mij er nooit voor om uit te gaan, als zij er zijn. Mama wenkt me dan dikwijls om weg te gaan, want hoe eerder ik wegga, des te korter duurt hun visite bij Mama. Constant **** heeft dit al dikwijls moeten ondervinden.”

„Is hij nog niet geëngageerd?” vroeg Line.

„O neen,” antwoordde Cato. „Hij is er ook een, die niet een meisje neemt met wat geld, maar geld met wat meisje, zooals er in den Almanak voor Hollandsche Blijgeestigen staat.”

Toen Cato had uitgesproken kwam de meid de dames waarschuwen, dat de dienstboden er waren om ze af te halen. Het was klokke half elf.

„Wat is de avond omgevlogen! wat hebben we een aardig avondje gehad! Alweêr een avondje om!” Met deze woorden namen de dames, na een kwartier bezig te zijn geweest met het omdoen van

mantel, doek, enz., een teeder afscheid van Line, die haar gasten tot aan de voordeur uitgeleide deed.

Ik verliet de nu ledige voorkamer, volgde even de dochter van het huis naar de kamer van Papa en Mama, en hoorde nog deze laatste woorden:

„O, Mama! wat hebben we een prettig avondje gehad!”

Of het avondje prettig was geweest, moge de lezer beoordeelen; doch naar het gesprek van Louise en Cato, die elkander een eind weegs vergezelden, omdat zij op dezelfde gracht woonden, waren die twee jonge dames niet van deze opinie.

Even als zeker lid van zekere Vergadering, die, wanneer men hem vroeg welke stem hij over deze of gene zaak zou uitbrengen, eenvoudig antwoordde: „ik voeg mij altoos bij de meerderheid, die blijft aan het langste eind, en dat is natuurlijk het regte eind,” zoo ijde ik die twee dames achterna om welligt nog iets op te vangen dat uw belangstelling verdient. De overige dames waren ieder afzonderlijk vertrokken.

Daar de twee dienstmeisjes vlak achter de dames liepen, en ook in een zeer druk gesprek verdiept waren, besloot ik de dames in te halen en in haar nabijheid te blijven.

De wind was in mijn voordeel, zoodat ik woord voor woord het discours van beide dames hooren kon, en zoo het geheugen mij niet bedriegt, was het van den volgenden inhoud.

„Louise, vindt ge niet dat die taartjes al zeer oud bakken waren? Bah, ik kon ze bijna niet door mijn keel krijgen. Zeker een restantje van den vorigen avond, en vindt ge de slemp niet dito dito?”

„O., Cato! praat er niet van; ik heb mijn taartje eerst in de slemp moeten weeken, om 't door mijn keel te kunnen krijgen. Ik begrijp niet hoe 't mogelijk is. Men moest zich schamen iemand zoo te ontvangen, en ze kunnen soms zoo uithalen!”

„Ja; doch dat gebeurt alleen, wanneer er jonge lui zijn; voor Line, natuurlijk.”

„O, Cato! wat was ik blij toen ik 't half elf hoorde slaan, want om je de waarheid te zeggen, die avondjes bij Line, daar heb ik niet veel meê op. Ik amuseer mij oneindig beter bij jou.”

„Ik amuseer mij op jou avondjes ook beter; maar tusschen twee haakjes, heb je 't opgelet, dat Betsy er weêr 't eerste was. Overal komt ze 't eerst, ze doet 't alleen om, vóór dat het licht op gestoken wordt, nog een uurtje voor de ramen te gaan zitten.”

„Ja, ja, de jufvrouw laat zich graag zien. Line dito.”

„Nu Cato, adieu, wel te rusten.”

„Wel te rusten Louise, Kom je eens gaauw aan?”

„Overmorgen.”

„Goed, adieu.”

„Wat is die Kee een mal spook van een meid jufvrouw. De deur is te smal voor der criolien;

ze is der ook nog gemaakt en ke-ket bij, as ter antoe, dat malle spook."

„Ja Grietje, dat zal ze zeker van de jufvrouw Louise geleerd hebben."

Uit vrees dat ik nu nog meer zou hooren, dan mij lief was, begaf ik mij met een gezwinden pas huiswaarts, en stelde onmiddelijk mijn aanteeeningen te boek, die ik u thans mededeel.

Zoo het uw goedkeuring mogt wegdragen, dat ik u achter de schermen liet kijken, dan beloof ik bij een volgende gelegenheid ook eens wat van een heeren-partij te vertellen. Ik word dan natuurlijk, en ik hoop dit ook, weder verzoend met de dames wier ongenade ik mij thans op den hals heb gebaald, en zoo komt de zaak dan weder „in 's reine."

v. S.

RIJMEN.

Rijmen wil ieder, hoe zot 't soms staat, —
De Franschen rijmen hun politiek met de vrede;
De Engelschen, die rijmen dan niet graag mede,
Maar letten angstvallig op dien rijm en de maat.

Europa wil rijmen en Neêrland rijmt mede,
't Rijmt Koning met Kamers; geld met 's Lands eer
't Leger met niets, en nog zoo al meer,
Omdat 't rijmen wil deez' eeuw met den vrede.

Hoe dwaas ook soms dat rijmen zij,
Toch rijmt men studenten met soldaten;
Maar dat ze daar al zoo lang over praten
Bewijst dat niet de zotte rijm'larij?

Rijmen doen ook meisjes, 't is aklig en beroerd,
De kerk met concert, den bijbel met roman
Maar hoe dwaas een meisje, dat ook rijmen kan,
Ze rijmt nimmer een student met een ploert.

W. S.

စိ ခြံ ပိ အာ သိ ဟိ ဟု ပိ ခံ ဟျံ ။

ဟာ ခု ပာ ၁ ပာ သာ ဟော ဟော ဟော ။
ဟိ သိ သိ ဟု ဟိ ဟိ ။

ပိ ပိ ခု ဟော ၁ ။

ဟော ခု ဟော ၁ ပာ သာ ဟော ဟော ဟော ။
ဟော ခု သော ၁ ပာ ဟော ဟော ဟော သော ၁ ပာ ဟော ။

ဟာ ခု ပာ ၁ ပာ သာ ဟော ဟော ဟော ။
ဟိ သိ သိ ဟု ဟိ ဟိ ။

ဟာ ခု ပာ ၁ ပာ သာ ဟော ဟော ဟော ။
ဟိ သိ သိ ဟု ဟိ ဟိ ။

ပိ ပိ ခု ဟော ၁ ။

ဟာ ခု ၁ ဟော ခြံ ဟော ၁ ဟော ဟော ဟော ။
ဟိ ဟိ ဟု ဟု ဟော ဟော ။

ဟာ ခု ပာ ၁ ပာ သာ ဟော ဟော ဟော ။
ဟိ သိ သိ ဟု ဟိ ဟိ ။

[illegible][illegible]

BEMOEDIGING.

Reiziger door 't aardse leven,
 Vaak door tegenspoed bedroefd:
Voelt ge u soms de kracht begeben,
 Die gij op uw togt behoeft;
Voelt gij, dat ge zult bezwijken,
 Zoo men u geen hulpe biedt;
Blik, voor gij van 't spoor gaat wijken,
 Blik dan eenmaal in 't verschiet.
Dan, dan ziet uw oog van verre,
 (Zij het om u heen ook nacht),
Een ondoofbre, heldre sterre,
 Die u vriendlijk tegenlacht.
Dan, dan ziet ge frissche rozen
 Door de scherpe doornen heen,
Die u, door haar vriendlijk blozen
 Noodigen om voort te treên.
O, dan wordt ge op nieuw bemoedigd,
 Hoe vermoeid en afgemat;
Vrolijk wordt uw tred bespoedigd,
 Op het hobblig levenspad.
Dan, wanneer gij weltevreden
 Uwen weg ten einde gaat;
En bij 't moedig voorwaarts treden
 Op dat einde uw oogen slaat:
Dan zult ge eerlang uwe tente
 Opslaan, tot een vasten stand,
In het land der Eeuwge Lente,
 't Schoone land, — uw Vaderland!

10 Aug. 1859.

J. S.

VERHAAL ZONDER NAAM.

ER KOMT ONDER ANDEREN IN, WAAROM WIJ HECHTEN
AAN 'T STUDENT ZIJN — ETTELIJKE LEUGENS —
EN EEN GEESTVERDWIJNING.

't Was 't liefste oogenblikje van mijn dag of liever van mijn nacht. Want niet alleen was „de koninginne van den dag reeds lang achter de Westerkimme ter ruste gegaan,” maar zelfs was het zoo laat, dat alleen de vervelende tred van een der honderd patrouilles nachtwakers, en 't discordante geschreeuw van een of ander dronken burger (*) de plegtige stilte brak, die over Delft heerschte. 't Was 't liefste oogenblikje van mijn dag, omdat ik eindelijk mijn moede ledematen eens behagelijk kon uitstrekken in een lujje stoel voor 't vuur, mijn luchtige taak van 6½ uur collegie loopen, plus de

(*) *Burger*, niet *student*. Wij leven tegenwoordig toch in zulk een overmaat van politie, dat een *student* haast zijn neus niet hard kan snuiten zonder aangesproken te worden, wegens het zoo rekbare *burengerucht*. Daarentegen kan men iederen Woensdag groote troepen burgers (bruiloftspartijen) gillende en schreeuwende door Delft hooren trekken tot laat in den nacht en zoo 't schijnt straffeloos.

kleine hoeveelheid over te schrijven dictaten, nakijken van responsies voor den volgenden dag etc. etc. was wezenlijk om 1 uur 's nachts al afgeloopen. Met een ontzettende stoutmoedigheid alstoen het diep doordacht en sterk vereerd oordeel van de Tweeden Kamer uit de gedachte stellende, volgens hetwelk ik anders zeker zulks nog niet verdiend zou hebben, tracteerde ik mij zelven op.... een paar uurtjes gezellig rustig onderhoud met een mijner vrienden, die in een Longfellow verdiept, en in 't broertje van mijn luiaard verzonken, geduldig bij mij had zitten wachten. Heeren vertegenwoordigers der publieke Nederlandsche opinie! duidt het mij niet al te kwalijk, 't is misschien een bewijs dat ik „slecht leef,” maar ik dacht heus, dat ik als student wel zoo iets doen mogt!?

Mijn wachtende vriend behoorde tot mijn intimi, ergo was zijn onderhoud mij een vermaak, ter onderscheiding van andere onderhoudende onderhouden, die ik dien dag al genoten had. Maar o hemel! o gruwel! wat zeg ik, las hij in *lediggang* in een *Longfellow*? o neen! ik wil uwe carrière niet bederven, waarde compagnon! daarom heeren! ik vergiste mij, hij las natuurlijk in een verkorte benaderingsmethode van 't getal π tot in 30000000000 decimalen, of zoo iets. Daarenboven zal ik maar zeggen dat 't een ambtenaar was, en in een ander jaar, dus dat hij meer tijd had.... Oeh! maar 't getal π en een ambtenaar, dat gaat niet..... Heeren! neem mij niet kwalijk, u ziet ik verwar

mij nog als ik lieg. . . . maar ik beloof u 't zal met den tijd wel beter gaan, als ik maar 't geluk heb steeds goede voorbeelden te vinden! 't Was nog confusie!

Enfin! we zaten dan te praten. Of liever we zwegen en tuurden dus in de kagchel, „terwijl de lamp helder brandde, en het theewater zoo gezellig snorde etc. etc.” — Deze tirade staat hier alleen omdat dat zoo hoort in een studentenalmanak, 't was niet waar en daarom kan des verkiezende iedereen die lust heeft, hem weêr uitschrappen.

Hij. — „Dus je bekent dat je je tegenwoordig verveelt, als een otter in de Sahara, of als ik op een visite bij Mevr. Coquet, of als een advokaat in de Stand.....

Ik. — „Chut! Ik moet haast eindexamen doen. Ik wordt een „duplicaat” (diplomaat, voor de oningewijden in de Delftsche spraak) dat begrijp je, en spreek dus nooit kwaad van eenig autoriteit of plaats waar die zich bevinden kan; laat mijn lamp branden als ik uit ben, en bied bij Moone een dubbeltje op ieder boek van Delftsche afkomst.

Hij. — Een dubbeltje?

Ik. — Ja *op* bieden, — meer dan een ander.

Hij. — Druk je dan beter uit. — Ergo, als jij je hier verveelt waarom trek je dan altijd nog partij voor Delft, en voor 't studentenleven daar. Denk je dan, dat jij je als rentenier in 't Haagje, niet beter zou amuseren, en een rustiger leven hebben dan hier, waar mijn haren waarachtig grijs worden

van de constante agitatie, dat ik soms een losse spijker in mijn schoen zal hebben als ik 's nachts naar huis ga, en dan voor geruchtmaker zal worden aangehouden door de heilige In. . . .

Ik. — discretie! Nu loop dan met pantoffels. Neen als je nu nog zeide bang te zijn, dat X zou meenen gezien te hebben, dat jij met X was gegaan naar X, en dat je toe over een steen des aanstoots gestruikeld was, en gelagchen had, dus *als student* dronken was, en dat X het nu zeggen zou aan X en dat die 't weerover babbelde aan X, die een vriend is van X, die 't weer zeggen zou aan een lid van den Tweeden Kamer, en dat die dan de Academie op deed heffen! Je weet 't versje, dan waren wij ook: „Als er dieven kwamen” etc.

Hij. — Ja, net alsof over mijn weg 't niet zou wezen, van X naar X en dan een probeersel van zeker liedje op de wijze van: „Prenez garde. La dame blanche etc., duidelijker gezegd van: „Zou hij sjeesen, zou hij sjeesen?”

Hij. (*) — Revenons à nos moutons. Eigenlijk gezegd, zou jij dan gelooven dat, om zijne jongelingsjaren door te brengen, in den toestand van student zijn voordeelen waren boven eenig anderen toestand? Je zult wel antwoorden, van „onderlinge genoegelijke

(*) Sommige lezers zouden misschien de pretentie hebben, te meenen dat *Hij* en *Ik* stijf en leelijk was. Maar ik heb hiervoor een zeer geldige autoriteit namelijk: Valer Eelhart met zijn kinderen. Morcele roman voor de jeugd. Uitgegeven onder approbatie van alle autoriteiten en Academiën.

omgang der jongelui, jovialiteit" enz. Maar ik bedoel meer de zedelijke ontwikkeling van kind tot mensch, — geloof jij nu eerlijk en opregt dat het student zijn daarvoor zoo bijzonder geschikt is?

IK. (Na eenig nadenken, evenwel *zonder* twee vingers aan 't hoofd te brengen, anders een elegante wijze om nadenken aan te duiden.) Ja — waarachtig wel — maar daar zou ik een heel betoog over moeten houden — en 't is al zoo eeuwig laat — en ik moet morgen vroeg op.

(*Groot geschreeuw op straat.*)

Choor van jongelui.

Kees, hei Kees, steek je kop eens uit 't raam.

Ondergeteekende geeft 't gehoor aan de beleefde invitatie. Tal van mooie studentjes in chambercloaks. In 't verschiet vier brandspuiten, 25 agenten en een straatlantaren.

Choor van jongelui.

Kees, de Academie is afgebrand! — Slaap lekker! (*)

(*) Juist dat ik bezig was met verwarde haren en verukte zinnen, dus in een opwelling van genie, dit, na mijn inziens mooi gevonden excuus voor mijn te laat opzitten en gevolgelyk, te laat opstaan van den volgenden dag uit te denken, en het opschreef, altijd uit vrees dat het bewuste lid uit de kamer hier weder gebruik van zou maken om op mijn werken te schelden kwam de bewuste *Hij* stilletjes binnen en keek over mijn schouder. Eensklaps riep hij uit met een stem, die mij op zijn minst, een sprong deed maken, gelijk aan die van waterstraal F.

„Maar vent, wat lieg jij onbeschaamd! Als ze dat eens onderzoeken van buiten af?”

IK. Nu laten we dan doorspreken, dan hebben wij den tijd. Maar excuseer me als ik te zwaar redeneer.

HIJ. Allons, en avant! geef maar even nog zoo'n heel klein glaasje wijn, en zoo'n heel klein stukje van dat brood, zoo als Chonchon zegt.

Daar ik den regel ken, dat om een goed hoorder te hebben, je het den man zoo makkelijk mogelijk moet maken, en ik half medelijden met den patient had, die ik zou verstikken in de redevoering die ik „met onwêerstandbre kracht” in mijn boezem voelde opwellen, zoo gaf ik hem zeer gediensdig alles aan, plaatste mij vlak over mijn slagtoffer en bezag hem toen met half dicht geknepen oogen, met iets van dat wreedaardig genoeg, waarmede een kat een op te knaauwen muis, of een beer zijn natuurlijken vijand de quitantie beziet.

IK. „Hmmm, hek kremmm” — — „Ik neem aan — hemm!”

HIJ. O Hemel schenk mij kracht, in mijn geduldig lijden. Wacht even, laat ons eventjes drinken op den ondergang der eerste academie! — Dat het nieuw te verrijzen gebouw zoo vast op zijn grondvesten moge staan, dat nimmer mijn teekenborden midden in een „zwarte lijn” van overgroote sym-

„Maar kereltje? Foei, iets onderzoeken! Er is immers spraak van de Delftsche academie?”

„Excuseer, dat is waar. Daar had ik zoo gaauw niet aan gedacht!”

pathie voor voorbij rijdende waschwagens door-
drongen, een pas seul mogen dansen! — Dat
nimmer — —

— „Eilieve laat dit doch, — wil mij niet langer
storen! Je weet de drie artikels, waar 2 Delftsche
studenten binnen 't eerste half uur, en 3, binnen
't eerste kwartier over spreken? — Nu, laat ons
dan van avond ten minste een uitzondering maken. —
Ik zeide dan, dat ik aannam.

— „Je hebt nog niets gezegd

— „Nu, ik *zeg* dan dat ik aanneem, eeuwige
Meidinger! dat wanneer een jong mensch aan de
akademie komt, zijn geest- of liever zielsontwik-
keling nog bijkans niet is aangevangen. Slechts
weinige individuen hebben toch op het tijdstip
hunner intrede in de studenten-maatschappij al een
vaste karakterplooï. De schooltucht, de kinderlijke
eerbied voor ouders en voogden, de geregelde, weinig
avontuurlijke levenswijze, de meestal zoo ingerigte
studie, dat het romans lezen òf verboden, òf haast
onmogelijk is, dit maakt te zamen, dat de ziel
nog weinig in zich heeft opgenomen dan een soort
van angstvolle sehnsucht naar een vrijer zelfstandiger
leven, waarin men gevoelt, dat die ontwikkeling
zal plaats hebben.”

— „Schoon! bravo, zielkundig filosofisch!
Groote hemel! dat had ik niet van jou verwacht,
maar van je vrienden moet je 't hebben. — Hoe-
veel kost de el? cinq sous, cinq sous, om een
huishouden.

— „Schei maar uit, wezenlijk Albregt kan het beter. — Bij 't geen ik zeide komt, dat de studentwording juist plaats grijpt op dien leeftijd, waarin de ontluiking der lichamelijke krachten plaats grijpt, plat weg gezegd in l'age de puberté, waardoor uit louter physische redenen de zielstoestand van zelf een soort van als verwachtend gespannen, zonder reden melancholische is, die zich openbaart in een neiging tot afzondering, peinzen, van buiten leeren van gemoedelijke verzen, als van v. Beers etc.....

— „O ja wel, en dan dat: Tombe, tombe feuille éphémère van mijnheer Millevoie. Zoo iets dat je 't chique zou vinden van een ruggemergsteringje te hebben, of ten minste interessant van er een klein bloedspuwingje op na te houden, even als zeker bekend persoon van 't gewigtige gezigt. Ja dat is helaas! connu, connu, die profane aanstellerij! Maar ondertusschen zie ik, dat ik nu physische philosophie krijg, heb je soms gelezen Lacépède, beroemd aap- en menschkundige?”

— „Ja wel, perfekt geraden. Om de maat nu vol te maken komt de groentijd, die indien hij goed wordt toegepast de door natuurlijke eigenliefde zoo ligt ontstane sporen van verbeelding of overdreven gevoel van eigenwaarde moet verdreven hebben, en niet weinig bijdraagt tot het doen aangroeijen der weifelende zenuwachtige zielstoestand van den patient. Door dit alles, houd ik het er voor, dat de geest bij het intreden van den studenten

tijd juist geschikt is, en er ook naar zoekt een of anderen vorm aan te nemen."

— „Die je dan geloof ik wel houdt ook. — Ja, maar een menigte menschen hebben al een weergaasch gedecideerd karakter op hun achttiende jaar. — En alles wat jij daar opnoemde, van schooltucht enz. en vooral groenloopen is bijzonder geschikt om aan een jong mensch een razende lust te geven om als hij vrij komt, zich tegen alles eens in te wringen, enfin zoo'n lust tot schuren, vooruit dringen, letterlijk strijdzuchtigheid."

— „Dat is te zeggen, juist het groenloopen is een wijze voorzorg tegen die zucht, die, zooals jij aanmerkte, en dat ben ik volkomen met je eens, de ziel en 't grondbeginsel van den jongelingstijd is. Wat jou menschen met hun vroege vaste karakterplooï betreft, daar heb je voor excepties gelijk in, evenzoo goed als er menschen zijn, die te onbeduidend zijn om ooit een karakter te krijgen. Maar ik spreek in 't algemeen. En om op die wrijvingsneiging terug te komen, die is aan *alle* jongelingen eigen, maar waar is de mogelijkheid tot trachten van voldoening zoo groot als juist voor den student, door zijn alleen wonen, vrije studie en eigen finantiebeheer, in grootere of mindere mate vrij beschikken over middelen en tijd?"

— „Wacht, je man is nog geen student. Eerst de ontgroening....

— „Juist, de overgang van groen tot student. — Daar denk ik je ook niet te tracteren op „het

gewicht van dien stap" of op „de open armen van de medebroertjes" etc., maar alleen weer den invloed op 't karakter. De jongstudent heeft zoo-veel hooren gewagen van studenten en hun ware of verdichte flauwiteiten en heldenfeiten, wordt voor 't eerst als heer begroet door hospita etc., dat, het kan niet anders, of allereerst wordt sterk en plotseling bij hem ontwikkeld een sterk gevoel van eigenwaarde. Met de grootste luchtigheid stelt hij zich in zijn gedachten zoowat boven iedereen en alles, terwijl een vrees van in 't ploertige te vervallen hem terughoudt van pedanterie. Hij denkt zich zoo natuurlijk verheven door 't ontvangen van den studententitel, dat hij 't niet de moeite waard keurt dat gevoel te uiten. Doch van zijn eigen gegeven piedestal af, beschouwt hij nu ook plotseling alles van een geheel nieuw standpunt. Zaken aan welker critisering hij zich vroeger niet gewaagd zou hebben, schijnen nu zooveel digter bij, dat hij als van zelf genoopt wordt, er zijn oordeel over te vellen. Staatskunde, onderwijs, godsdienst, zijn betrekking tot zijn ouders, alles onderwerpt hij aan een nieuwe beschouwing, terwijl zijn nieuw eigen-kamerleven hem ruimschoots, vooral voor dat de vriendenkringen zich geformeerd hebben, gelegenheid geeft tot eenzame overpeinzingen.

Die overpeinzingen leiden ten eerste tot het resultaat dat men vrij is. Een ongewoonheid van finantiebeheer doet al ligt de geringste middelen

zelfs, voor veel grooter aanzien dan zij zijn, dus men denkt zich ook voorzien van geld.

Men vindt zoo dadelijk in 't student zijn zooveel vreugde niet als men zich wel had voorgesteld, — men wil aan de andere jongenlui laten zien dat er „een goede geest” in zit, — wil zoeken met hen in kennis te komen — denkt zich als groote pieten hen die plezier maken, — daarbij komt de besproken onrustigheid, 't gevoel van overmaat van krachten, 't weelderig gevoel van eigen heer en meester te zijn, men wil zich zelf toch eindelijk eens een bewijs geven dat men zijn vrijheid gebruiken kan..... en vindt al ligt daarvoor de gelegenheid in 't misbruiken van die vrijheid.”

— „Zoo iets als een jong veulen 't eerste gebruik van zijn krachten maakt, om zijn mama te caresseren met zijn achterpooten.”

— „Als jij je vergelijking eens veranderde in die van een flink zwemmer, die er uit puren overmoed behagen in schept zijn krachten te beproeven in 't doorklieven van een stormachtigen vloed, dan was je er geloof ik digter bij.”

— „Daar heb jij al weer gelijk aan. En dan als je zwemmer of je jongeling aan den overkant komt, dan zijn zij er niet minder om, — ja misschien wel beter. Oefening is goed, geeft onder-vinding, en hebben zij hier of daar, door een botsing al een kwetsuur ontvangen — dat is een souvenir. Dan zullen zij zich wel eens bedenken

voor zij de dulle grap nog eens wagen, waar zij nu goed van af zijn gekomen.....”

— „Als hart en ligchaam maar gezond gebleven zijn, dan houd ik 't er voor, dat voor hen 't grootste gevaar voorbij is. Want om eens sentimenteel en braaf te spreken, ik geloof dat voor een waar student 't niet lang verborgen kan blijven, dat de verleidelijke poëzy, voor een tijd lang in een wild leven gelegen, op den duur onbevredigend voor 't gevoel is.

— „En van feesten moê, wordt er in kalme oogenblikken nagedacht over 't zoete, ook in studie gelegen, een avondje huislijk blokken lacht u toe, en na een poos flink gewerkt te hebben, voelt men zich zoo lekker, de schade wordt ingehaald, de colleges bezocht. Ziet men nu de studie met eenigen uitslag bekroond, dan vat de zoo ligt ontbrandende verbeelding vlam, de eerezucht ontwaakt, men spiegelt zich voor opvolger te worden van de duizenden knappe mannen, die vooruitgingen, schoone visioenen van eer en bewondering zweven voor den geest en wederom is een nieuwe poëzy in 't leven ontdekt, de poëzy gelegen in studie!”

— „Plus 't genot van een gerust geweten. Maar, die hier dan denkt eer in te oogsten voor particuliere knapheid, koopt toch een mager katje. 't Eenigste wat je krijgen kunt is een vriendschappelijke aanmerking als je een dag college verzuimt, even of daar de wetenschap in zit, en als jij de eer hebt tot de kennissen te behooren van den prof.....

— „Houdt je mond! Denk toch aan de 3 verboden artikelen. Je werkt altijd als een domper op me, met je toepassingen op 't geen hier gebeurt. Ik spreek alleen er over, hoe ik geloof dat het gaat, wanneer het goed gaat!.....

— „Nu, maar je inhalen als je ten achteren zijt geraakt, is meestal ook een chimère. Wee den wolf, die in een kwaad gerucht staat! En dan de beeren! Lieve jongen, door den hunger opgestooten? Zoo lang als je doorbeest is 't niets, maar rangeer je je, dan phfist! daar breekt de bom los!....

— „Ja helaas! daar is meer waarheid in dan je wel denkt. Als je finantiewezen in de war is, dan komt de ellendigste questie van alle questies. Dan komt voor 't eerst de tot heden toe kinderlijk vereerde vader in een nieuw karakter, en wel in dat van — natuurlijk geldkantoor. Hoe vele vreemdingen, hoe vele familletwisten zijn niet begonnen, door een te groote moeilijkheid van ouders zijde om den eersten beer aan banden te leggen. Gelukkig dan degenen, die volharden op den goeden weg, de harde noten kraken, en geduldig afwachten de stormen, die waaijen. Maar helaas! dan is het ook maar al te dikwerf, dat die ongewillige wrevelige geest weder ontwaakt, het bloed weder aan 't bruisen gaat, de eerste woedende verzuchtingen geslaakt worden tegen de maatschappij en — tegen den eigen vader! Dan wordt er getwijfeld aan regtvaardigheid en ouderliefde, dan worden boeken verslonden als die Raüber,

Max Havelaar, Vivian Grey. Al wat slechts opstand predikt tegen de bestaande maatschappij."

— „En als dan diegenen waarvan 't de taak is, niet bedenken dat de eerste pligt van opvoeding is *leiden*, niet *dwingen* dan ben je totaliter flambé. En toch, dat is misschien 't gevaarlijkste oogenblikje van je geheele leven..... Want als gij van de Raüber spreekt, de woorden van Franz Mohr in zijn beruchte alleenspraak zijn te verschrikkelijk, dan dat ik ooit iemand toewensch zich aan dergelijke bespiegelingen over te geven. Als ge eenmaal zoover komt, dat gij u afvraagt waardoor en waar voor of ge in 't leven zijt geroepen, en of er in dat leven zooveel bekoorlijks is, dat gij daarvoor dankbaarheid in plaats van een vloek verschuldigd zijt.... wanneer gij voor 't eerst wanhoop kent.... ja sta dan vast, want dan redeneert men zich in 6 minuten vrij van alles — alleen misschien vast aan satan!"

— „En wat dunkt jou dan, is het dan niet de pligt van allen, die daarmede te maken hebben, om een scharrelaar, die weer eens werken wil, dat makkelijker te maken, dan aan zoo'n kollegiehengst?

— „En.....

— „Halt! Verboden terrein! — Maar enfin. redeneer door, stel de proef is doorgestaan, je bent weer flink aan 't werk, wat dan?"

— „Nu, daargelaten dat deze stormperiode ook weder het hare heeft bijgedragen tot die kennetsende rusteloosheid, stel de arbeid in volle

werking. Maar ongelukkigerwijze — langzamerhand begint de aandrift af te koelen, de ambitie verdwijnt, vooral *hier* omdat haar geen 't minste voedsel wordt geboden.

— „Chut!“

— „..... en gaat te loor door 't overschrijven van dorre dictaten en 't eeuwigdurend loopen naar dito colleges, de kamer wordt duf en naar, de verveling doet een kwalijk bedwongen koorts van wrevel en woede ontstaan. Als ge dan in zoo'n duf collegiehok zit, dan krijg je een jeuk in handen en voeten om alles kapot te slaan, bij 't aanschouwen van 't goddelijke weder buiten.”

— „En eindelijk is je verlangen zoo groot naar frissche lucht en frisch groen dat de lust niet langer weerstaan kan worden. Vooruit te paard! — Vooruit met de koets! — Ten minste eenige uren vrije ademhaling! — A nous le cief des champs! — Die grap, die ken ik ook.”

— „In die stemming dan zijn 't Cooper, Captain Raid, Gerstäcker enz., die ons doen gloeijen van verlangen naar Gods grooten tempel, en de woest ontwakende jongelingskracht benijdt de stoute avonturen van een woudlooper, en de gedachte aan een wilde jagt op half getemde paarden langs de onafzienbare prairiën zou haast aan 't arme rossinant, waarmede men zich moet behelpen, den laatsten adem kosten!

— En wederom is deze koorts voorbij, wederom keert men met vernieuwde kracht tot den arbeid

terug. En wederom is voor een wijle bevredigd, doch verzadigd nooit — de vreemde energieke verbeeldingskracht der jeugd!

— „En nu aan mij de beurt! Jij vergeet het beste! — Op een avond kom je te huis, en hebt eens een paar vrije ongestoorde uren, zonder aanloop van kennissen. Hoe 't ook zij, de lust tot studie wil dien avond maar niet komen, en toch de rusteloosheid dwingt tot iets doen. Daar neemt men een boek ter hand van een of ander onzer groote meesters in levenswijsheid, Bulwer, Thackeray, of van een van hen, die ik noem de „be-moedigende” schrijvers zooals Dickens, de schrijvers van John Hallifax, *Head of the family*, van de geheele engelsche nieuwe school.”

— „De priesters der huiselijkheid.”

— „Juist. En medegesleept door de edele muse van een dier geniale beoefenaars der driewerf gezegende litteratuur voelt men een onbegrensde aching ontstaan voor dien balsem van zooveel smart en zorgen en voor haar groote beoefenaars. Eens die liefde ontwaakt, en bij welken echten student ontwaakt zij niet, dan heeft men wederom een bron van rein genoegen ontdekt, een nieuwen steun verkregen, en wanneer de vermoeidheid van geest, dat euvel der negentiende eeuw nadert, dan sympathiseren wij met een Heine of vertroosten ons door 't lezen van een dier schoone verzen van Longfellow, die zoo zonderling den weg naar 't hart weten te vinden:

To wake the better soul that slumbered
To a holy calm delight.

En meerder genot is in de beoefening der litteratuur voor ons weggelegd; want eens van bewondering voor die edele kunst doordrongen, wie onzer heeft zich dan niet wel eens betrappt op die schuchtere zwakke pogingen om ook eens iets mede te deelen van wat wij gevoelen, al bemerken wij later maar al te ras, dat die gewaarwordingen, die wij nieuw dachten, door duizenden voor ons waargenomen en medegedeeld waren?"

— „Getuige de voorreden van alle eersteelingen. Zie ontzettend veel Studenten almanakken....."

— „Ja, maar al lagchen wij later zelf om onze pogingen, toch behooren de uren aan de litteratuur gewijd tot de schoonste uit den studententijd, tot die, vol van 't reinst genot!....."

— „Bulwer zegt ergens: Ik heb geen eerbied voor den man, die als jongeling niet eenmaal beproefd heeft, een vers te maken."

— „Hij heeft gelijk ook, ten minste zoover zulke aphorismen allen gelden. In zoo ver, dat gij kans hebt een ontzettend vervelend mensch te krijgen, van iemand, die zelfs in zijn jongelingsjaren nooit eenige behoefte aan uiting van zijn gevoel gehad heeft. Zoo iets à la stokvisch.

— „Ken jij wel zoo iemand?....."

— „Ja, misschien wel. Ik ken ten minste menschen, die de beoefening der litteratuur: „een

zonde noemen van den kostelijken tijd. — Je moest liever mathesis werken."

— „Even als of de boog altijd gespannen kon blijven. Maar 't is een verrassend feit om te zien hoeveel individus er zijn, die doordrongen zijn van het nut van ontzettend werken — voor anderen!

— „Enfin! daar gaan zij! Op den welgemeenden ondergang van alle slaapmutsen.....

— „Met plaisir! — Nu sla door, je hebt daar een schitterende dissertatie afgestoken over litteratuur, welke phase krijgen wij nu?

— „Wel, neem bijv. de philanthropische. Dat is een zoete waan der jeugd, zou vader Cats zeggen. En die laat zich ook wel verklaren. Op een dag, komt men tot de groote conclusie van: Vanity, Vanity, alles is Vanity! — Dat wil vertaald zeggen, dat men zijn leven voor uiterst onbeduidend leert waarderen, en zich afvraagt of het wel de moeite waard is zoo'n afgezaagd lied ook af te zingen. Waar is nu het glanzend voorwerp waarmee de zinnen bezig te houden? Is er dan geen één bevredigend levensdoel? — — — —

— „Want het is zoo kwetsend voor de eigenliefde, al zijn handelingen zoo allerakeligst weinig beteekenend te vinden. — — — —

— „Zwijg, menschenhater! — Je maakt me van streek ook. Enfin, ik was aan het zoeken van een levensdoel. Daar gaan op eenmaal de oogen open. Mijn God! daar wordt nog zoo ontzettend veel geleden, daar valt nog zoo veel te verbeteren, zoo

menig onrecht te herstellen! — Zou de mensch dan zoo nietig zijn, dat hij niets veranderen kan? — Moet hij alle toestanden passief waarnemen? Neen, dat is onmogelijk, geen magt zoo gering, of zij kan eenig goed uitrigten! En vol van een edel enthousiasmus, zich reeds een wereldveranderaar droomend, sympathiseert de opgewonden jongeling met een Willem de Zwijger, een Posa, een Garibaldi, met die „sublieme dwazen” zoo als een fransch dagblad hen noemde, „die ter wille van een idee koningrijken verwoesten of stichtten.” En hoewel overtuigd, dat zulk een rol nooit de zijne worden kan, zoo ontbrandt zijn gemoed toch van verontwaardiging bij het lezen der kleine tyranniën, die iederen dag nog plaats grijpen rondom ons, geschilderd door een Sue, een Hackländer, een Trollope, een Dickens, een Beecher Stowe!....

— „Ja, maar wat baat zijn enthousiasmus! Weet ge wat Genestet van die droomers zegt....

Vriendje, hebt ge zooveel tijd
Tot filosofeeren?
Mooi! zoo komt ge juist van pas
Voor een tal van zaken;
Menig stal van Augias,
Is nog schoon te maken,

Welnu welke stal beginnen zij, met al hun speculeren, schoon te vegen?

— „Wel, vooreerst kunnen zij beginnen met de kleine maatschappij, waarin zij zich bevinden. Ook hierin valt dikwerf te verbeteren, en als dan eens-

denkenden de handen in één slaan, zoo kan er met een vasten wil veel verbeterd worden. Ten minste gij zult toch niet beweren, dat onze studentenwereld, een soort van volkomen aardsch paradijs is?

— „Neen, dat is zeker. Maar hoe velen is het eerlijk om verbeteren te doen? Dringt bij ons somtijds ook al niet de geest in, van parlementaire spitsvondigheden en bemoeijelijkingen uit te vinden, en die edele corpsvrienden, die op alle vergaderingen zoo hartroerend corps vriendschap-pelijk zijn, blijven die zich steeds getrouw?

— „Ik houd het er voor, velen. Natuurlijk zijn er overal minder gunstige exceptien, die als zij hun doel bereikt hebben, ook hun corpsliefde ter griffie deponeren. Maar velen, ten minste ik wil 't gelooven, blijven de zaken ernst, en dus hier reeds werken zij ten goede. Maar al vinden zij niet dadelijk gelegenheid van hun goede gezindheid blijken te geven, denkt gij dan niet dat het een schoone zaak is enthousiasmus te voelen voor al wat edel is en schoon? — Wanneer aan den geest de ware rigting gegeven wordt, die van den mensch voert tot den engel? — Of is het niet als een geluk te beschouwen, wanneer een waar aestetisch gevoel ontwikkeld wordt? En durf jij 't ontkennen, dat onder jongelui, over het algemeen een ongeveinsde sympathie bestaat voor edele daden? voor het schoone?

— „De schoonen...

— „Meidinger! straatui! — Neen! ik voor mij geloof, dat in menigen jongelingsdroom de kiem lag van een latere nobele daad. En al ben ik een volbloed Hollander, dus gesupposeerd van kalme geaardheid, zoo roep ik gaarne uit: Alleen zij die 't edele denken, mogen leven, en gelukkig zij, die niet alleen edel denken, maar ook edel handelen!

— „Hij die niet denkt, hij mag wel eten, — maar niet leven” (*). Ja Broedertje, gij hoeft bij mij de droomers niet te verdedigen. Wat doen wij beiden nu? Hoeveel luchtkasteelen hoorde mijn kamer van ons allen niet opbouwen? En dat daar gelaten, want die luchtkasteelen zijn meestal uitingen van geheel andere droomen dan gij bedoelt, maar ik ben toch geheel een voorstander van uw droomers. — Hoe dikwerf wordt er al droomend gehaakt naar een waardig aandeel in den grooten levensstrijd? Welke groot-sche plannen gesmeed voor *onze* rol? Dan worden booze gedachten ter zijde gezet, de sophismen van een egoistische schijnphilosophie doorzien en verworpen, in zulk een ure loutert zich de ziel, een ware appreciatie van eer en deugd welt van zelve boven, en doet ons gedenken, hoe diep wij dikwerf faalden, hoe moeilijk het is een weg te bewandelen, waarop wij steeds eerbied voor ons zelve hebben kunnen! En al zijn op zulk een oogenblik onze gevoelens dikwerf overdreven; en

(*) Genestet. Leeke-dichtjens.

zoo wij ze uiten willen, al is die uiting dan ook gezwollen en pompeus door de inspanning genomen om edele denkbeelden in edele vormen te gieten, toch geloof ik dat in zulk een nadenkensonstond, dikwerf de vergiffenis verkregen wordt voor menige jeugdige dwaasheid en ook het heilige voornemen opgevat hen niet meer te herhalen.

— Ach! leider sind dieser Augenblicke nicht vieler! Ten minste, zij zijn meestal maar al te kort. Een prozaische vriend, een niets, is genoeg om de Begeisterung geheel te vernietigen! — En daar zij, die het beste de poezij uit een verheven denkbeeld weten te vatten, ook meestal even vatbaar zijn voor de poezy van een opgewonden joolig feest, zoo is het dikwerf nadat men de moreelste voornemens heeft opgevat, dat men het verste af dwaalt.

— „Souvent homme varie, bien fou qui s'y fie! En na dit komt weer een „opkammering!” Dat is 't oude deuntje!

— „Wat jij daar noemt „opkammering” komt al. Want ook aan deze dwarrelroes komt een einde, de teleurgestelde en over zijn eigen zwakheid beschaamde geest gevoelt behoefte zich op te heffen, en haakt naar een gelegenheid weder tot rust te komen. Daar doet zich een gelegenheid voor, er zal een schoon muziekfeest gegeven worden, of als ge wilt een opera met stemmen zoo als gij weet.....

— „Duitsche opera!.....

— „Soit. Welnu er zijn honderd kansen dat iemand, die zich voor een goed denkbeeld kan entusiasmeren, ook groote sympathie heeft voor de muziek, die vertrooster, door God zelf aan de wereld geschonken dadelijk nadat een Tubul Kain de werktuigen had uitgevonden om de harmonie der zustersgeslachten op bloedige wijze te breken. — Dan, 't concert of de opera is vol. — In een donker vergeten hoekje weggedoken kan men stil en gerust zitten luisteren. — Daar vangt de muziek aan, — reeds de eerste liefelijke zachte toonen berustigen en verzachten de wilde stemmen, die zich nog pas in 't hart deden hooren. De muziek wordt krachtiger, verhevener, haar statige majestueuse klanken doen de sympathetische snaren in 't hart fibreren, de wondre tooverkracht der muziek voert met een onwederstaanbaar geweld de naauwelijks iets anders meer bewuste ziele met zich — om haar in te leiden in een tooverhemel bevolkt met enkel goede schoone idealen! —

De laatste toon is al lang weggestorven, — toch blijft men nog een wijle in gedachten verzonken zitten — duizenderlei aandoeningen en herinneringen komen onwillekeurig op, en langzaam welt in 't oog, — dat gisteren nog flonkerde van woeste feestvreugde — een naauw bemerkte traan van onverklaarbare weemoed. — En het is als sprak daar binnen zacht een stem: Hierin is toch meerder waar genot, dan in het dolste feest! — En de joelende makkers ontwijkend, zoekt

men de stilte op, als vreesde men, dat een ontijdige scherts de innige vreugde verstoren zoude, en de goede gedachten profaneren, wier ontstaan ons zoo gelukkig maakte.....”

— „Dat genot in eenzaamheid is een wonderlijke zaak. Hoe dikwerf wenschte ik mij zoo gaarne alleen, wanneer het plotseling een of ander vervelende kennis in den kop komt, je te storen. Daar moet gij nog gastvrij toe zijn, en daarbij, er zijn van die fatale kerels, die niet te verdrijven zijn. Zij gevoelen, dat hun presentie je onaangenaam is, en willen per force je repugnance overwinnen door zich op te dringen. Dat is helaas! een schaduwzijde van 't anders zoo eigenaardig aan 't studenten bestaan verbonden oploopen.

— „Et la morale de tout ceci?

— „Wordt het goud niet gelouterd door het vuur? En het staal gehard? De verschillende omstandigheden waarin wij ons als student bevinden en de gewaarwordingen, die uit die omstandigheden voortvloeijen zijn onze loutering. Wij leeren denken, dat is wij leeren leven. In onze kleine maatschappij, die een getrouwer afbeeldsel der groote is, dan zij, die haar niet kennen, denken, kunnen wij onze krachten beproeven en sterken voor den strijd, die komen zal. Te observeren is er veel, dus veel te leeren. Te meer daar al de leden dier Maatschappij nog jong zijn, nog niet voldoende geleerd hebben zich te vermommen achter 't masker van een aangenomen rol. Vindt men dien school op onzen

leeftijd ergens anders? En zou zij noodig zijn? Vraag dat aan de mannen, die hun levensondervinding opgedaan hebben. Ten minste wanneer zij eerlijk zijn. . . . ,

— „Gij zegt: denken, dat is leven. Waar heeft men zulk een gelegenheid tot denken, dan in onze vrije levenswijze? Wat is er doodender voor het rijpen van eenigzins buitengewone gedachten, dan wel de gewone huiselijke kring? Verbeeldt je een filosoof bij kousenbreijende zusters, huishoudboekjes optellende moeders, schreeuwende kinderen? Zoo wij denken leeren, zoo danken wij het u, nooit volprezen studentenkamer! Daar zitten wij ongestoord nog dikwijls op uren, dat in een geregeld huisgezin aan geen opzitten meer te denken zoude zijn. En de nachtgedachten zijn dikwerf de beste. . . .

— „En de gelegenheid tot wrijving van gedachten? Waar leert men eerder de groote levensquestie: het poëtische uit alle toestanden te waarden en te verzamelen als een bij de honing, eerder dan in de studentenmaatschappij waar de poëzy waarlijk hoog geschat wordt? En wat is zonder die gave: het prisma dat ons ten minste de schoone verlangde kleuren waant te doen zien. . . . wat is zonder haar het leven? — Want wordt het leven ons alleen geschonken om te werken, te zwoe-gen? — Of ook om onze gedachten te veredelen, te verheffen? — En wanneer wij in onze jeugd niet leeren wat het doel des levens is, en tevens dat doel behagelijk naar onze eigen smaak te tooijen,

vanwaar moeten wij de steun gedurende onzen togt verkrijgen, en het verlangen, om het doel te bereiken?

Want moge het troostloos zijn aan het einde van den levensbaan te bespeuren dat wij niets vonden zooals wij het verwacht hadden, nog troostloozter is het, de togt te beginnen zonder eenige verwachting. En waar worden meerder illusiën geschapen en geheiligd dan te midden van een studenten-vriendenkring? Bij hen, die de frischheid der jeugd hebben bij de vrijheid van den man — en dus eerder aan de verwezenlijking hunner droomen gelooven kunnen dan zij, die reeds onder het juk van 't werkdadige leven gebukt gaan?

— En die vrijheid wordt dan ook op waren prijs gesteld! 't gevoel alleen vertrouwd te worden, legt de zedelijke verplichting op geen misbruik van die vrijheid te maken. Waar is de verdienste van hem, die alleen geen kwaad doet, omdat hij het niet doen kan, omdat hij opgesloten zit? En wie is naderhand beter te vertrouwen, hij die in een goede vrije oefenschool geleerd heeft op eigen beenen te staan, en al geleerd heeft te leven, of de pas ontsnapte gevangene, die eindelijk eens los komt, en nog niets van het leven gezien heeft, dan van achter de tralies?

— „En even als *vertrouwen*, zelfstandigheid en vertrouwen op eigen krachten geeft, zoo verdenk ik hen, die *mistrouten*, ook sterk, van ondervonden te hebben hoe weinig *zij* op *hunne* krachten reke-

nen konden, en hoeveel reden tot mistrouwen zij zelf gegeven hebben.

— Want het zijn alleen erge zieken, die zoo zeer van 't nut van drankjes doordrongen zijn. Gezonden veronderstellen zelden een ander ziek.

— Daarom, ami! laat ons drinken op de verlossing der aarde van alle haters van ons schoon studentenleven! Zij moeten het niet gekend hebben! Neen! van harte geloof ik, dat onze ondervinding zijn zal, en dat wij naderhand in het leven het dikwerf met een stille verzuchting herdenken zullen: dat het geen schooner leven geeft, dan het studentenleven!

Plegtige stilte volgde. Hij tuurde „in den kagchel” ik tuurde in den kagchel. Hij hervatte.

— „Zoo hebben wij gehad, 1^e een scharrel periode, 2^e een werk dito, 3^e een natursehnsochts periode, 4^e een litterarische, 5^e een muzikale. Wat rest ons nog?” (Souvenir Gijsbrecht v. Amstel).

— „Ja de Herculessen, de Nimrods, de melomanes, de scharrelaars van professie etc. zijn slechts varieteiten van 't idee student, die alleen ongelukkiger wijze een „enkele periode,” gedurende een jaar of 4, 5 laten duren. Maar anders hebben wij ten ruwe geloof ik de meesten der toestanden gehad, waarin een welopgevoed student zich bij tijd en wijle afwisselend bevind. — Weet jij nog iets?

— En de verrrliedennnnn!

Krak! zeiden onze twee stoelen. Van groote ontzetting bevangen, sprongen wij beiden en soubresaut

met twee beenen tegelijk van de stoelen op, zoodat wij in eens met onze ruggen naar elkander zaten, op de manier van de muzikale clowns van Wollschläger, en dat wel met een vlugheid waarover wij beiden naderhand verbaasd stonden. Maar er zijn frappante voorbeelden tot welke ongehoorde zaken een groote angst voeren kan. Zoo hoorde ik verleden van een redacteur, die de waarheid gesproken had.....

— „Willen wij eens gaan wandelen?” vroeg ik, nadat ik bekomen was van de hersenschudding door mijn sprong ontstaan. — „Het begint bijkans dag te worden!”

— „Ja, dat konden wij wel eens hebben. Laten wij eens naar den brand gaan kijken.”

Wij stevenden naar de plaats waar weleer de Akademie stond. Een vormloze zwarte massa was alles, wat over was gebleven. Niemand mogt de nog rookende puinhoopen naderen. Een cordon van politie-agenten waakten daarvoor, en stonden treurend met gebogen hoofden, beide handen weemoedig op den stok gesteund, naar de plaats te kijken, waardoor voor hen een zoo rijke bron van kwa..... (*)

Want niet alleen het hoofdgebouw, maar ook dat er naast was afgebrand.

Doch ik kende velen der stads veiligheidsbewakers, en ik kreeg een: „goede morgen” en een permissie

(*) Hier valt een inktvlak! Er moet staan: kwaadwilligheids vermoeden of zoo iets dergelijks.

om de puinhoopen naderbij te komen. Doch wij waren niet alleen, want een stok oude man was reeds daar. Die was bezig met te beproeven, uit een gebarste bel, die hij daar gevonden had nog eenig geluid te krijgen. Doch te vergeefs, het eenige geluid dat ontstond geleeke het reutelen van een doode.

Het was een stok oude man. Doch niet een van die grijsaards, waarvoor men ontzag en eerbied gevoelt. Zijn pruik was door de hitte weggezengd, zoodat een bolletje zigbaar werd, gelijkende op een „bloote knie,” het gelaat was niettegenstaande de ongeloofelijke hitte, waarin de man tot onze verbazing zich bewoog, uiterst bleek, even als van iemand, die gewend is rouge te gebruiken. Zijn bevend afgeleefd ligchaam was gehuld in kleederen van den stijl der vorigen eeuw. Hij was een representant van hetgeen de Franschen noemen: l'ancien régime. Hij bespeurde ons niet, doch ging voort met treurig gelaat vruchteloze pogingen te doen om den bel te luiden, al mompelend:

„Helaas! niet meer! Helaas niet meer! Ook deze niet meer! —”

Plotseling bespeurde hij ons. Hij rigte zich op en hoe vervallen hij er ook uitzag, zoo kon men zien dat eens in dat ligchaam zeer veel kracht gezeten had. Vooral in de duimen.....

— „Waarom stoort gij mij? Wat doet *gij*, digt „bij *mij*? Zijt gij niet de representanten van deze „eeuw, ik, die van de vorige? En hooren die „te zamen? Gij en de uwen, doodt mij en de

„mijnen. Ook hier valt het oude gebouw in, en
 „deze bel luidt niet meer! — Dan zult gij het
 „nieuwe stichten, niet waar? — Hah! hah! hah!
 „even als of in deze eeuw gesticht werd! — Welnu,
 „rigt alles naar uwen zin in, leve de vooruitgang!
 „Hah! hah! hah!“

Na met een „akelige stem deze woorden uitgekrijscht te hebben,” verdween deze zonderlinge gestalte, eerst op den top eener gaslantaarn waar hij een pirouette maakte, toen op het dak van een huis, waar hij naar alle regels een buiging maakte, en verdween toen in de lucht ontzettend! afgrijselijk!

Op het oogenblik dat hij verdween, kwam de zon te voorschijn. — Een prachtige zon voor een winterdag. — Alles werd vol licht en leven — het was een zon, die mij als een goed teeken voorkwam, en hoop in het hart „hinein schien” —

Alleen waren wij verwonderd, dat het manneke van l'ancien régime, zoo vertrouwd met groote hitte was

Verder gingen wij naar bed, en droomden van een nieuwe Delftsche Akademie

Wat?

HYPOCHODNER.

APOLLO EN DAPHNÉ.

Apol, die gaarn de meisjes aankeek
Als dichters doen,
Zag eens in 't woud, toen hij daar langs streck
Een meisje in 't groen.

Hij nadert haar met rassche schreden
(Zijn moed was groot)
Terwijl Daphné met Zephyrtreden
Den God ontvlood.

Zij riep: O Zeus, hij wil mij nad'ren
Red me uit 't gevaar!
Zeus wenkt: en stijve laauwerblad'ren
Omstreng'len haar.

Haar voetjen wortelt zich ter degen
Vast in den grond
Terwijl Apollo in den regen
Te vloeken stond.

Hij kust nu met betraande wangen
Dien boom, zoo koud.
Die maagd, zoo lieflijk, zijn verlangen
Was nu van hout.

Hij plukt van geurige laurieren
 Zich nu een krans,
 Die moog' zijn blonden schedel sieren
 Bij zang en dans.

O arme Daphné! kwade bengels
 Die vlechten zich
 Nu kransen van uw fraaije stengels
 Hoe akelig!

De wijsgeer en de dichter romm'len
 In uw blond haar
 De stormen doen uw lokken schomm'len
 Is dat niet naar?

Ja zelfs de keukenmeiden trekken
 Uw lokken uit
 Om dunne Sans tot geur te strekken
 Gij zijt haar buit.

Laat, meisjes u dit voorbeeld roeren,
 Dit sticht'lijk lied,
 En vliedt, mag grilzucht u vervoeren
 Ons dichters niet!

FREDA NIKI.

Ik ben de ongelukkigste mensch ter wereld. De wandelende bevestiging van het spreekwoord „als apen hoog” — want waarde lezer ik heb de redactie een stukje beloofd. Die belofte drukt mij zwaar daar ik haar niet vervullen kan, en de redactie verveelt me sterk door er mij onophoudelijk aan te herinneren; ik kom geen redacteur tegen of hij vraagt me waar is je — goddank het woord blijft mij in de keel, ik meen in de inktkoker zitten, waarin ik het zal laten zwart worden.

Die redactie, die redactie daar heb ik waarlijk een neefje aan dood.

Waar zal het over zijn, vraag ik mij zelven af, katterigheid, oudervreugd, student zijn, declaratie, sjezen, meisjesgebabbel, laster, crinolines, beeren, bals, jaapmaatjes, illusies, zelfmoord, muziek, honden zijn alle onderwerpen zeer geschikt maar — aber was kommt denn nanu? — nanu roep ik als vrome Haagsche kermisganger met de komiek bij Smeets uit. — Voila qu'il me vient une idée. — Tik tik — „binnen.” — „Morgen” — „Ga zitten.” De twee binneakomenden presenteer ik den lezer als studieuse studiosi, die ik om ze van elkander

te onderscheiden de een en de ander zal noemen.

— „We storen je immers niet”?

— „Oh! in het geheel niet, maar toch geloof ik dat jelui slechte remplaçanten zijn van het idée dat straks bij mij opkwam.

— „Positief, antwoordde d'een, want mijn dorst heeft een maximum bereikt, waaruit je besluiten kunt dat zij gisteren avond een minimum bereikte. Wetende dat men van geen maximum tot een minimum kan overgaan zonder nul te passeren, zoo vond ik dezen regel door duidelijke sporen in mijn bolvormig segmentisch slaapkamerornament bevestigd. Uit deze gegevens maak je op, dat ik ben geweest.”.....

— „Men hebbe dat leelijke woord niet uit te spreken” zeide de ander.

— „Willen jelui wat eten?”

— „Ja beste vriend, ik zal mij een haring differentieren, doch eerst mijn zwaartepunt zoo ver verplaatsen, dat ik in staat ben dat cilindrische met water gevulde glazen vat te krijgen om met den inhoud daarvan mijn dorst te lesschen.”

Ik stel u voor, waarde lezer, mijn vrienden niet in hun dejeuner te storen, het zou toch kunnen gebeuren dat zij een haringgraat in de keel kregen, dat bij de destijds heerschende keelpest onberekenbare gevolgen zou kunnen hebben. Daar wordt op eens de stilte afgebroken door een „Dat is dat” van d'een, waarmede de spreker aanduidt dat zijn honger gestild is.

— „Kom kerel! eet nog iets, het zal je goed doen” voegde ik hem toe.

— „Men hebbe de natuur niet te dwingen.”

— „Dat is ook zoo, maar hoe heb je je geamuseerd?”

— „Best. Het heeft mij alleen gespeten niet te vinden u op die plaats. Men had er een fraaije gelegenheid om te bestuderen de uitvloeijing van wijnstralen met uit- en inwendige contractie.”

— „En jij kereltje,” mij tot den ander wendende, „waar soes je over, is het soms over de kromme volgens welke je gisteren naar huis bent geloopt?”

— „Juist beste vriend, ik trachtte mij de keerpunten te herinneren waardoor ik tweemaal op de kroeg terug kwam en de buigpunten waardoor ik mijn huis misliep.”

— „Zoo, zoo, ik zie dat je gisteren een volkomen onbekende was, en vind het dus niets onnatuurlijk een katterige mathematicus of mathematische katterige voor mij te zien. Maar apropos, heb je ook plan om uit te gaan?”

— „Wij zouden gaarne willen gaan rijden paard; waartoe ik mij zal gaan hebben te begeven naar de manege. Nu rijst de vraag of gij mij zult wachten hier ja dan neen,” zeide de een.

Nadat hierop door den ander bevestigend geantwoord was vertrok de een.

— „Ik heb je iets te vertellen” begon de ander.

— „Zoo ik ben vol attentie voor alles, behalve wiskunde,” hernam ik.

— „Neen, dat is het niet.”

Na eenige malen geschraapt, op en neer gekken te hebben enz. zoo als het bij confidences behoort, begon hij aldus:

— „De aarde heeft reeds vele malen haar dagelijksche wenteling om haar as volbragt, sedert het beeld van een schoon vrouwelijk individu zich op de retina van mijn oog formeerde. De liefde heeft zich van mijn hart meester gemaakt, ik wil mij per brief verklaren, zie hier wat ik begonnen heb neer te schrijven: Aanbiddelijke schoone! uw blonde volgens schroeflijnen gevormde haren, uw helder blaauwe ellipsoïdes, regtlijnige neus, kegelvormige armen enz. — hebben mij u zoo doen beminnen, dat mijn geluk geheel een functie van uw gevoelen hieromtrent is. Mogen de fouten, die gij in mij mogt vinden, slechts dezulken zijn, die als van hooger dan de tweede orde mogen verwaarloosd worden en gij zult mij tot in de n^{de} magt gelukkig maken.”

— „Bravo,” riep ik uit — Exuseer me, waarde lezer! ik ben met een declaratie bezig en dus op verboden terrein. Wat is geschreven blijft geschreven, het is iets om aan de redactie in te zenden. Dank beste vrienden! voor uw bezoek, vooral u katterige mathematicus. Uit u gesprek heb ik het nut der wiskunde weer duidelijk leeren inzien. Kom, ik begeef mij met lust aan een vraagstuk en koop mij zoo spoedig mogelijk een zakdoek waarop integralen gedrukt zijn, opdat bij het snuiten van

mijn neus er eenige naar mijn hoofd verhuizen en
 zich daar vervelen blijven tot dat, ja —?

diff. (studentencorps)

HEUSCHSIG ROMANGETJE OP EEN LIEFELIJKE VOIS.

In het frissche groen der dreven
 Wandelt een aanminnig paar,
 En zij vlecht een lieflijk kransje
 Vlecht het voor zijn golvend haar.

Lieve Dolf, zoo zegt zij teeder,
 Geef mij licht in eene zaak;
 Zeg mij, rijdt gij tegenwoordig
 Zoo verschrikkelijk bij den Taak?

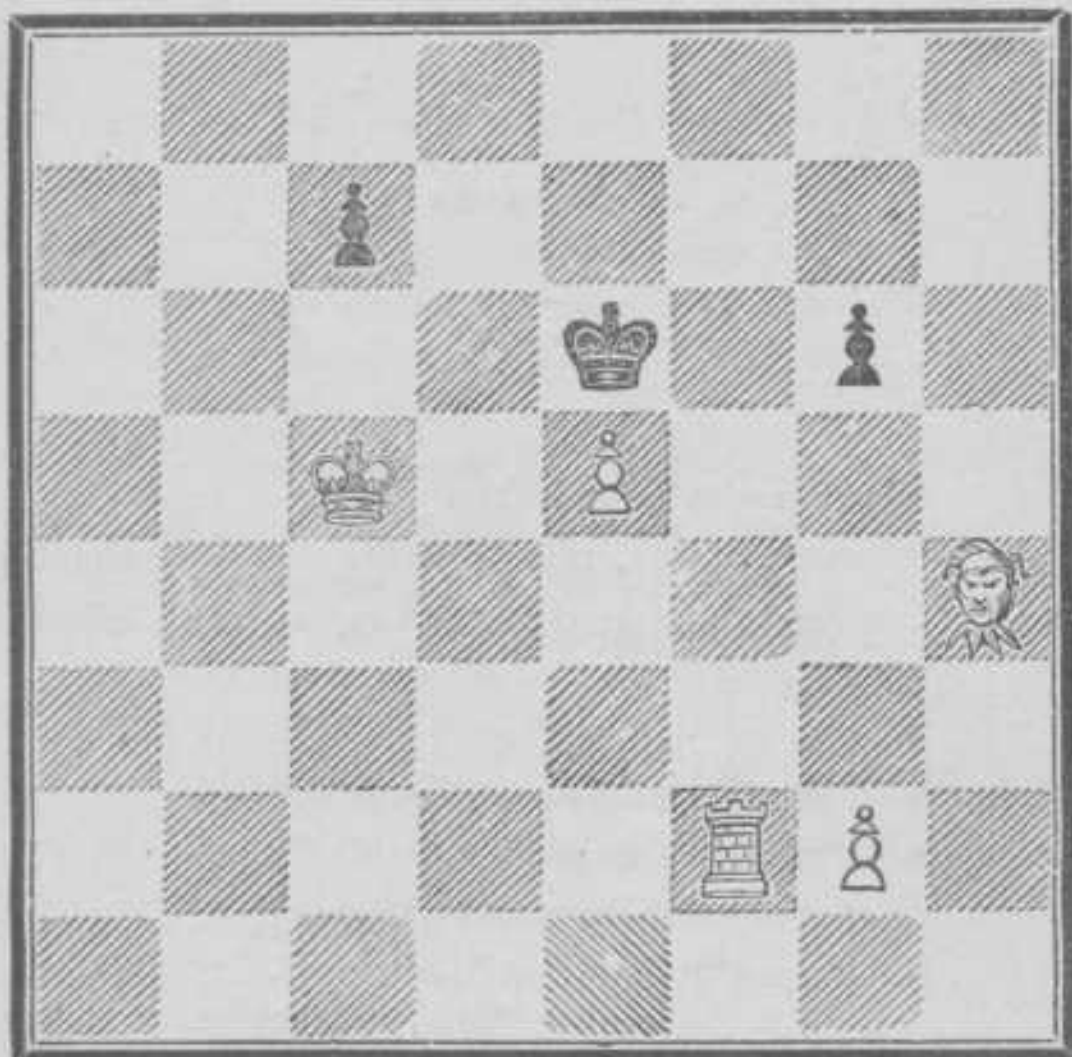
Foei, mijn engel! dat is laster
 Ik vind 't wezenlijk niet lief;
 Laatst nog heb ik bluf geslagen
 Met den vorm Propositief!

En het meisje sloeg haar oogen.
 Donker bloozend op den grond
 Dolf was zulk een knappe jongen,
 Die zijn zaken best verstond!

C. A.

SCHAAKPROBLEMA.

Zwart.

Wit.

Wit speelt en geeft in 4 zetten mat.

Oplossing volgende jaar.

V A R I A.

Reorganisatie-beloften.

Souvenirs lointains, mais puissants et dont chacun
récèle un germe bien divers. Lequel veut éclore?

TOPFER. *Nouvelles Généroises.*

Idem.

Daar is een sprookje uit ouden tijd
Dat nog bij 't nakroost leeft
En steeds door me en petemoei
Zijn kracht behouden heeft.

JOHANNA CONSTANTIA.
Cleve.

Academische wijzigingen, besluiten etc.

Een paar voorbeelden zullen voldoende zijn,
om den geest dezer handelwijze te doen kennen.

LOBATTO. *Diff. rekening.*

Bouwkunde.

Met een beetje fransch, komt men de wereld
door! Très aimable! très aimable!

Bekend verage.

Idem.

En dan daarbij de taal — ah! que c'est dur. Fidone.
 Wie kan zich ooit gracieux in 't Hollandsch expliceren?
 Men moet een vreemde taal in zijn discours mêleren.

J. v. O. BRUIJN. *'t Familiaal souper.*

Hollandsch.

O Kinders! Ziet wel wat gij doet
 Al wat men leert en is niet goed.

A. POITIERS.

Natuurkunde.

Wel, zeg ons nu, o leerzaam hert
 Wat hier tot ons gesproken werd?

CATS.

Analytische meetkunst.

Arrête! au nom du ciel!

CLEMENCE ROBERT.

Een mooi, zeer mooi collegie.

He adds mathematics to arithmetics; he crushes
 him in fact under keys; yet never teaches him to
 open one door.

JAMES, *the false heir.*

Vele colleges. — Examens.

Hoeveel stof tot spreken en hoe weinig gepraat!

D'ISRAËLI. *Coningsbij.*

Overgaan.

Le vrai peut quelquefois n'être pas vraisemblable.

BOILEAU. *Satires.*

St. Joris.

En op stroo ook, slaapt men zacht.

J. IMMERZEEL, Jr.

Katterigheid.

Tout est une fatigue dans cette situation et un monosyllabe à prononcer est une grande affaire.

ALEX. DUMAS. *Une aventure d'amour.*

Nachtwachts.

But who bid thee join whith us?

SHAKESPEARE. *Macbeth.*

Klaploopers.

Qu'on lui ferme la porte au nez
Il reviendra par la fenêtre.

Fables de la Fontaine.

Zeker iemand.

Que diable allait-il faire dans cette galère?

MOLIERE.

Sommige Delftsche dames.

Would, that me could give an encouraging assurance of a healthy demand for old lamps in exchange for new ones.

CH. DICKENS. *Household Words.*

Onvoorwaardelijk overgaan.

Scheint sie dir billig zu sein unsere Rechnung, drei für einen erlegt?

VOSZ. *Homer's Iliad.*

6 September 1860.

„How dare you presume to force yourself into this house? Begone, or I will send for the constables to remove you!”

„Man, man,” cried Philip, restraining the fury that shook him from head to foot, „I care not for your threats.”

BULWER. *Night and Morning.*

**Beraadslagingen der commissien over het
overgangs- en eindexamen.**

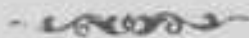
Nous sommes perdus si cet entretien dure.

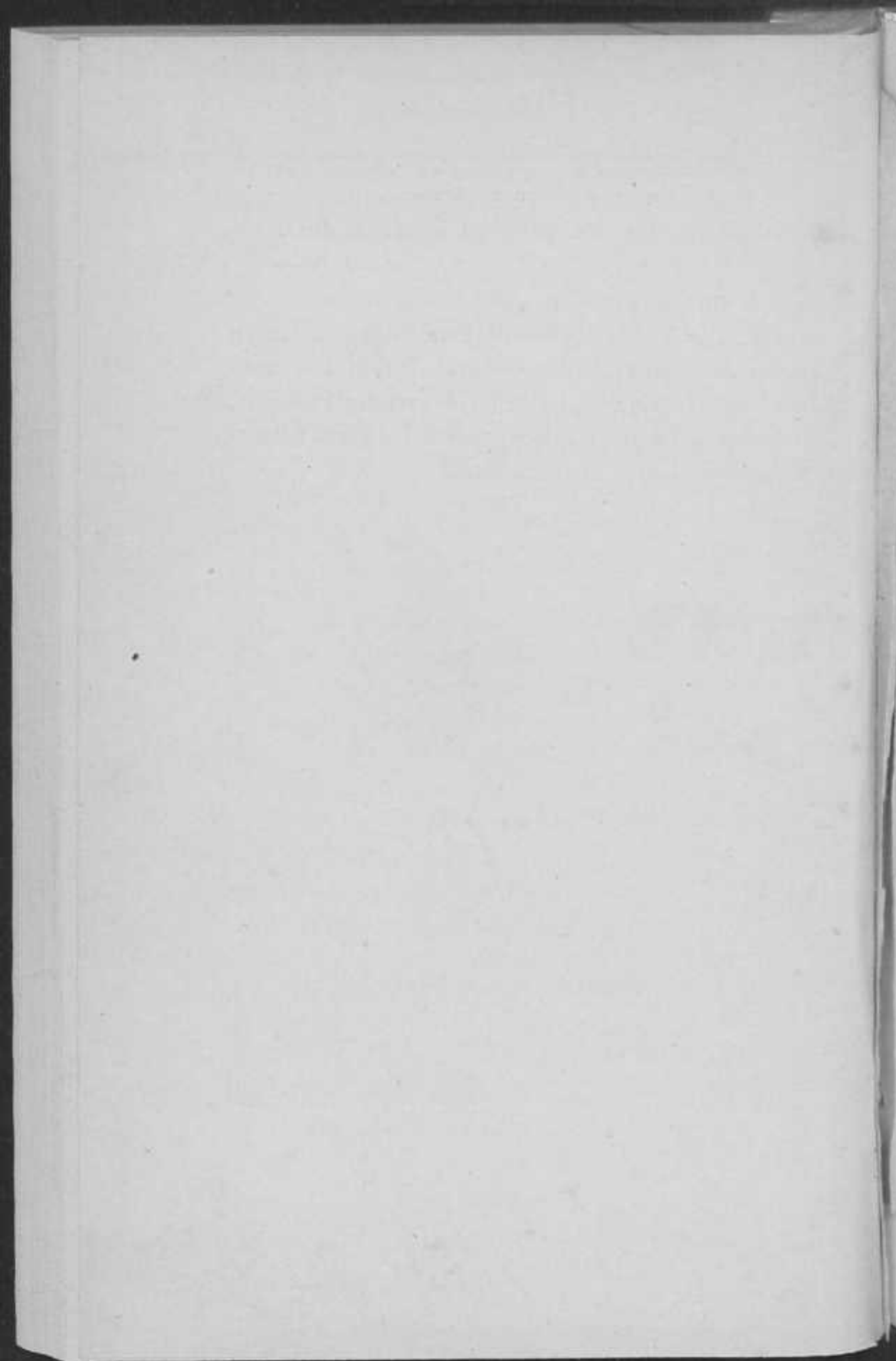
MOLIERE. *PEtourdi.*

Dictaat-collegie.

Zij, die zich de gemelde handelwijze verlangen eigen te maken, zullen ondervinden, dat er aanvankelijk eenige oplettendheid vereischt wordt, alvorens men daarin met vaardigheid en nauwkeurigheid kunne te werk gaan.

LOBATTO. *Cubiek Worteltrekking.*

VALSE

8va loco 8va loco

3

p

8va loco

f

p

f

8va loco

p

8va loco

8va loco

FIN

TRIO

p

mf

p

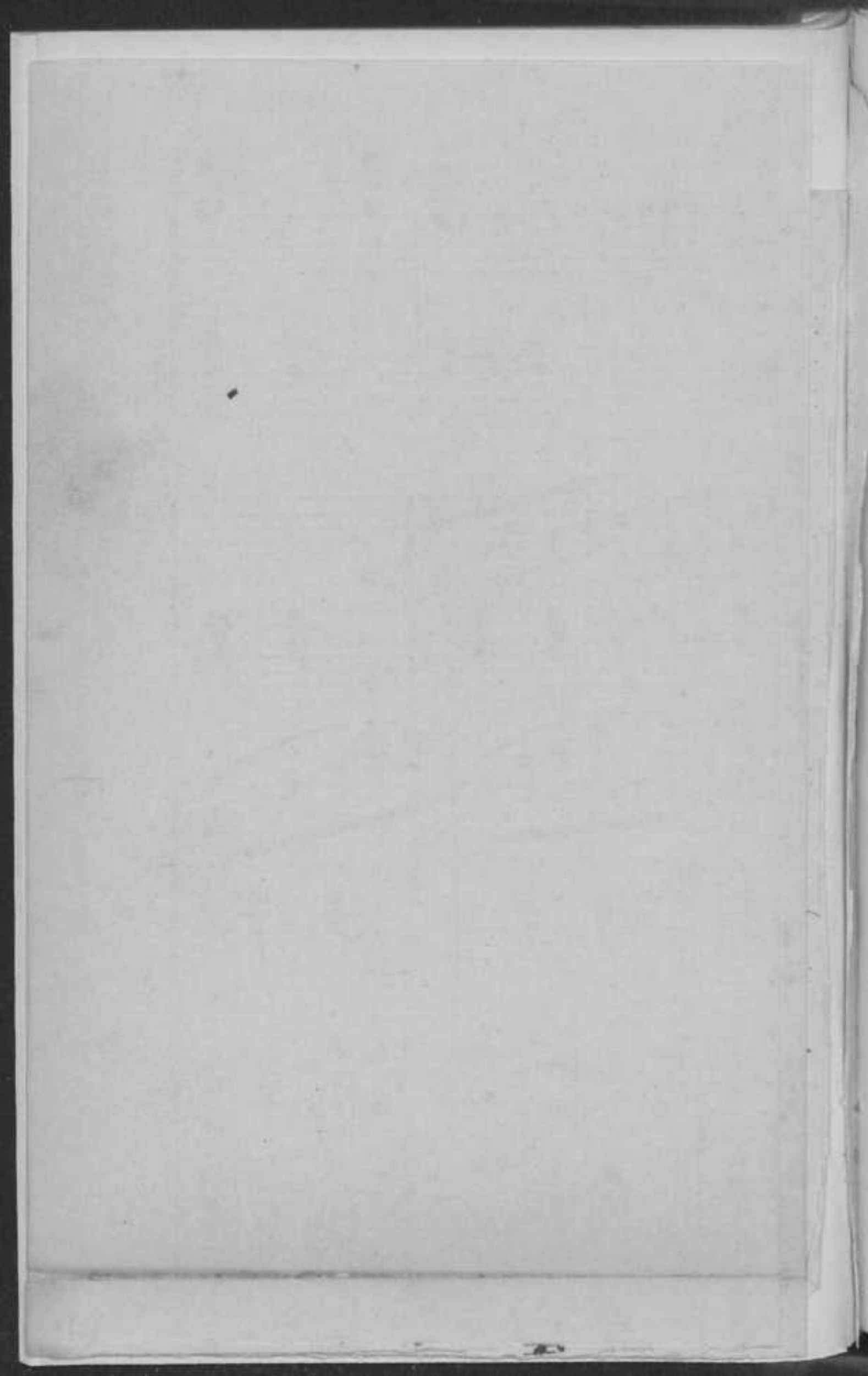
f

p

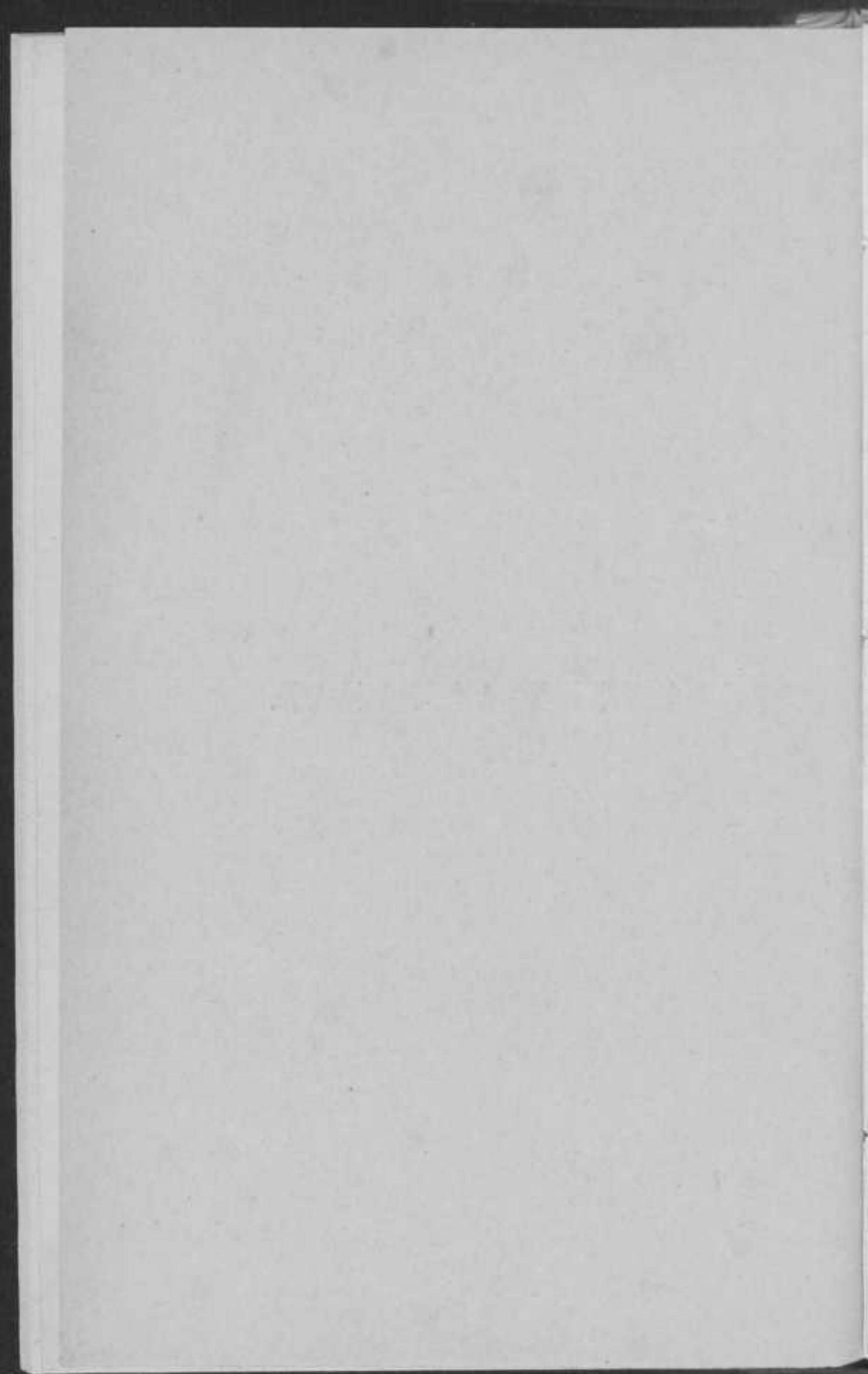
Cres. *cen.* *do* *f* *p*

p

mf *p*

DELFTSCHE
STUDENTEN-ALMANAK.

J. Pinappell

Deftische

STUDEN-TEIN-ALMANACH

VERUM ET CAUTUS CRIS

J. Pignappello

Delftsche

STUDENTEN ALMA MATER

INSPICE ET CAUTUS ERIS

